

รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

THE KNOWLEDGE STANDARD EDUCATION ADMINISTRATION
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF LOWER SECONDARY
SCHOOL, HUAY PONG SUB-DISTRICT, KHOK SAMRONG
DISTRICT, LOPBURI PROVINCE

พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต (ถาวร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

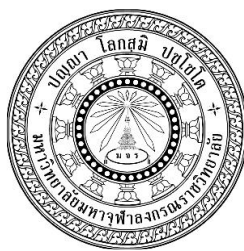
รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดลพบุรี

พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต (เถาพร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**The Knowledge Standard Education Administration For
Sustainable Development Of Lower Secondary School,
Huay Pong Sub-district, Khok Samrong District,
Lopburi Province**

Phramahā Samrit Adhichitto (Thaphon)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Social Development)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดลพบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.)

ประธานกรรมการ

(รศ.ดร. จารุวรรณ ขำเพชร)

กรรมการ

(ผศ.ดร.อุบลวรรณ ภาวนันท์)

กรรมการ

(ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.อุบลวรรณ ภาวนันท์

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระมหาสัมฤทธิ์ ถาวร)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- ผู้วิจัย** : พระมหาสมฤทธิ อธิจิตโต (ถาวร)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :**
- : ผศ. ดร.อุบลวรรณ ภวภานันท์, กศ.บ. (ชีววิทยา), กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ), Diploma in Gestalt Conselling, M.A. (Theoretical Psychology), Ph.D. (Experimental Psychology with specialization in Cognitive Psychology)
 - : ผศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน, ป.ธ. ๙, พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ), อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ๓) เพื่อการนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มย่อย ด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญจากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ จำนวน ๔๘ คน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นั้นเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เทคนิค วิธีการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้ผู้เรียนได้รับความรู้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขโดยต้องให้ผู้ได้บังคับบัญชา ร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน ทั้งครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักการภารโรงแตกต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาไร้พรมแดน ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนใหม่ๆ ให้แก่ครูและนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งนี้ การบริหารจะควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น เป็นการพัฒนาที่มุ่งสู่ดุลยภาพของมิติ ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

๒. ศึกษาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี พบว่า การบริหารงานในสถานศึกษานั้น ควรประกอบด้วยงานที่สำคัญทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑) การบริหารงานวิชาการ มุ่งเน้นวิธีการแก้ไขปัญหาเป็นตัวตั้งโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๒) การ

บริหารงบประมาณและการเงิน ส่งเสริมให้ทุกโครงการได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง ๓) การบริหารบุคคล ส่งเสริมให้ครูพัฒนาด้านความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่เสมอ และ ๔) การบริหารงานทั่วไป ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่เสมอเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการงาน เอกสารและธุรการ ซึ่งแต่ละงานจะมีรายละเอียดในการปฏิบัติงานที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และวางนโยบายในรูปแบบการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน โดยการบริหารในแต่ละส่วนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๓. นำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า เมื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ จัดสรรงบประมาณให้กับทุกโครงการในโรงเรียนอย่างเสมอภาค ครูผู้สอนได้พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการงานเอกสารการเรียนการสอนด้านธุรการต่างๆ โดยให้ทุกภาคส่วนมีความสำคัญและเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว ย่อมนำมาซึ่งการส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมต่อไป และนำไปเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนอื่นได้

Thesis Title : The Knowledge Standard Education Administration for Sustainable Development of Lower Secondary School, Huay Pong Subdisstrict, Khok Samrong Disstrict Lopburi Province

Researcher : Phramaha Samrit Adhichitto (Thaporn)

Degree : Master of Arts (Social Development)

Thesis Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Ubolwanna Pavakanun, B.Ed. (Biology), M.Ed. (Developmental Psychology), Diploma in Gestalt Conselling, M.A. (Theoretical Psychology), Ph.D. (Experimental Psychology with specialization in Cognitive Psychology)

: Asst. Prof. Dr. Wutthinant Kantatian, Pali IX, B.A. (English), M.A. (Comparative Religion), Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : December 25, 2018

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the educational management model for sustainable development, 2) to study problems, obstacles and suggestions on the educational management model for sustainable development of lower secondary school, Huai Pong Sub-district, Khok Samrong District, Lopburi, and 3) to present the educational management model for sustainable development. The qualitative research was used as the methodology. Qualitative data were collected from 48 key informants through the interview and focus group discussion. Accidental sampling was used to select the sample.

The findings of this research were as follows:

1. The educational management model for sustainable development was a process of educational management in which the school administrators must use the techniques of both science and art to manage the learners to gain knowledge, be good

people, and be happy. The subordinates must cooperate in the work, whether teachers, lecturers, staff, janitor with different responsibilities and roles. In particular, in an era where education was boundless, management must have a broad vision of how to keep up with changes in society by providing new teaching and learning materials to teachers and students for the promotion and development of personnel to support effective teaching and learning. However, the management along with sustainable development was a development that aimed to balance the three economic, social and environmental dimensions.

2. By studying problems, obstacles and suggestions on the educational management model for sustainable development of lower secondary school in Huai Pong Sub-district, Khok Samrong District in Lopburi, the management of the educational institution should consist of four major areas: 1) academic administration by focusing on the solutions and learners, 2) budget and financial management by comprehensively finding the budget for all projects, 3) human resources management by promoting teachers to develop technological knowledge, and 4) general administration by promoting technological application to document and administrative management. Each work has detail that would make the school operate efficiently, and the policy in the form of education management to be effective in every aspect through harmonious management.

3. By presenting the model of educational administration for sustainable development, it was found that with continuous development for learning management, equal budget allocation for all projects in the school, teachers' development in technological knowledge, applying modern technologies to document management, and having all parties that play important role and links together as the union, social, economic and environmental sustainability will emerge and being a role model for other schools.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากผู้มีอุปการคุณในการให้ข้อมูล ให้คำปรึกษา แนะนำ และชี้แนะในการให้แนวทาง จึงทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ. ดร.อุบลวรรณ ภวากานันท์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุง แก้ไขงานอย่างต่อเนื่อง

ขอขอบพระคุณ และเจริญพรขอบคุณ คณะกรรมการสอบป้องกันทั้ง ๔ ท่าน ซึ่งประกอบด้วย พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ. ดร., รศ. ดร.จารุวรรณ ขำเพชร, ผศ. ดร.อุบลวรรณ ภวากานันท์ และ ผศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน ที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์เป็นคณะกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทำให้การสอบครั้งนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ และเจริญพรขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๓ ท่าน และประธานควบคุม วิทยานิพนธ์และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อีก ๒ รวม ๕ ท่าน ได้แก่ อาจารย์สุริยา ชินณะพงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ ดร.สามารถ รอดสำราญ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และ พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ. ดร. คณบดี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิจัยลุล่วง ไปได้ด้วยดี

ที่ขาดไม่ได้เป็นอย่างยิ่ง คือขอเจริญพรขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ร่วมให้การสัมภาษณ์ และผู้ร่วมสนทนากลุ่มย่อย คณะผู้บริหาร คณะอาจารย์ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย และโรงเรียน บ้านเขาทับควาย ที่ให้ความร่วมมือ ขอบคุณคณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย ทุกท่านที่ทำให้ วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งนับว่าเป็นผู้มีความเมตตาให้ความอนุเคราะห์การเก็บ ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วิทยานิพนธ์นี้เป็นงานวิจัยเชิงวิชาการเพื่อเป็นธรรมทานแก่ผู้สนใจทั่วไป ขออนุโมทนาใน กุศลนี้ให้กับคุณบิดา-มารดาผู้มีพระคุณ ญาติพี่น้อง และญาติธรรมทุก ๆ ท่าน ความดีทุกประการใน การจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอถวายเป็นพุทธานุชา ธรรมบูชา และสังฆบูชา บูชาคุณบิดา-มารดา ครู อุปัชฌาย์อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต (ถาวร)

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๙
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๘๑
๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานภาคสนาม	๘๑
๔.๒ ผลวิจัยตามวัตถุประสงค์	๘๓
๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย	๑๓๒
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๓๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๓๙
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๗๕
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๙๑
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๙๑
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๙๑
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	๑๙๒
๕.๓.๔ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	๑๙๒
บรรณานุกรม	๑๙๓
ภาคผนวก	๑๙๘
ผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	๑๙๙
ผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์	๒๐๖
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์	๒๐๙
ภาคผนวก ง ประมวลภาพจากการศึกษาภาคสนาม/การสัมภาษณ์	๒๑๔
ประวัติผู้วิจัย	๒๒๐

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

๕.๑ สรุปผลการวิจัยตามตารางเปรียบเทียบของโรงเรียนจุฬาภรณ
ราชวิทยาลัยลพบุรี และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย ลพบุรี

๑๗๑

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
๑.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘
๒.๑ กรอบความคิดแบบเสาหลัก	๒๒
๒.๒ Sustainable Development Goals; SDGs	๒๔
๒.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom's Taxonomy)	๓๕
๒.๔ ทฤษฎีการเรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนท์	๔๑
๒.๕ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา	๔๔
๔.๑ แผนภูมิการบริหารการศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี	๑๓๗
๔.๒ แผนภูมิการบริหารการศึกษาโรงเรียนบ้านเขาทับควาย	๑๓๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสร้างทักษะของบุคคลให้รู้จักดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยขัดเกลาให้คนเป็นพลเมืองที่ดี มีทักษะในการประกอบอาชีพ เคารพกฎหมาย รู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชาติ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข พร้อมทั้งจะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งสามารถช่วยสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย การศึกษาจึงต้องเป็นพลวัต นั่นคือต้องปรับเปลี่ยนให้ทัน และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติ และสังคมอยู่ตลอดเวลา^๑ การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวมนุษย์นั้น เป็นการศึกษาที่เรียกได้ว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน (การศึกษาระยะยาว) ส่วนการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีความหมายขึ้นกับกาลเทศะ หรือยุค สมัยมากกว่า คือเป็นการศึกษาที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของยุคสมัยนั้น ๆ (การศึกษาระยะสั้น) เช่น เพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านกำลังคนในสาขางานและกิจกรรมต่าง ๆ ฉะนั้นเราจึงควรจัดการศึกษา ๒ อย่างนี้ให้สัมพันธ์กัน เพราะถ้าเราสามารถพัฒนาทั้ง ๒ ส่วนนี้ให้สัมพันธ์กันจนเกิดดุลยภาพขึ้นก็จะเป็นผลดีต่อชีวิตและสังคมมาก^๒

การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีและยั่งยืนต้องอาศัยเป้าหมายทั้ง ๑๗ ข้อ อาศัยกรอบแนวคิดที่มองการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านมิติที่เชื่อมโยงกันของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในการรวบรวมความเห็นและข้อเสนอจากประชาชนจากทุกประเทศทั่วโลก ที่จะใช้เป็นเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกันในอีก ๑๕ ปีข้างหน้าจนถึงปี ๒๕๗๓ เพื่อทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) เป้าหมายด้านการศึกษามีสาระสำคัญคือ ให้จัดการศึกษาแก่เด็กเยาวชนทุกคนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษา รวมทั้งสร้างเสริมโอกาส "การเรียนรู้ตลอดชีวิต" แก่ประชาชน ซึ่งถือเป็นความท้าทายของประเทศด้อยพัฒนา และประเทศกำลังพัฒนาที่ยังมีเด็กและเยาวชนอีกกว่า ๑๒๔ ล้านคนที่ยังขาดโอกาสทางการศึกษา จากการประมาณการพบว่า จำเป็นต้องใช้งบประมาณปีละกว่า ๓๙,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ^๓ ต่อปี ตลอด ๑๕ ปีข้างหน้าเพื่อบรรลุเป้าหมาย การศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญของการพัฒนา ในสังคมที่มุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

^๑ วัฒนา ระเบียบทุกข์, แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธนพร, ๒๕๔๑), หน้า ๑.

^๒ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.payutto.net/book-content/พัฒนามนุษย์กับพัฒนา> [๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐].

การศึกษามีผลกระทบโดยตรงต่อประเทศ ชุมชน และประชาชน^๓ ปัจจุบันทั่วโลก หันมาให้ความสำคัญ และความสนใจในการบริหารการศึกษาของประเทศกันอย่างกว้างขวาง เพราะเชื่อว่าการบริหารการศึกษาเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเทศที่มีการศึกษาที่ดีจะสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีการสื่อสาร และการคมนาคมที่ทันสมัย การบริหารการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากในระดับโลก เพราะการศึกษาเป็นจุดศูนย์กลางแห่งการพัฒนามนุษย์และพัฒนาโลกได้อย่างดีที่สุด^๔

สำหรับการจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยโบราณเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยความเชื่อที่ว่าการศึกษาช่วยกำหนดทิศทางของชาติ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การศึกษาในรูปแบบโรงเรียนของไทยนั้น เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ เป็นต้นมาโดยอาศัยหลักฐานแวดล้อมจากพงศาวดารหลายฉบับ ว่าการจัดการศึกษาของไทยมีวิวัฒนาการมาโดยตลอด อาจจะเป็นเพราะมีปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือปัจจัยภายในเกิดจากความต้องการพัฒนาสังคมให้มีความเจริญและทันสมัย ส่วนปัจจัยภายนอกเกิดจากกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนการติดต่อสื่อสารกันทำให้ไทยต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ การจัดการศึกษาของไทยมีวิวัฒนาการเรื่อยมา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของชาติ^๕

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก ดังจะเห็นจากพระบรมราโชวาทในโอกาสที่ทรงพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ไว้ว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด”^๖ ในประเทศที่ประสบผลสำเร็จด้านการพัฒนา ทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน หากสามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนมีขีดความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ตามอัตภาพของแต่ละบุคคลแล้ว การพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ ก็สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีทรัพยากรบุคคลที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สังคมโลกในอนาคตที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคม

^๓ ไกรยส ภัทราวาท, เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ๑๗ ประการ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/1065> [๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙].

^๔ รัตนา ดวงแก้ว, การพัฒนาคุณภาพการศึกษา, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), ๒๕๔๔, หน้า ๕.

^๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒, การศึกษาในสังคมไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.sriprawat.net/17se.pdf> [๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐].

^๖ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, คำพ่อสอน : ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๒), หน้า ๘๗.

แห่งปัญญา และหวังว่าการศึกษจะเป็นเส้นทางนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ทำให้ประเทศไทย มีขีดความสามารถและมีศักยภาพสูงในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในประชาคมโลก ในขณะเดียวกัน ก็สามารถรักษาคูณลักษณะ เอกลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา อันเป็นคุณลักษณะของความเป็นไทยให้ยั่งยืนต่อไปได้^๗

การศึกษาจะต้องพัฒนาคนให้เป็นคนเต็มคน ผู้มีชีวิตที่สมบูรณ์ ให้เป็นบุคคลที่พัฒนา แล้ว ทั้งด้านพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ (รวมทั้ง ธรรมชาติ) หรือพฤติกรรมในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมคือเพื่อนมนุษย์ทั้งด้านจิตใจและด้าน ปัญญา อย่างน้อยให้ได้คุณสมบัติเหล่านี้ในฉบับง่ายที่พูดได้สั้น ๆ ว่า ให้เป็นคน ที่ เก่ง ดี และมีความสุข ขอยกเป็นข้อสรุปว่า จะต้องผลิตคน ให้ได้คุณสมบัติทั้ง ๓ อย่าง คือ หนึ่ง เก่ง สอง ดี สาม มีความสุข ไม่ใช่จะเน้นเก่งอย่างเดียว เน้นเก่งไม่พอ ต้องดีด้วย แต่ดีก็ยังไม่พอ ต้องมีความสุขด้วยเวลานี้แม้แต่ เก่งเรายังไม่ได้ อย่าไปนึกว่าเราเก่งแล้ว เดิมนั้นเน้นที่เก่ง แต่ต่อมาเรอบอกว่าไม่ถูก ต้องมีดีด้วย เสร็จ แล้วเราก็เพิ่มจุดเน้นว่าดีด้วยเหมือนกับว่าตัวเองเก่งแล้ว แต่หันไปดูที่ว่าเก่งนั้น เก่งพอที่จะเอาชนะใน เวทีการแข่งขันโลกใหม่ ตอบได้เลยว่าเดี๋ยวนี้ก็ยังเก่งไม่พอ และดีก็ต้องเข้ามาเพื่อให้ความเก่งเป็นไป ในทางสร้างสรรค์ แล้วเพื่อให้ความเก่งและความดีมั่นคงยั่งยืนก็ต้องมีความสุข เพราะถ้าไม่มีความสุข ความดีไม่มีทางยั่งยืน ถ้าเด็กสำเร็จการศึกษาไปไม่มีความสุขเป็นคุณสมบัติในตัว ก็จะเป็นนักหา ความสุข ก็จะเข้าระบบฝันอเมริกัน (American dream) ฝรั่งเศสพัฒนาประเทศมาเป็นร้อย ๆ ปี เขามีฝันอเมริกัน ซึ่งประการหนึ่งก็คือ การแสวงหาความสุข แต่เป็นความสุขที่อยู่ข้างนอก วัฒนธรรม ของเขามีแนวความคิดหลักประการเดียว คือถือว่าความสุขอยู่ที่การเสพวัตถุ นึกว่ามีวัตถุพร้อม แล้วก็มีความสุขที่สุด อย่างที่ว่าเมื่อสักครู่นี้ ที่นี้เมื่อเป็นนักแสวงหาความสุขก็ต้องกลายเป็นคนขาด ความสุข คนที่หาความสุข คือคนที่ขาดความสุข สำเร็จการศึกษาไป ไม่มีความสุขในตัวเอง แต่เป็นผู้มี ความสามารถในการหาความสุข ก็โลดเล่นไปในสังคมด้วยความหิวโหยกระหายความสุข เมื่อหิวโหย กระหายความสุข หาความสุขให้กับตนเอง ก็ต้องเบียดเบียนสังคม ก่อความเดือดร้อน เพราะฉะนั้น จะต้องสร้างความสุขให้เป็นคุณสมบัติในใจของเขา การศึกษาจะต้องทำหน้าที่นี้ให้ได้ คือ เมื่อเรียนอยู่ ก็ต้องมีความสุขเป็นคุณสมบัติในใจ เมื่อเขามีความสุข ถ้าเขาเป็นคนเก่ง เมื่อออกไปในสังคม เขาไม่ ต้องเบียดเบียนคนอื่นในการหาความสุข เขาก็สามารถระบายความสุขออกไป คนที่มีความทุกข์ก็ ระบายทุกข์ คนที่มีความสุขก็ระบายความสุขให้แก่สังคม และใช้ความเก่งในการสร้างสรรค์เพื่อ ประโยชน์สุขร่วมกันทั่วสังคม เพราะฉะนั้นจะต้องสร้างคนให้มีคุณสมบัติทั้ง ๓ คือ ทั้งเก่ง ดี และมี ความสุข^๘

การศึกษาในอนาคตของประเทศไทยมีการวางแผนการศึกษาโดยจัดทำแผนการศึกษา แห่งชาติ ฉบับต่างๆ ตลอดจนถึงนโยบายการศึกษาไทย โดยมุ่งหวังให้คนไทยก้าวทันการ เปลี่ยนแปลงของโลก มีมาตรฐานการศึกษาสู่สากล ในระบบการศึกษาของไทยมีให้เลือกเรียนทั้งแบบ

^๗ ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ปฏิรูปการศึกษาก้าวหน้าอย่างมั่นใจ, (กรุงเทพฯ: การศาสนา, ๒๕๕๔), หน้า ๑.

^๘ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), การศึกษาทั่วไปเพื่อสร้างบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๒), หน้า ๔๕.

โรงเรียนประจำกับโรงเรียนที่เดินทางไป-กลับซึ่งแต่ละโรงเรียนก็จะมีสายการศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น วิทย-คณิต ศิลป์คำนวณ (คณิต-อังกฤษ) ศิลป์ฝรั่งเศส ศิลป์จีน ศิลป์ญี่ปุ่น ธุรกิจ-คอมพิวเตอร์ สายช่างศิลป์ (ช่าง+ศิลปะ เรียนแยกแต่ห้องเดียวกัน) เป็นต้น ซึ่งพ่อแม่หลายคนถึงเวลาจะต้องส่งลูกเข้าโรงเรียนอาจเกิดข้อวิตกกังวลว่าจะให้ลูกเข้าเรียนแบบไหนถึงจะดีหรือมีคุณภาพมากกว่ากัน เพราะบางท่านอยากส่งลูกเข้าเรียนประจำแต่ก็กลัวว่าลูกจะอยู่ไม่ไหว หรือหากให้ลูกไปกลับน่าจะดีกว่าจะได้ควบคุมลูกได้ด้วยตัวเอง จึงทำให้หาข้อสรุปไม่ลงตัวเสียที อย่างไรก็ตามในประเทศไทย มักจะมีจำนวนโรงเรียนไปกลับที่มากกว่าโรงเรียนแบบประจำโรงเรียนในประเทศไทยมีทั้งของรัฐบาลและเอกชน สำหรับโรงเรียนประจำจะแตกต่างจากโรงเรียนไปกลับทั่วไป โรงเรียนแบบประจำ คือ โรงเรียนที่นักเรียนไปเรียนและใช้ชีวิตอยู่ที่โรงเรียนเลยโดยทั้งกินและนอน จึงได้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าโรงเรียนกินนอน โรงเรียนจะมีหอพักแยกต่างหากจากห้องเรียน โรงเรียนประจำถือว่าเป็นโรงเรียนที่พ่อแม่ผู้ปกครองหลายคนมีความใฝ่ฝันที่อยากจะให้ลูกหลานของตัวเองนั้นได้มีโอกาสเข้าไปเรียน ซึ่งอาจจะประกอบไปด้วยเหตุผลหรือปัจจัยหลายๆ ประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการมีระเบียบวินัยที่ดีในการที่จะถูกอบรมสั่งสอนจากครูบาอาจารย์ การที่พ่อแม่จะต้องทำงานเยาะหรือเดินทางตลอดเวลาทำให้อาจจะไม่มีเวลาในการดูแลลูกได้มากเพียงพอ และเหตุผลอื่นๆ อีกมากมายที่ทำให้โรงเรียนประจำกลายเป็นสถานที่ที่ไว้วางใจได้ดีที่สุดในยามที่ลูกๆ ต้องถูกละสายตาไปจากพ่อแม่แต่อาจจะทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่นจากครอบครัว การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ อาจจะมีปัญหาทะเลาะกัน เสียงัดงัดไม่มีความเป็นส่วนตัว นักเรียนต้องอดทนและเข้มแข็ง ฝึกฝนตนเองตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอนให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน โรงเรียนประจำที่ได้สู่มาทำการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาในพื้นที่จังหวัดลพบุรี คือ โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี เป็นโรงเรียนสหศึกษา แบบประจำ (กินนอน) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดเขตพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนสายวิทย-คณิต โดยจะศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี ปัจจุบันใช้หลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๕๔ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๘) โดยแบ่งรายวิชาออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้ รายวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วยรายวิชา ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาและเวลาเรียนแต่ละรายวิชาเช่นเดียวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รายวิชาเพิ่มเติม แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มที่ ๑ เป็นรายวิชาที่สร้างขึ้นเพื่อสนองและสอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยนักเรียนทุกคนต้องลงทะเบียนรายวิชากลุ่มนี้ทั้งหมด โรงเรียนนี้มุ่งเน้นการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์อย่างเต็มรูปแบบเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่จัดตั้งขึ้นตามจุดประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสนองพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่พระองค์ทรงเล็งเห็นถึงความสามารถของเด็กไทย และทรงมุ่งมั่นส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์

ปัจจุบัน “กลุ่มโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย” มีทั้งหมด ๑๒ จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช เชียงราย ตรัง บุรีรัมย์ มุกดาหาร สตูล เพชรบุรี เลย พิษณุโลก ลพบุรี ปทุมธานี และชลบุรี เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ทั่วประเทศ ได้เข้ารับการการศึกษาในโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย และสนับสนุนการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบเข้มข้น

ในระดับมาตรฐานเดียวกันทั้ง ๑๒ แห่ง โดยนักเรียนทุกคนที่เข้าศึกษาต่อที่นี่ จะได้รับทุนเล่าเรียน ค่าหอ ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าหนังสือ และต้องอยู่หอพักตามที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้ จนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งยังมีมหาวิทยาลัยในสังกัดรองรับเพื่อเข้ารับศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ภายในโรงเรียนมีโครงการคลินิกวิชาการในการให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียน การทำวิจัยต่าง ๆ เน้นให้นักเรียนทำงาน จัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อหาประสบการณ์ และความเป็นผู้นำ ความสามัคคี การทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งมีทุนการศึกษาพิเศษเพื่อสนับสนุนในการสร้างนักวิจัยตั้งแต่รุ่นเยาว์ มีโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างประเทศ เพื่อเปิดมุมมองใหม่ๆ ในการเรียนรู้ภาษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมอันดี ในทุก ๆ ปีจะมีนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์ และเข้าศึกษาต่อด้านวิทยาศาสตร์ ได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีบางส่วนได้ทุนศึกษาต่อที่ต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เป็นต้น หรือสถานศึกษาอื่นที่สูงขึ้นไป มีทั้งสายสามัญและอาชีพ^๙ และในส่วนโรงเรียนที่เดินทางไปกลับได้สู่มเอาโรงเรียนบ้านเขาทับควาย โรงเรียนบ้านเขาทับควายเป็นชุมชนชนบท การคมนาคมสะดวก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทำการเกษตรกรรม และมีฐานะค่อนข้างยากจนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กสายวิทย์-คณิต เช่นเดียวกันกับโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี เด็กนักเรียนมีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจน มีการเรียนการสอนในระดับปานกลาง โรงเรียนมุ่งเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ เป็นคนดีคู่คนเก่ง นำนักเรียนทำกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เนื่องจากโรงเรียนมีงบประมาณที่จำกัดต้องเลือกพัฒนาด้านที่สำคัญที่สุดก่อนจึงมีปรับวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสุขและเหมาะสมกับโรงเรียนและผู้เรียนด้วย โรงเรียนจะรับเด็กที่ศึกษาต่อเหมือนกับโรงเรียนทั่วไปไม่ได้คัดเลือกเกรดเหมือนโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี แต่นักเรียนถึงแม้จะมีฐานะยากจนแต่ก็สามารถเรียนจนจบและเป็นคนดีของสังคมได้เช่นกัน นักเรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน ส่วนใหญ่ไปศึกษาต่อในเมืองมีทั้งสายอาชีพ และสายสามัญตามความถนัดของนักเรียน มีบางส่วนได้รับทุนการศึกษาจนจบปริญญาตรีแล้วโรงงานจะรับไปทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งทั้ง ๒ โรงเรียนดังกล่าวข้างต้น ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เป็นสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่งที่มีรูปแบบในการบริหารการศึกษาที่น่าสนใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาถึงเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มี ๒ โรงเรียน คือ ๑) โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี เป็นโรงเรียนสหศึกษา แบบประจำ (กินนอน) ๒) โรงเรียนบ้านเขาทับควายตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี (เป็นโรงเรียนไปกลับ โรงเรียนขยายโอกาส) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของทั้งสองโรงเรียน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

^๙ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย, อนาคตนักวิทยาศาสตร์ เริ่มต้นที่นี่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.ondemand.in.th/โรงเรียนจุฬาภรณ> [๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี

๑.๒.๓ เพื่อการนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ รูปแบบการบริหารการศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ รูปแบบการบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ วิเคราะห์ และนำเสนอการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ควรเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

โดยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยไว้ดังนี้

๑) รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี มี ๔ ด้านดังต่อไปนี้

๑.๑ ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๒ ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๓ ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๔ ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) และการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากประชากร จำนวน ๔๘ คน ที่สามารถให้ข้อมูลได้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัย “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี” โดยจะดำเนินการศึกษาวิจัย

บริเวณพื้นที่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร คือ ผู้อำนวยการ ครู บุคลากร และนักเรียนภายในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ๑) ผู้บริหาร/ผู้อำนวยการ ๒) รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบริหาร ๓) คณะครูจำนวน ๔) คณะนักเรียน รวมจำนวน ๔๘ คน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview) ด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) คือ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ ณ วันลงเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-Informant) รวมถึงศึกษาจากเอกสาร และการจัดทำกรสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน ๒ กลุ่มๆ ละ ๔-๕ คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาในเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง ในจังหวัดลพบุรี” ได้จัดเก็บข้อมูลระหว่าง เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมเป็นระยะเวลา ๑ ปี

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๕.๑ รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการใน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อนำไปสู่ความความสุขและเหมาะสมแก่สถานศึกษา

๑.๕.๒ ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การจัดการหลักสูตร แผนการเรียนรู้อาจารย์จัดการเรียนการสอนการจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนการนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนให้มีความสุขและเหมาะสม

๑.๕.๓ ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การจัดตั้งงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การบริหารพัสดุครุภัณฑ์ การระดมทรัพยากร และการจัดการทรัพย์สิน การตรวจสอบและประเมินผลการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดคุ้มค่าประหยัดและเหมาะสม

๑.๕.๔ ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การวางแผนอัตราบุคลากร การสรรหาบรรจุแต่งตั้ง การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการประเมินบุคลากรให้มีความสุขและเหมาะสม

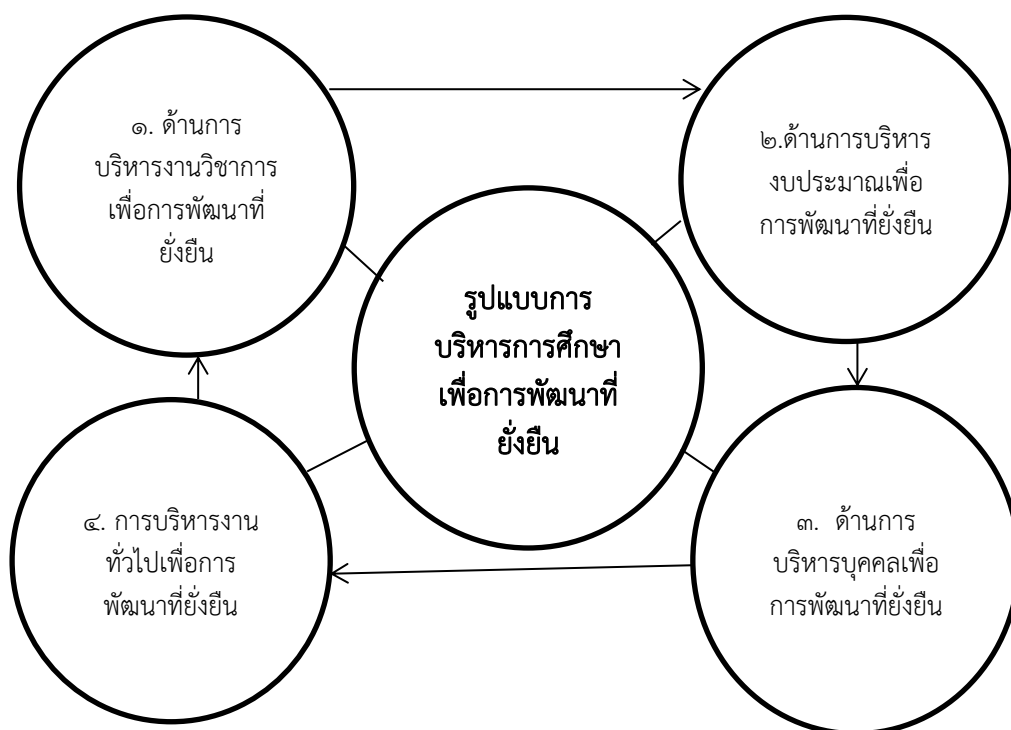
๑.๕.๕ ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง งานธุรการและสารบรรณ งานทะเบียนสถิติสถานที่และการวางแผน อำนวยการประสานงานอย่างสะดวกและเหมาะสม

๑.๕.๖ การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การบริหารจะควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น เป็นการพัฒนามุ่งสู่ดุลยภาพของมิติ ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน และไม่ทำให้คนรุ่นอนาคต เป็นการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีความสุขและเหมาะสมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

๑.๕.๗ โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลเป็นไปตามพรบ.การศึกษาภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งทำการศึกษา ๒ โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

๑.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงแนวทางการวางแผนรูปแบบการบริหารการศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๑.๗.๒ นำรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแบบอย่างในการพัฒนาแกโรงเรียนอื่น

๑.๗.๓ สามารถนำผลวิจัยไปพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาที่ยั่งยืนแกโรงเรียนอื่น ๆ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี” ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่องข้างต้นดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- ๒.๒ การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้
 - ๒.๓.๑ ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์
 - ๒.๓.๒ ทฤษฎีการเรียนรู้ของBloom (Bloom’s Taxonomy)
 - ๒.๓.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม
 - ๒.๓.๔ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนท์
 - ๒.๓.๕ ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานิยม (Constructivism)
 - ๒.๓.๖ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา
 - ๒.๓.๗ ทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์
- ๒.๔ ระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย
- ๒.๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๔๒
- ๒.๖ ประวัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๑.๑ ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหารภาพรวมของการบริหารทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสมผู้เขียนจะได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมุมมองในการบริหารสถานศึกษายิ่งขึ้นต่อไป

คำจำกัดความคำว่า “การบริหาร” (Administration) ใช้ในความหมายกว้าง ๆ เช่น การบริหารราชการ อีกคำหนึ่ง คือ “การจัดการ” (Management) ใช้แทนกันได้กับคำว่า การ

บริหารส่วน มากหมายถึง การจัดการทางธุรกิจมากกว่าโดยมีผู้กำหนดความหมายหลายท่านได้ระบุไว้ดังนี้

Peter F Drucker : คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น^๑
Herbert A. Simon: กล่าวว่าคือกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

คำว่า “การบริหารการศึกษา” หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

คำว่า “สถานศึกษา” หมายความว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน สถาบันหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและตามประกาศกระทรวง การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ คือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคน ที่จะ ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts) ปัจจัยสำคัญการบริหารที่สำคัญมี ๔ อย่าง ที่เรียกว่า 4 Ms ได้แก่ ๑) คน (Man) ๒) เงิน (Money) ๓) วัสดุสิ่งของ (Materials) ๔) การจัดการ (Management)

๒.๑.๒ ขอบข่ายการบริหารการศึกษา

การบริหารงานในสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เทคนิค วิธีการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขโดยต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน ทั้งครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักการ

^๑ ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ และวิบูลย์ ไทฉะบุตร, **หลักและทฤษฎีบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๖.

การโรงเรียนแตกต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาไร้พรมแดน ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูและนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ ได้อธิบายถึงภารกิจการบริหารการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียน ควรจะต้องประกอบด้วย ๕ งาน คือ ๑) งานวิชาการ ๒) งานธุรการ ๓) งานบริหารบุคคล ๔) งานกิจการนักเรียน ๕. งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน^๒

นรินทร์ ภาระศรี ได้อธิบายถึงการบริหารงานในโรงเรียน ว่า เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปจะแบ่งสายงานหลักดังนี้

๑) งานวิชาการ ๒) งานบุคลากร ๓) งานธุรการและการเงิน ๔) งานอาคารสถานที่ ๕) งานบริการ ๖) งานประชาสัมพันธ์^๓

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ดีจะทำให้การพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพตามต้องการได้ การบริหารการศึกษาไทย แต่เดิมใช้รูปแบบการรวมอำนาจ การบริหารและการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางและมีอำนาจการบริหาร การตัดสินใจเพียงบางส่วนไปให้หน่วยราชการที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา แต่แนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีข้อกำหนดให้กระจายอำนาจการบริหาร และการตัดสินใจไปให้หน่วยงานระดับปฏิบัติงานอันได้แก่โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด โดยการบริหารส่วนกลางจะทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดสรรงบประมาณการกำหนดและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นประการสำคัญได้แก่ ๑) การบริหารงานวิชาการ ๒) การบริหารงบประมาณและการเงิน ๓) การบริหารบุคคล ๔) การบริหารงานทั่วไป^๔

สรุป การบริหารงานในสถานศึกษา ประกอบด้วยงานที่สำคัญ ๔ งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณและการเงิน การบริหารบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ซึ่งแต่ละงานจะมีรายละเอียดในการปฏิบัติงานที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ ได้อธิบายถึงหลักการบริหารโรงเรียนนั้นจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการบริหารดังนี้

^๒ ประเสริฐ เชษฐพันธ์, **การบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๒), หน้า ๘๘.

^๓ นรินทร์ ภาระศรี, **การบริหารโรงเรียน**, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๓.

^๔ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

๑. มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจถึงเป้าหมายของโรงเรียน ว่าเน้นทิศทางใดจึงจะจัดงาน จัดคน จัดเงิน จัดวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม

๒. ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารการบริหารงานทุกประเภท ย่อมต้องมีเทคนิค วิธีการขั้นตอน กระบวนการ งานที่ทำงานต้องมีระบบ มีความรอบคอบ จึงจะทำให้งานดำเนินไปด้วยดีจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานได้เป็นอย่างดี^๕

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่จะต้องกำหนดนโยบาย และการวิธีการ หรือกระบวนการทุกอย่างในองค์ให้เป็นระบบและเลือกใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รายละเอียดการบริหารงานทั้ง ๔ งานจะมีการกระจายอำนาจไปให้โรงเรียนรับผิดชอบและดำเนินการเอง ดังนี้

๑. การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินงานได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

งานวิชาการ มีขอบข่ายดังนี้

- ๑.๑ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๑.๒ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- ๑.๓ การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- ๑.๔ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ๑.๕ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ๑.๖ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- ๑.๗ การนิเทศการศึกษา
- ๑.๘ การแนะแนวการศึกษา
- ๑.๙ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ๑.๑๐ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- ๑.๑๑ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

^๕ ประเสริฐ เชษฐพันธ์, การบริหารการศึกษา, หน้า ๑๒.

๑.๑๒ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร
หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา^๖

๒. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหาร
จัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหาร
งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้น
ต่อผู้เรียนการบริหารงบประมาณมีขอบข่าย ดังนี้

๒.๑ การจัดและเสนอของบประมาณ

๒.๒ การจัดสรรงบประมาณ

๒.๓ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการ
ดำเนินงาน

๒.๔ การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

๒.๕ การบริหารการเงิน

๒.๖ การบริหารบัญชี

๒.๗ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

๓. การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้
สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการด้านการ
บริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ บุคลากรต้องได้รับการพัฒนา
มีความรู้ ความสามารถมีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่ง
จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารงานบุคคลมีขอบข่ายดังนี้

๓.๑ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

๓.๒ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

๓.๓ การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

๓.๔ วินัยและการรักษาวินัย

๓.๕ การออกจากราชการ

๔. การบริหารงานทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้
บริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการ
ประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการบริการการศึกษาทุก
รูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมใน
การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน

^๖ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, หน้า ๑๒.

เป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลงานการบริหาร ทั่วไปมีขอบข่าย ดังนี้

- ๔.๑ การดำเนินงานธุรการ
- ๔.๒ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๔.๓ การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- ๔.๔ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- ๔.๕ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- ๔.๖ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๔.๗ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหาร

ทั่วไป

- ๔.๘ การดูแลสถานที่และสภาพแวดล้อม
- ๔.๙ การจัดทำสำมะโนนักเรียน
- ๔.๑๐ การรับนักเรียน
- ๔.๑๑ การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและ

ตามอัธยาศัย

- ๔.๑๒ การระดมทรัพยากรเพื่อศึกษา
- ๔.๑๓ การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน
- ๔.๑๔ การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- ๔.๑๕ การส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- ๔.๑๖ งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น
- ๔.๑๗ การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- ๔.๑๘ งานบริการสาธารณะ
- ๔.๑๙ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

๒.๒ การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

หลังจากที่ประเทศแถบซีกโลกตะวันตกโดยเฉพาะอังกฤษและอเมริกาได้เป็นผู้นำและ ต้นแบบในการปฏิวัติอุตสาหกรรม คือเปลี่ยนวิธีการผลิตเพื่อยังชีพและค้าขายภายในประเทศเป็นหลัก มาสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมเพื่อให้ได้ผลผลิตแบบเดียวกันในปริมาณมากซึ่งทำให้มีต้นทุนต่ำเพื่อการ แข่งขันทางการค้า และมุ่งจำหน่ายระหว่างประเทศกันมากขึ้นนับแต่นั้นช่วงระยะ ๑ ศตวรรษที่ผ่านมา ทำให้เกิดการใช้วัตถุดิบ การสังสมพฤติกรรมกรรมกรบริโภค และการใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่า และมุ่งสนองตอบความความสะดวกสบายมากกว่าความจำเป็นพื้นฐาน ทำให้

ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละประเทศร่อยหรอลงอย่างมาก เช่น ทรัพยากรพลังงาน ทรัพยากรป่า ทรัพยากรแร่ และทรัพยากรน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ ของเสียที่ปล่อยออกจากการกระบวนการผลิต และการบริโภคสินค้าของพลได้ก่อให้เกิดมลพิษ การปนเปื้อน และสร้างผลกระทบทั้งแก่มนุษย์ ทรัพยากรน้ำ อากาศ และความหลากหลายทางชีวภาพ^๗ ดังนั้น ประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงเริ่มรวมตัวกันสร้างกรอบแนวทางการพัฒนาใหม่โดยเกิดการพัฒนาความคิดแบบที่เรียกว่า “การเปลี่ยนย้ายกระบวนทัศน์” (Paradigm Shift) ขึ้นส่งผลให้เกิด “กรอบแนวคิดด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน” นับแต่ปี ๒๕๑๕ เป็นต้นมาจากการที่แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในกระแสการพัฒนาของสังคมโลกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยเริ่มตั้งแต่องค์การสหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (Human Environment) ณ กรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ซึ่งเรียกกร็องให้ชาวโลกคำนึงถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัด ผลจากการประชุมดังกล่าวทำให้ทั่วโลกหันมาให้ความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมกันอย่างกว้างขวาง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ สหประชาชาติได้จัดตั้งสมัชชาของโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) หรือเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ “Brundland Commission” เพื่อทำการศึกษาเรื่องการสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาซึ่งได้เผยแพร่เอกสารชื่อ “Our Common Future” ที่ได้เรียกกร็องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือยและเปลี่ยนวิถีทางการพัฒนาประเทศเสียใหม่ ในลักษณะที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้เสนอว่ามนุษยชาติสามารถที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้นมาได้ ต่อมาสหประชาชาติได้จัดการประชุมสุดยอดระดับโลกอีก ๒-๓ ครั้ง คือ “การประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา” (UN Conference on Environment and Development : UNCED) ณ กรุงริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล ในปีพ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีเอกสารสำคัญคือ “แผนปฏิบัติการ ๒๑” ซึ่งเป็นเหมือนแผนแม่บทของโลกให้ประเทศภาคีสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมได้นำไปเป็นกรอบทิศทางพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ความยั่งยืน อีก ๕ ปีถัดมาสหประชาชาติก็ได้เป็นเจ้าภาพจัด “การประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน” (World Summit on Sustainable Development: WSSD) ณ กรุงโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ในปีพ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งประเทศต่างๆ ทั่วโลกกว่า ๑๘๐ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญใน “กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน” อย่างต่อเนื่องและร่วมกันลงนามรับมาเป็น “พันธกรณี” ร่วมกันที่จะพัฒนาประเทศและสังคมโลกให้น่าอยู่และยั่งยืน โดยมุ่งพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

จากรายงานของบรินต์แลนด์ก็เรียกกร็องในสิ่งเหล่านี้ นั่นคือ การพัฒนาที่ตระหนักหรือคำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม และการคิดถึงคนรุ่นหลังด้วย จึงได้รับการตอบรับและต้อนรับอย่างอบอุ่นจากวงการต่างๆ ซึ่งนอกจากนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืน ยังถูกมองว่า เป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา และด้วยความที่ยังคลุมเครือ ก็เป็นการเปิดพื้นที่/ที่ว่างให้กับบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องเลือกตีความ/ให้

^๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗), หน้า ๒-๘.

ความหมายต่อสิ่งที่เรียกว่า “การพัฒนาแบบยั่งยืน” ในแบบฉบับที่ตัวเองต้องการได้ ไม่แตกต่างจาก มโนทัศน์อื่น ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็น “ความยุติธรรม” หรือ “ประชาธิปไตย” เป็นต้น เพราะคงไม่มีใครกล้าประกาศว่าไม่เห็นด้วย ไม่ชอบความยุติธรรม ไม่ชอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือ แม้แต่ไม่ชอบการพัฒนาแบบยั่งยืน เพียงแต่จะมีรายละเอียดของเรื่องเหล่านี้แตกต่างกันไปเท่านั้น ฉะนั้น สิ่งที่รายงานของบรรษัทแลนกระทำก็คือ เปิดพื้นที่ชนิดใหม่ขึ้นในสังคม เพื่อให้บุคคล สถาบัน หน่วยงาน องค์กรแขนงต่าง ๆ เลือกประกาศจุดยืนทางศีลธรรมของตนเองผ่านวาทกรรมที่เรียกว่า “การพัฒนาแบบยั่งยืน”^๔

ความโดดเด่นของวาทกรรมการพัฒนาแบบยั่งยืนอยู่ที่สามารถทำให้สิ่งที่ขัดแย้งกัน สิ่ง ที่ดูเหมือนว่าจะไปด้วยกันไม่ได้ในอดีต นั่นคือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) กับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection) สามารถอยู่ ร่วมกันได้อย่างสงบ และอย่างราบรื่นโดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงระบบที่ดำรงอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกตลาดและระบบเศรษฐกิจทุนนิยมโลก กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความโดดเด่นของวาทกรรมการพัฒนา แบบยั่งยืน อยู่ที่ที่สามารถสลายความเชื่อ ความหวาดวิตกในยุคทศวรรษ ๑๙๗๐ และ ๑๙๘๐ ที่มองว่า ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมแบบที่ดำรงอยู่จะนำไปสู่การทำลายล้างโลกในที่สุด สิ่ง ที่การพัฒนาแบบยั่งยืนนำเสนออย่างสำคัญคือการรับผิดชอบต่อกัน และในฐานะที่การพัฒนาแบบยั่งยืน เป็นรากฐานของจริยธรรมในปัจจุบัน ความน่าสนใจของการพัฒนาแบบยั่งยืนเกี่ยวกับการประสาน ระหว่างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของวาทกรรมการพัฒนาแบบ ยั่งยืน ดูยังเป็นข้อเสนอที่น่าสนใจอย่างมากด้วย เนื่องจากเป็นทางเลือกที่สาม ระหว่างข้อเสนอที่ดีมี ลักษณะสุดขั้ว ๒ แบบ คือแบบของนักนิเวศวิทยาอย่างลึกที่เรียกร้องให้ปฏิเสธสิ่งที่เรียกว่า “การ พัฒนา” อย่างสิ้นเชิง กับแบบที่ชูการพัฒนาอย่างไม่ตั้งคำถามและไม่คำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมเลย ดังกรณีของทฤษฎีการให้ทันสมัยอย่างตะวันตกในอดีต

ฉะนั้น ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมการพัฒนาแบบ ยั่งยืนจึงได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี แม้ว่าแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน จะได้รับความนิยมและ ยอมรับอย่างกว้างขวาง จนสามารถทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นปัญหาระดับโลก และได้รับความ สนใจจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แต่ก็ได้หมายความว่าแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนสามารถ ลดทอนความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกลงได้อย่างฉับพลัน โดยมีต้องพูดถึงการจัดปัญหา สิ่งแวดล้อมโลกให้หมดไป ซึ่งยิ่งดูยิ่งเป็นเรื่องห่างไกลมากขึ้นทุกที สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งก็เป็น เพราะวาทกรรมพลังและกระบวนการในการทำลายล้างสิ่งแวดล้อมต่างก็ยังคงดำรงอยู่ มิได้ถูกขจัดให้ หมดสิ้นไปแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เรียกว่าการพัฒนา การทำให้เป็นอุตสาหกรรม รวมถึงลัทธิ บริโภคนิยมและระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งมีส่วนอย่างสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการใช้ ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างขาดความรับผิดชอบเป็นที่น่าสงสัยว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนจะเป็นไปได้มาก น้อยเพียงใดในทางปฏิบัติ เพราะเท่าที่ผ่านมา ความไม่เท่าเทียมในสังคมยังคงดำรงอยู่ คนยากจน จำนวนมากขาดแคลนอาหาร ที่อยู่อาศัย และเครื่องนุ่งห่ม ในประเทศโลกที่สาม หรือแม้แต่ใน

^๔ ชัยวัฒน์ เจริญสินโอฬาร, **Development Discourse วาทกรรมการพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิภาส, ๒๕๔๙), หน้า ๔๓-๕๕.

ประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม นั่นคือ การพัฒนาเท่าที่ผ่านมาได้สร้างปัญหาไว้มากมายซึ่งการแก้ปัญหาแบบประนีประนอมอย่างการพัฒนาแบบยั่งยืนนี้จะแก้ไขได้หรือไม่ เพราะมีความเกี่ยวเนื่องกับผลประโยชน์จำนวนมหาศาลของชาติมหาอำนาจและบริษัทยักษ์ใหญ่ทั้งหลาย

โดยสรุปการพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทโลกคือการพัฒนาที่มุ่งสู่ดุลยภาพของมิติ ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันและไม่ทำให้คนรุ่นอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดความสามารถที่จะสนองความต้องการของตนเอง ความหมายของคำว่า “ยั่งยืน” การใช้คำ Sustainable และ Sustainability มีนิยามอยู่ ๓ แนวใหญ่ด้วยกัน คือ

๑. แนวสังคม หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับการสนองความต้องการพื้นฐานอย่างต่อเนื่องซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องได้รับอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย และการบำบัดรักษายามเจ็บป่วย ในขณะเดียวกันก็หมายถึงการสนองความต้องการระดับสูงด้วย เช่น ความมั่นคง เสรีภาพ การศึกษาการมีงานทำ ความยั่งยืนทางสังคมอาจจะเน้นเรื่องการส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ของมวลชนส่วนใหญ่เป้าหมายสำคัญที่สุดของแนวนี้อาจคือการรักษาคุณภาพชีวิตให้มีระดับสูงอย่างยาวนาน

๒. แนวนิเวศ จุดเน้นอยู่ที่กระบวนการทางชีววิทยาของธรรมชาติ โดยเน้นเรื่องความยั่งยืนของการทำงานและประสิทธิภาพของระบบนิเวศ เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนทางนิเวศในระยะยาวจำเป็นจะต้องมีการคุ้มครองทรัพยากรทางพันธุกรรมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางธรรมชาติ ในความหมายนี้ การจัดการและการรักษาระบบนิเวศรวมทั้งการสนับสนุนให้ชีวิตทั้งหลายอยู่รอดคือเป้าหมายสำคัญที่สุด

๓. แนวเศรษฐกิจ จะเน้นแต่เรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ถ้ากล่าวถึง “ความยั่งยืน” จะหมายถึง เศรษฐกิจขยายตัวอย่างยั่งยืนยาวนาน ในอัตราที่สูง แต่นักเศรษฐศาสตร์สีเขียว มีแนวคิดอีกแบบคือ กล่าวหาว่า เศรษฐกิจที่ยั่งยืน หมายถึง เศรษฐกิจที่คำนึงถึงระบบนิเวศและโลกธรรมชาติ การให้คุณค่าทางชีวิตจิตใจมากกว่าคำนึงถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นมาจากศัพท์คำว่า “Sustainable” ที่แปลว่าความยั่งยืนเป็นคำที่มาจากภาษาละตินคือ “Sus-tenere” ซึ่งหมายถึงการส่งเสริมหรือสนับสนุน (Uphold) หมายถึงความยั่งยืนนั้นเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมหรือกระบวนการเพื่อการสนับสนุน (Uphold) หรือปกป้อง (Defended) ความสามารถดำรงอยู่ได้^๙

องค์การสหประชาชาติได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง “การพัฒนาที่สนองความต้องการของประชาชนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำให้ประชาชนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดความต้องการของตนเอง”

องค์การสหประชาชาติได้บัญญัติศัพท์เฉพาะ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” “Sustainable Development” เพื่อกำหนดให้เป็นชื่อของเป้าหมายการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกต่อไปอันปรากฏในข้อตกลงระหว่างประเทศใน Earth Summit การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการ

^๙ Michael Redclift, Sustainable Development: Economic and the Environment. In M.Redclift and C. Sage (eds.), **Strategies for Sustainable Development: Local Agenda for theSouthern Hemisphere**, (U.K : John Wiley & Sons Ltd., 1994).

พัฒนา (United Nation Conference on Environment and Development) ที่กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อระหว่างวันที่ ๓-๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ (ค.ศ. ๑๙๙๒)^{๑๐} เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) ทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals; MDGs) ซึ่งหมดอายุลงในปี ๒๕๕๘ โดยจะเป็นข้อผูกพันสำหรับชาติสมาชิกที่ได้ให้การรับรอง (๑๙๓ ประเทศ) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนดังกล่าว จะถูกใช้เป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนาทั้งของไทยและของโลกนับจากนี้ จวบจนปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ครอบคลุมระยะเวลา ๑๕ ปี ที่ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย (Goal) ๑๖๙ เป้าประสงค์ (Target)

การพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ถูกตีความไปตามกระแสความคิดของคนแต่ละกลุ่มซึ่งแตกต่างกันไปทั้งนี้ก็เพราะอิทธิพลทางความคิดที่ได้มาจากการประชุมของสมาชิกองค์การสหประชาชาติดังนี้^{๑๑}

๑. คำนียามคลาสสิกคือค่านิยมที่คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาโลกได้ให้ไว้ว่า “เป็นการอนุรักษ์ไว้” และ “เป็นการพัฒนาที่ปลอดภัยเพื่อสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่กระทบกระเทือนความสามารถของคนรุ่นหลังที่จะตอบสนองความต้องการของคนรุ่นต่อไป”

๒. คำนียามของนักเศรษฐศาสตร์ “คุณจะสามารถเอาสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมาทดแทนต้นทุนธรรมชาติได้หรือไม่” “ประโยชน์นั้นจะตกไปอยู่กับใคร?” “การดำรงอยู่และเติบโตขึ้นเกิดขึ้นจากรายได้ของโลกไม่ใช่จากต้นทุน” หรือว่าอีกนัยหนึ่ง “การเพิ่มรายได้ประชาชาติอย่างต่อเนื่องหรือการพัฒนาเศรษฐกิจแบบไม่สิ้นสุด” คือ “ทฤษฎีที่เป็นไปไม่ได้” เพราะไม่สามารถทำให้การเติบโตดำเนินไปอย่างยั่งยืนบนโลกที่มีทรัพยากรจำกัด

๓. คำนียามด้านการพัฒนาที่เหมาะสมในทางบริบทมากที่สุดได้แก่ “การตอบสนองความต้องการของมนุษย์รวมถึงการมีวิถีการดำเนินชีวิตมีทางเลือกมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นอย่างพอเหมาะพอควรการเคารพในสิทธิมนุษยชนการแสดงออกซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณการมีที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมที่ดีพอในขณะที่ต้องจำกัดการใช้ทรัพยากรที่สูญสิ้นไปได้ใช้ทรัพยากรที่ไม่สิ้นสูญอย่างยั่งยืนและคงความสามารถรองรับของเสียในขอบเขตท้องถิ่นและโลกเอาไว้”

๔. คำนียามทางสิ่งแวดล้อมคือ “การรักษาระดับการบริโภคและมลพิษให้อยู่ภายในขอบเขตจำกัดทางนิเวศวิทยา” แต่ไม่ได้กล่าวถึงว่าใครเป็นคนก่อมลพิษและใครได้ผลประโยชน์และใครเสียประโยชน์

^{๑๐} อัญญาชัยนาม, แผนปฏิบัติการ ๒๑ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๗), หน้า ๑.

^{๑๑} ทอมสันคอยส์วีสดี, “การจะเป็นผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาที่ยั่งยืน”, ในจดหมายจากลอนดอน, โกลส์เซียว, ฉบับที่ ๒ (พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๓๖), หน้า ๔.

๕. คำนิยาม“ธุรกิจเช่นเคย” นั่นคือ “การสร้างความเจริญเติบโตในวิถีที่คนรุ่นหลังจะต้องขอบคุณ” หรือ “โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อม” แต่ความเสียหายด้านสังคมคงไม่เป็นอะไรใช้หรือไม่

๖. คำนิยามที่ว่า “มันมิใช่สิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่เป็นกระบวนการ” เป็นคำนิยามของผู้เชี่ยวชาญจริงๆได้แก่“กระบวนการการเปลี่ยนแปลงในการใช้ทรัพยากรทิศทางการลงทุนและการเริ่มต้นพัฒนาทางเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงสถาบันให้สอดคล้องกับความต้องการของอนาคตและปัจจุบัน” และอื่น ๆ เช่น “เป็นกระบวนการผสมผสานและหรือประนีประนอมเป้าหมายทางเศรษฐกิจ นิเวศวิทยาและสังคมเข้าไว้ด้วยกัน”

๗. คำนิยามด้านจริยธรรมได้แก่ “การดูแลระดับของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตของโลกสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นหลังให้ดำเนินการพัฒนาอย่างรอบคอบและเป็นธรรม”

๘. คำนิยามสี่เหลี่ยม “จำกัดความเจริญเติบโตของประชากรเพื่อที่มนุษย์จะได้มีชีวิตอย่างกลมกลืนกับโลกและมีสิทธิไม่มากไปกว่าสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น ๆ” นี่เป็นการยอมตายอย่างเลือดเย็นหรือไม่? จะใช้นโยบายบังคับให้หนึ่งครอบครัวมีเด็กได้คนเดียวหรือไม่? เป็นการลงโทษคนจนหรือไม่?

๙. คำจำกัดความจากรายงานของธนาคารโลก“ทุกสิ่งภายใต้หนึ่งเดียว” เป็นคำนิยามที่หยิบใช้ง่ายเพื่อที่จะแสดงถึงความใจกว้างและความโอบอ้อมของทุกคน “การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมายระยะยาวที่รักษาระดับความยั่งยืนทางเศรษฐกิจโดยสัมพันธ์กับข้อจำกัดทางนิเวศวิทยา เป็นการแบ่งปันทรัพยากรและโอกาสระหว่างคนรุ่นนี้และคนรุ่นต่อไปอย่างเท่าเทียมกัน และในช่วงคนรุ่นนี้ การแบ่งปันทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ ก็คือการคิดรวมต้นทุนทางธรรมชาติเข้าไปในต้นทุนการผลิตด้วย”

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs) ที่ ๑๘๙ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งไทย ได้ตกลงร่วมกันให้เป็นวาระการพัฒนาของโลกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ อันประกอบด้วยเป้าหมายหลัก ๘ ข้อ ได้แก่

- (๑) ขจัดความยากจนและความหิวโหย
- (๒) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา
- (๓) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและบทบาทสตรี
- (๔) ลดอัตราการตายของเด็ก
- (๕) พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์
- (๖) ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ
- (๗) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- (๘) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

ซึ่งถูกใช้ในช่วง ๑๕ ปี มานี้กำลังจะสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ UN จึงได้ริเริ่มกระบวนการหารือเพื่อกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (post- ๒๐๑๕ development agenda) ตามกระบวนการที่ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) โดยเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแถลงการณ์แห่งสหัสวรรษ (Millennium Declaration) เพื่อประเมินเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) และกระตุ้นให้ประเทศต่าง ๆ พัฒนาประเทศเพื่อขจัดความยากจน ความหิวโหย ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียม เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดูแลสิ่งแวดล้อม และพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ อีกทั้งเพิ่มเนื้อหาการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ครอบคลุมโดยยึดถือหลักสำคัญว่า “No one left behind”

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ริเริ่มจากการประชุม Rio+๒๐ โดยปรากฏอยู่ในผลการประชุมที่มีชื่อว่า “The Future We Want” ทั้งนี้เพื่อเป็นการต่อเนื่องจาก MDGs ซึ่งจะสิ้นสุดในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ในการนี้มีการจัดตั้ง Open Working Group on Sustainable Development Goals: OWG) เพื่อดำเนินการจัดทำเป้าหมาย (Goals) และเป้าประสงค์ (Targets) ขึ้น OWG ประกอบไปด้วยประเทศต่างๆ ๗๐ ประเทศ แบ่งเป็น ๓๐ กลุ่มประเทศ โดยประเทศไทยจัดอยู่กับ ราชอาณาจักรภูฏาน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม OWG มีหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอ Goals และ Targets โดยได้รับข้อมูลสนับสนุนการทำงานจากระบบสนับสนุนทางเทคนิคของสหประชาชาติ (UN System Technical Support Team: TST) โดยข้อเสนอ Goals และ Targets เสร็จสิ้นในเดือนมิถุนายน ค.ศ. ๒๐๑๔ เสนอในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๖๘ (68th United Nations General Assembly: UNGA) กระบวนการจัดทำตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal Indicators: SDGs indicators) เริ่มดำเนินการภายหลังจากได้ข้อเสนอ Goals และ Targets โดยคณะกรรมการด้านสถิติ แห่งสหประชาชาติ (United Nations Statistical Commission: UNSC) ได้รวบรวมตัวชี้วัดที่ได้รับการเสนอจาก หน่วยงานเฉพาะด้าน และหน่วยงานสหประชาชาติอื่นๆ จัดทำเป็นรายการตัวชี้วัดขั้นต้นที่ถูกนำเสนอ (List of proposed preliminary indicators) พร้อมเอกสารความเป็นมาของตัวชี้วัด (Background of List of proposed preliminary indicators)

ในปีนี้สหประชาชาติจะประกาศเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) โดยเปลี่ยนจากกรอบคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบ ๓ เสาหลัก (Pillars) มาสู่กรอบคิดใหม่ที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เพื่อลดข้อจำกัดของการส่งเสริมการพัฒนาในแบบแยกส่วนที่ได้รับอิทธิพลจากกรอบความคิดแบบเสาหลัก ^{๑๒}

^{๑๒} วีรญา ปรียาพันธ์, **ก้าวสู่ยุค SDGs**, กรุงเทพมหานคร, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.thaicr.com/2015/01/sdgs.html> [๑๑ กันยายน ๒๕๖๐].

แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบความคิดแบบเสาหลัก

หลักการสำคัญของ SDGs

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ (UN General Assembly) ณ กรุงนิวยอร์ก ได้มีการรับรอง **"เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ๑๗ ประการ" (The Global Goals for Sustainable Development)** ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ ๑ จัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่

เป้าหมายที่ ๒ จัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๓ ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาพะในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ^{๑๓}

เป้าหมายที่ ๔ ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน

เป้าหมายที่ ๕ บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน

เป้าหมายที่ ๖ ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน

^{๑๓} มูนิธิมันพัฒนา, เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.tsdf.or.th/th/semi-narevent/10268> [๑๓ กันยายน ๒๕๖๐].

เป้าหมายที่ ๗ ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัยยั่งยืน เชื่อถือได้ตามกำลังซื้อของตน

เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ ๙ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม

เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๒ ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๓ ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๕ พืชพันธุ์ บุรณะ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย ภัยแล้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึงของส่วนรวม มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายทั้ง ๑๗ ขอนั้นอาศัยกรอบแนวคิดที่มองการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านมิติที่เชื่อมโยงกันของเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่มาจากการรวบรวมความเห็นและข้อเสนอจากประชาชนจากทุกประเทศทั่วโลก ที่จะใช้เป็นเป้าหมายเพื่อการพัฒนาาร่วมกันในอีก ๑๕ ปีข้างหน้าจนถึงปี ๒๕๗๓ เพื่อทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีเป้าหมายร่วมในการมุ่งขจัดความยากจนของประชากรโลกทั้งสิ้น ๘๓๖ ล้านคนทั่วโลกให้หมดสิ้นไปภายในปี ๒๕๗๓

ด้วยเหตุนี้ องค์การสหประชาชาติจึงเน้นย้ำความสำคัญของเป้าหมายข้อ ๑๗ ที่เน้นการสร้างภาคีความร่วมมือเพื่อผลักดันให้ถึงเป้าหมาย (Partnerships for Goals) ซึ่งส่งเสริมการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติเพื่อสนับสนุนการระดมเงินทุน เทคโนโลยี การยกระดับศักยภาพของส่วนราชการและองค์กรสาธารณประโยชน์ และความรับผิดชอบต่อเป้าหมายร่วมกัน

แผนภูมิรูปภาพที่ ๒.๒ Sustainable Development Goals; SDGs

โดยปี ๒๕๕๘ สหประชาชาติ ได้ประกาศใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) ทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals; MDGs) ซึ่งหมดอายุลงในปี ๒๕๕๘ โดยจะเป็นข้อผูกพันสำหรับชาติสมาชิกที่ได้ให้การรับรอง (๑๙๓ ประเทศ) ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly–UNGA) ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย (Goal) ๑๖๙ เป้าประสงค์ (Target)^{๑๔}

๑. จัดความยากจน จัดความยากจนทุกรูปแบบ ทุกสถานที่ ในทั่วโลก ผู้คนมากกว่า ๘๐๐ ล้านคน ยังคงอยู่ได้ด้วยเงินน้อยกว่า ๑.๒๕ ดอลลาร์ต่อวัน หลายคนยังขาดการเข้าถึงอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดและสุขอนามัยที่เพียงพอ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในประเทศ เช่น จีนและอินเดีย ได้ช่วยยกระดับประชากรออกจากความยากจน แต่ความเติบโตในเรื่องดังกล่าวก็ยังไม่มีความสม่ำเสมอเท่าใดนัก ประชากรผู้หญิงมีส่วนที่อยู่ในความยากจนมากกว่าผู้ชาย เนื่องจากการเข้าถึงที่ไม่เท่ากันในเรื่องค่าแรงงาน การศึกษาและทรัพย์สิน

SDGs มีเป้าหมายที่จะจัดความยากจนในทุกรูปแบบให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๗๓ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงในการเข้าถึงทรัพยากรและการบริการขั้นพื้นฐาน รวมถึงช่วยเหลือชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งและภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ

๒. จัดความหิวโหย การจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ส่งเสริมเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้นในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ได้เห็นสัดส่วนของประชากรที่ขาดแคลนอาหารลดลงเกือบครึ่งหนึ่ง ประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากที่เคยได้รับความทุกข์จากความอดอยากและความหิวโหย ซึ่งในขณะนี้ ประเทศเหล่านั้นสามารถให้ความช่วยเหลือทางโภชนาการแก่ผู้ด้อยโอกาสได้เป็นจำนวน

^{๑๔} United Nations Thailand, เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.un.or.th/globalgoals/th/the-goals/> [๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐].

มาก มีความคืบหน้าอย่างมากในเรื่องการกำจัดความหิวโดยไม่ภาคกลางและเอเชียตะวันออก ละตินอเมริกา และประเทศกลุ่มแคริบเบียน

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) มุ่งมั่นที่จะขจัดความหิวและความอดอยากทุกรูปแบบ ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๗๓ เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและผู้ด้อยโอกาสจำนวนมาก ได้รับการเข้าถึงอาหารที่เพียงพอและมีคุณค่าทางโภชนาการตลอดทั้งปี เป้าหมายนี้ยังเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรอย่างยั่งยืน การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่และกำลังการผลิตของเกษตรกรรายย่อยที่ช่วยให้เข้าถึงแหล่งที่ดินทำกิน เทคโนโลยีและการตลาดอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ความร่วมมือระหว่างประเทศก็เป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร จะสามารถขจัดความอดอยากและความหิวได้ภายในปี ๒๕๗๓ โดยดำเนินการร่วมกับเป้าหมายอื่น ๆ ที่กำหนดไว้

๓. มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี รับรองการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุตั้งแต่การสร้างเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างมีคุณค่าในหน้าประวัติศาสตร์ จากการลดการเสียชีวิตของเด็ก การปรับปรุงสุขภาพของมารดาและการต่อสู้กับเชื้อเอชไอวี/เอดส์ มาลาเรียและโรคอื่นๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ สามารถป้องกันการเสียชีวิตของเด็กทั่วโลก โดยลดลงกว่า ๕๐% และการเสียชีวิตของมารดาก็สามารถลดลงได้ ๔๕% ในทั่วโลก ภาวะการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ที่เกิดขึ้นใหม่ สามารถลดลงได้ ๓๐% ในระหว่างปี ๒๕๔๓ ถึงปี ๒๕๕๖ และมากกว่า ๖,๒๐๐,๐๐๐ ชีวิตได้รับป้องกันจากโรคมมาลาเรีย

การเสียชีวิตเหล่านี้สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยการป้องกันและการรักษา การศึกษาแคมเปญการสร้างภูมิคุ้มกันของโรคและการดูแลสุขภาพเพศและระบบสืบพันธุ์ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความมุ่งมั่นที่จะยุติการระบาดของโรคเอดส์ วัณโรคมมาลาเรียและโรคติดต่ออื่น ๆ ภายในปี ๒๕๗๓ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและจัดให้มีการเข้าถึงยาและวัคซีนอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวัคซีนก็เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการนี้เช่นเดียวกับการเข้าถึงยาในราคาที่เหมาะสม

๔. การศึกษาที่เท่าเทียม รับรองการศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคนตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ มีความคืบหน้าเป็นอย่างมากในการบรรลุเป้าหมายเรื่องของผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา อัตราการลงทะเบียนเรียนรวมในประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๙๑ ในปี ๒๕๕๘ และจำนวนของเด็กทั่วโลกที่ไม่ได้รับการศึกษาลดลงได้เกือบครึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ อัตราผู้ที่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ยังเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก และเด็กผู้หญิงได้ไปโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิม สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความสำเร็จอันยอดเยี่ยม

การประสบความสำเร็จครอบคลุมถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งตอกย้ำความเชื่อที่พิสูจน์แล้วว่าการศึกษาเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายนี้ทำให้แน่ใจว่าเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายทุกคนจะได้รับสำเร็จศึกษาฟรีในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพในราคาที่เหมาะสมอย่างเท่า

เทียมกัน และขจัดความไม่เสมอภาคทางเพศและความเหลื่อมล้ำ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะประสบผลสำเร็จในการเข้าถึงหลักสากลเพื่อการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างมีคุณภาพ

๕. ความเท่าเทียมทางเพศ บรรลุความเท่าเทียมทางเพศ พัฒนาบทบาทสตรีและเด็กผู้หญิง ในปี ๒๕๔๓ UNDP ร่วมกับ พันธมิตรของ UN และประชาคมโลกให้ความเสมอภาคทางเพศเป็นศูนย์กลางในการทำงาน มีผู้หญิงจำนวนมากขึ้นที่ได้เรียนในโรงเรียน เมื่อเทียบกับ ๑๕ ปีที่ผ่านมา และในภูมิภาคส่วนใหญ่ ก็มีความเท่าเทียมกันทางเพศในการศึกษาระดับประถมศึกษา ในขณะที่ ผู้หญิงสามารถทำงานนอกบ้านและได้รับค่าแรงจากงาน ที่ไม่ใช่ทำการเกษตรได้ถึง ๔๑% เมื่อเทียบกับปี ๒๕๓๓ ซึ่งมีเพียง ๓๕%

SDGs มีจุดหมายที่จะสร้างความสำเร็จเหล่านี้เพื่อให้แน่ใจว่ามีการยุติการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงและเด็กผู้หญิงในทุกที่ แต่ในบางภูมิภาคยังคงมีความไม่เท่าเทียมกันในเบื้องต้นสำหรับการเข้าถึงค่าจ้าง และยังคงมีช่องว่างที่มีนัยสำคัญระหว่างชายและหญิงในตลาดแรงงาน ความรุนแรงทางเพศและการละเมิดทางเพศ การใช้แรงงานที่ผิดกฎหมาย และการแบ่งแยกชนชั้นของประชาชนยังคงเป็นอุปสรรคใหญ่ในเรื่องนี้

๖. การจัดการน้ำและสุขาภิบาล รับรองการมีน้ำใช้ การจัดการน้ำและสุขาภิบาลที่ยั่งยืน ปัญหาการขาดแคลนน้ำส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วโลกมากกว่า ๔๐% และคาดว่าจะมีการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แม้ว่าประชาชน ๒,๑๐๐ ล้านคนได้รับการเข้าถึงการสุขาภิบาลน้ำที่ดีขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ แต่การขาดแคลนอุปกรณ์สำหรับน้ำดื่มที่ปลอดภัยยังคงเป็นปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อทุกทวีป ภายในปี ๒๕๗๓ การทำให้มีน้ำดื่มที่ปลอดภัยและราคาเหมาะสม จำเป็นต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม โดยจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขอนามัยและส่งเสริมสุขอนามัยในทุกระดับ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศน์ที่เกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น ป่าไม้ ภูเขาและแม่น้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดูแล การที่จะลดการขาดแคลนน้ำ นอกจากนี้ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่จะส่งเสริมให้มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนเทคโนโลยีการบำบัดน้ำในประเทศที่กำลังพัฒนา

๗. พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ รับรองการมีพลังงานที่ทุกคนเข้าถึงได้ เชื่อถือได้ ยั่งยืนทันสมัย ระหว่างปี ๒๕๓๓ ถึงปี ๒๕๕๓ จำนวนประชากรมีการเข้าถึงไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ๑,๗๐๐ ล้านคนทั่วโลกและยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีการเรียกร้องถึงพลังงานราคาถูก เศรษฐกิจทั่วโลกพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลและการเพิ่มขึ้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งนั่นคือการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงต่อระบบภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลถึงทุกทวีปทั่วโลก

ภายในปี ๒๕๗๓ มีเป้าหมายที่จะทำให้เกิดการผลิตไฟฟ้าที่เหมาะสมในทุกที่ ซึ่งหมายถึงการลงทุนในแหล่งพลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลมและพลังงานความร้อน การนำมาตรฐานการประหยัดค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในอาคารและอุตสาหกรรมสำหรับความหลากหลายของเทคโนโลยียังสามารถลดการใช้ไฟฟ้าทั่วโลกได้ ๑๔% ซึ่งหมายถึงการลดการใช้งานโรงไฟฟ้าขนาดกลาง ประมาณ ๑,๓๐๐ แห่ง การขยายโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้

มีแหล่งที่มาของพลังงานสะอาดในประเทศที่กำลังพัฒนา เป็นเป้าหมายสำคัญที่ทั้งการขยายโครงสร้างและการพัฒนาเทคโนโลยีสามารถส่งเสริมการเจริญเติบโตและช่วยเหลือสิ่งแวดล้อมได้

๘. การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานที่มีคุณค่า โดยใน ๒๕ ปีที่ผ่านมา จำนวนคนงานที่ประสบปัญหาความยากจนได้ลดลงอย่างมาก แม้จะมีผลกระทบที่ยาวนานของวิกฤตเศรษฐกิจจากปี ๒๕๕๑/๒๕๕๒ ในประเทศที่กำลังพัฒนา ชนชั้นกลางถือเป็น ๓๔% ของการจ้างงานทั้งหมด โดยตัวเลขนี้เพิ่มขึ้นกว่าสามเท่าจากปี ๒๕๓๔ ถึง ๒๕๕๘ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนโดยบรรลุเป้าหมายการผลิตในระดับที่สูงขึ้นและผลิตผ่านนวัตกรรมทางเทคโนโลยี สนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและการสร้างงานซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับมาตรการที่มีประสิทธิภาพที่จะกำจัดการบังคับใช้แรงงานทาสและการค้ามนุษย์ ด้วยเป้าหมาย ภายในปี ๒๕๗๓ เพื่อให้เกิดการจ้างงานเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพและการทำงานที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงและผู้ชายทุกคน

๙. อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นกุญแจสำคัญในการหาทางแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนให้กับความท้าทายทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดให้มีชิ้นงานใหม่และส่งเสริมประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนและการลงทุนในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เหล่านี้เป็นวิธีที่สำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรมเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนา ๑๗ ข้อ ในวาระการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) วิธีการแบบบูรณาการเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความคืบหน้าไปยังเป้าหมายอื่น ๆ

๑๐. ลดความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียมของรายได้มีอัตราเพิ่มขึ้น ๑๐% ของคนร่ำรวยที่สุด มีรายได้เป็น ๔๐% ของรายได้รวมทั่วโลก ผู้ที่ยากจนที่สุด ๑๐% ทำได้รายได้เพียง ๒-๗% ของรายได้รวมทั่วโลก ในประเทศกำลังพัฒนา ความไม่เท่าเทียมเพิ่มขึ้น ๑๑% ตามการเจริญเติบโตของประชากร ความไม่เท่าเทียมด้านรายได้เป็นปัญหาระดับโลกที่ต้องการการแก้ไข ซึ่งปัญหานี้เกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ การตรวจสอบของตลาดการเงินและสถาบันด้านการเงิน การส่งเสริมการช่วยเหลือด้านการพัฒนา และการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติไปยังภูมิภาคที่มีความจำเป็นมากที่สุด การอำนวยความสะดวกในการอพยพย้ายถิ่นที่ปลอดภัยและการเคลื่อนย้ายของผู้คนก็สิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาการแบ่งเขตแดน

๑๑. เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน การเติบโตอย่างรวดเร็วของเมืองในประเทศที่กำลังพัฒนา ควบคู่ไปกับการเพิ่มขึ้นในการย้ายถิ่นฐานจากชนบทสู่เมือง ซึ่งนำไปสู่ความเจริญในเมืองขนาดใหญ่ ในปี ๒๕๕๓ มี ๑๐ เมืองใหญ่ที่มีพลเมืองจำนวน ๑๐ ล้านคนหรือมากกว่านั้น ในปี ๒๕๕๗ มีเมืองขนาดใหญ่ถึง ๒๘ เมือง ผู้อยู่อาศัยรวม ๔๕๓,๐๐๐,๐๐๐ คน

ความยากจนมักจะกระจุกตัวอยู่ในเมือง รัฐบาลระดับชาติและระดับท้องถิ่นต้องพยายามจัดการเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่เหล่านั้น การทำให้เมืองปลอดภัยและยั่งยืนหมายถึง การทำให้เข้าถึงที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยและเหมาะสมและพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของชุมชนแออัด นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการลงทุนเรื่องการขนส่งสาธารณะ การสร้างพื้นที่สาธารณะสีเขียว และการปรับปรุงการวางผังเมืองและการจัดการในลักษณะแบบมีส่วนร่วม

๑๒. แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน รับรองแผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน การที่จะบรรลุเป้าหมายการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องลดรอยเท้าทางนิเวศลงอย่างเร่งด่วน โดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตและการบริโภคสินค้าและทรัพยากร การเกษตรกรรมเป็นผู้ใช้น้ำรายใหญ่ที่สุดในโลก และในขณะนี้มีการจัดการน้ำได้ถึง ๗๐% ของผู้ใช้น้ำทั้งหมด การจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและวิธีการกำจัดขยะที่เป็นพิษและมลพิษเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนี้ การส่งเสริมให้มีการรีไซเคิลและลดขยะมูลฝอยในอุตสาหกรรมธุรกิจและผู้บริโภคเป็นสิ่งสำคัญเท่าเทียมกับการสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาเพื่อก้าวเข้าสู่แผนการบริโภคที่ยั่งยืนภายในปี ๒๕๗๓

๑๓. การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังคงเพิ่มขึ้น จากปี ๒๕๓๓ มากกว่า ๕๐% นอกจากนี้ ภาวะโลกร้อนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันยาวนานกับระบบสภาพภูมิอากาศ ซึ่งผลลัพธ์ที่ตามมาอาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากไม่เริ่มดำเนินการในตอนนี้ การสร้างความเข้มแข็ง ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวของภูมิภาคที่มีความเสี่ยง เช่น ประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล และประเทศที่เป็นเกาะ จำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อพยายามสร้างความตระหนักรู้และบูรณาการมาตรการเข้าไปในนโยบายและกลยุทธ์ระดับชาติ ซึ่งยังคงมีความเป็นไปได้ด้วยเจตจำนงทางการเมืองและความหลากหลายของมาตรการทางเทคโนโลยีที่สามารถจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกได้ถึงสององศาเซลเซียสซึ่งจำกัดได้มากกว่าก่อนยุคอุตสาหกรรม สิ่งนี้จำเป็นต้องดำเนินการร่วมกันอย่างเร่งด่วน

๑๔. การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่งในปัจจุบันนี้ ๓๐% ของปลาทะเลของโลกได้ถูกใช้ไปเกินขนาด ซึ่งต่ำกว่าระดับที่สามารถผลิตผลทดแทนที่ยั่งยืนให้ได้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สร้างกรอบการทำงานเพื่อการจัดการอย่างยั่งยืนและปกป้องระบบนิเวศทางชายฝั่งและทางทะเลจากภาวะมลพิษจากแหล่งบนบก ตลอดจนจัดการปัญหาผลกระทบของการเป็นกรดของมหาสมุทร เสริมสร้างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของทรัพยากรทะเลผ่านกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งจะสามารถช่วยบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นกับมหาสมุทร

๑๕. การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก ปกป้อง ปันฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบกอย่างยั่งยืน ความเสื่อมโทรมในปัจจุบันของที่ดินแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและการสูญเสียที่ดินทำกิน ๓๐-๓๕ ครั้ง ภัยแล้งและการแปรสภาพเป็นทะเลทรายก็ยังคงเพิ่มขึ้นในแต่ละปี รวมจำนวนการสูญเสียถึง ๑๒ ล้านเฮกเตอร์ และส่งผลกระทบต่อชุมชนที่ยากจนทั่วโลก จาก

๘,๓๐๐ สายพันธุ์สัตว์ที่เป็นที่รู้จัก มีจำนวน ๘% ที่กำลังจะสูญพันธุ์และอีก ๒๒% มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก อาทิ ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่กึ่งแห้งแล้ง และภูเขา ภายในปี ๒๕๖๓ การส่งเสริมการจัดการป่าอย่างยั่งยืนและแก้ไขการตัดไม้ทำลายป่าก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยบรรเทาผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ควรต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อที่จะลดการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกัน

๑๖. สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก ส่งเสริมสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สันติภาพ ความมั่นคง สิทธิมนุษยชนและการปกครองที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของหลักนิติธรรมเป็นการรวมกันที่สำคัญเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในโลกที่ถูกแบ่งแยกมากขึ้น บางภูมิภาคได้รับสิทธิในความสงบ การรักษาความปลอดภัย ความเจริญ อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ในขณะที่ภูมิภาคอื่นตกอยู่ในวงจรของความขัดแย้งและความรุนแรงที่ดูเหมือนว่าจะไม่มีวันสิ้นสุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถหลีกเลี่ยงได้และควรจะต้องได้รับการแก้ไข

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มุ่งมั่นที่จะลดความรุนแรงทุกรูปแบบ พร้อมทำงานร่วมกับรัฐบาลและชุมชนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งและความไม่มั่นคงอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการปกครองด้วยกฎหมายและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เป็นกุญแจสำคัญในกระบวนการนี้ เช่นเดียวกับการลดอาวุธผิดกฎหมาย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันการปกครองทั่วโลก

๑๗. ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โลกยุคปัจจุบันมีการเชื่อมต่อกันมากขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาในการเข้าถึงเทคโนโลยีและความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการแบ่งปันความคิดและสนับสนุนนวัตกรรม การประสานงานด้านนโยบายจะช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถจัดการนี้ได้ เช่นเดียวกับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ประสบผลในการเติบโตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายนี้มุ่งมั่นที่จะเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา (North-South) และความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (South-South) โดยการสนับสนุนแผนระดับชาติเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มอัตราการส่งออก ซึ่งนี่คือส่วนประกอบทั้งหมดที่จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในหลักเกณฑ์สากลและระบบการค้าที่เสมอภาค ซึ่งเป็นสิ่งที่ยุติธรรม เปิดกว้างและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

ในด้านการศึกษา มีเป้าหมายและสาระสำคัญคือให้จัดการศึกษาแก่เด็กเยาวชนทุกคน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษา รวมทั้งสร้างเสริมโอกาส "การเรียนรู้ตลอดชีวิต" แก่ประชาชน ซึ่งถือเป็นความท้าทายของประเทศด้อยพัฒนา และประเทศกำลังพัฒนาที่ยังมีเด็กและเยาวชนอีกกว่า ๑๒๔ ล้านคนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา เพราะจากการประมาณการพบว่าจำเป็นต้องใช้งบประมาณปีละกว่า ๓๙,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี ตลอด ๑๕ ปีข้างหน้าเพื่อบรรลุเป้าหมายโดยสถาบันการศึกษา และ “กองทุนการศึกษาโลก” (Global Partnership for Education: GPE) จึงเป็นหนึ่งในตัวอย่างการร่วมตัวกันเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีหน้าที่ระดม

ทรัพยากรจากประเทศพัฒนาแล้วเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนเพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิกที่ต้องการการสนับสนุนด้านทรัพยากร องค์ความรู้ทางวิชาการ และนวัตกรรมจัดการที่จำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาให้ได้เพื่อสนับสนุนงานด้านการศึกษาขององค์การยูเนสโกและประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติทั่วโลก โดย Ms.Alice Albright ผู้จัดการกองทุนการศึกษาโลก ได้ใช้โอกาสในการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติสมัยที่ ๗๐ จัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้นำประเทศต่าง ๆ และผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกเพื่อการระดมทุนสนับสนุนการศึกษาโลก (Commission on Financing Global Education) ให้ได้ตามเป้าหมาย ๓๙,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ ๑.๔ ล้านล้านบาท ต่อปีเพื่อช่วยให้ประเทศด้อยพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลกประสบความสำเร็จ

สำหรับประเทศไทยเองนั้น นอกจากการพัฒนาใน ๓ มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของ SDGs แล้ว ประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับมิติทางการศึกษาและวัฒนธรรมอีกด้วย การจะบรรลุความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์นักพัฒนาที่ทรงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและระดับนานาชาติได้พระราชทานเข็มทิศการพัฒนาไว้ให้ทุกภาคส่วนน้อมนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม นั่นคือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิตและสร้างสัมฤทธิ์ผลแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพุทธ

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้แสดงทัศนะว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนแนวพุทธต้องมีการพัฒนาแยกเป็น ๒ ส่วนส่วนหนึ่งคือการพัฒนาคนเรียกว่าภาวนาและอีกส่วนหนึ่งคือการพัฒนาวัตถุพัฒนาสภาพแวดล้อมเรียกว่าวัฒนาหรือพัฒนาที่ยั่งยืนแนวพุทธว่าองค์ประกอบฝ่ายมนุษย์มีความสำคัญยิ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องให้ความสำคัญที่สุดกับเรื่องการพัฒนาคนเป็นแกนกลางจึงต้องมีการพัฒนามนุษย์โดยถือเอาการพัฒนาคนและเอามนุษย์ที่มีการพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ซึ่งระบบการพัฒนามนุษย์ประกอบด้วย ๓ ด้านของการดำรงชีวิตของมนุษย์คือพฤติกรรมจิตใจและปัญญาซึ่งมีความสัมพันธ์อาศัยกันและส่งผลต่อกันเป็นปัจจัยแก่กัน กระบวนการพัฒนาจึงต้องพัฒนาเต็มทั้งคนและด้วยเหตุที่มนุษย์มีปัจจัยที่มีเจตน์จำนงหรือเป็นปัจจัยตัวกระทำในขณะที่ตัวมนุษย์เองมีความหมายสองส่วนคือในฐานะบุคคลที่เป็นส่วนร่วมในสังคมและในฐานะชีวิตที่เป็นสภาวะอันมีในธรรมชาติคือธรรมชาติส่วนหนึ่งการแก้ปัญหาด้วยบูรณาการก็คือการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้โลกมนุษย์กับโลกธรรมชาติไปด้วยกันและดีขึ้นด้วยกันอย่างกลมกลืนและเกื้อกูลกัน

ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงหมายถึงการพัฒนาคนครบทั้งพฤติกรรมจิตใจและปัญญาและให้คนที่พัฒนาเต็มระบบเป็นแกนกลางหรือปัจจัยตัวกระทำนำการพัฒนาคนและคนที่พัฒนาแล้วนั้นไป

ประสานปรับเปลี่ยนบูรณาการในระบบสัมพันธ์องค์รวมใหญ่ของการพัฒนาคือทั้งมนุษย์สังคม ธรรมชาติและเทคโนโลยี

หลักการเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) แนวพุทธคือการพัฒนา มนุษย์ตามหลักการทางพระพุทธศาสนาด้วยการพัฒนาระบบการดำเนินชีวิตทั้งสามด้านให้เป็นการ พัฒนาเต็มทั้งคนก่อนจึงจะเป็นการพัฒนาที่ได้ผลคือระบบแห่งไตรสิกขาได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา โดย เน้นเฉพาะประเด็นที่พึงพัฒนาเป็นสำคัญดังนี้

ด้านพฤติกรรมเป็นช่องทางให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาด้านจิตใจและด้าน ปัญญาได้ดีด้วยด้านพฤติกรรมได้แก่ละความเคยชินที่ไม่เกื้อกูลโดยใช้วินัยและวัฒนธรรมเพื่อเร่ง แก่ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเอาจริงท่านฯ ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการหาความสุขเพราะมี ผลกระทบต่อการพัฒนามากจึงควรการให้คู่กับการได้การเอา

ด้านจิตใจพัฒนาจิตใจให้มีศักยภาพในการหาความสุขได้ง่ายขึ้นเสพบริโภคด้วยท่าทีมีก็ได้ ไม่มีก็ได้จนถึงขั้นมีก็ได้ไม่มีก็ได้อย่างฉลาดและมีจุดหมายที่นรามีความสุขหมายถึง การมีความสุขเป็นอิสระ โดยไม่อาศัยการเสพมียุทธธรรมและมีความเพียรพยายามขยันอดทน เกื้อกูลเพื่อนมนุษย์และ สิ่งแวดล้อม

ด้านปัญญามีความรู้เข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริงของธรรมชาติเสพบริโภคด้วยรู้ เข้าใจคุณค่าแท้เป็นผู้บรรลุจุดหมายของการพัฒนามนุษย์และเป็นผู้ที่เอื้อเพื่อเกื้อกูลต่อสังคมมนุษย์ และธรรมชาติสิ่งแวดล้อมจะบรรลุจุดหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนแนวพุทธในทัศนะของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวไว้ ๔ อย่างคือ^{๑๕}

๑. พระพุทธศาสนามองว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็นธรรมชาติที่มีอยู่และเป็นไปตาม ธรรมดาในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยและมนุษย์ก็เป็นส่วนหนึ่งในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุ ปัจจัยนั้น

๒. ชีวิตและการกระทำของมนุษย์ย่อมเป็นไปตามระดับความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย และทำให้เกิดผลตามระบบเหตุปัจจัยนั้นด้วย

๓. มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้และต้องฝึกเป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ซึ่งแนวคิดรากฐานที่สำคัญ ที่สุดการเกิดระบบจริยธรรมในพระพุทธศาสนาเพราะหลักการสำคัญนี้คือไตรสิกขาจริยธรรมจึงมี ความหมายเท่ากับการศึกษาเมื่อมนุษย์พัฒนาแล้วก็สามารถเข้าถึงอิสรภาพและความสุขที่เกิดจาก ภายในของมนุษย์เองได้จริง

๔. ศักยภาพของการพัฒนาคือการทำให้คนสามารถทำให้ความขัดแย้งมีความหมาย เป็นความประสานเสริมกลมกลืนซึ่งกันและกันทำให้เกิดความสมบูรณ์และดุลยภาพซึ่งความสามารถ ของมนุษย์ที่พัฒนาแล้วจะประยุกต์เข้ากับปัญหาสภาพแวดล้อมทั้งหมดได้

^{๑๕} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), การพัฒนาตนที่ยั่งยืน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธ ธรรม, ๒๕๓๙), หน้า ๒๓๘.

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ (อังกฤษ: learning theory) การเรียนรู้คือกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยินการสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

๒.๓.๑ ทฤษฎีการสัมพันธ์เชื่อมโยงของ ธอร์นไดค์

ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike) (Connectionism Theory หรือ Bond Theory หรือ S - R Theory

ธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่งได้กล่าวว่าการเรียนรู้คือ การที่ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Bond) ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองและได้รับความพึงพอใจจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ธอร์นไดค์เป็นผู้ตั้งทฤษฎีนี้จากการศึกษาลักษณะการเรียนรู้ของสัตว์ (แมวเป็นส่วนใหญ่) ในการเปิดหีบกลเป็นระยะเวลานานและได้ข้อสรุปว่า การเรียนรู้เกิดจากการลองผิดลองถูกโดยเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการที่มองเห็นความต่อเนื่องของปัญหา หรือมองเห็นการเชื่อมโยง หรือเกี่ยวข้องระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก ผู้เรียนต้องอาศัยเวลาหรือจำนวนครั้งของการลองผิดลองถูกมากเพียงพอ จึงจะนำสู่เป้าหมายที่ต้องการได้สำเร็จ ซึ่งมีหลักการพอสรุปได้คือ

๑.๑ กฎการเรียนรู้

จากการทดลองเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก ธอร์นไดค์ ได้เสนอกฎการเรียนรู้ที่สำคัญ ๓ กฎ คือ

๑.๑.๑ กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เป็นกฎที่กล่าวถึงสภาพการณ์ ๓ สภาพการณ์ คือ

- การกระทำที่เกิดขึ้นจากความพร้อมของร่างกาย ถ้าได้กระทำย่อมจะก่อให้เกิดความพอใจ

เมื่อร่างกายเกิดความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดถ้าไม่ได้กระทำย่อมก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจหรือความรำคาญใจ

- เมื่อร่างกายไม่พร้อมที่จะกระทำสิ่งใดแล้ว ถ้าถูกบังคับให้กระทำย่อมจะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจหรือรำคาญใจ

๑.๑.๒ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise)

การสร้าง ความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองด้วยการฝึกจะทำให้เกิดความแน่นแฟ้นและมั่นคง แต่ถ้าการฝึกหัดปฏิบัติไม่ต่อเนื่องกัน หรือการไม่ได้นำไปใช้จะทำให้เกิดการลืมได้ ความหมายของกฎแห่งการฝึกอาจสรุปได้ดังนี้

ก. การเชื่อมโยง หรือข้อต่อจะกระชับมั่นคงยิ่งขึ้น ถ้ามีการใช้และจะเสื่อมลงหรืออ่อนลง (Weakness of Connection) เมื่อไม่ได้ใช้

ข. สิ่งใดมีการกระทำซ้ำๆ หรือมีการฝึกเสมอๆ ผู้ฝึกย่อมกระทำสิ่งนั้นได้ดี สิ่งใดที่ไม่ได้ทำนานๆ ย่อมทำสิ่งนั้นไม่ได้เหมือนเดิม

ค. พฤติกรรมใดๆ ได้มีการกระทำต่อเนื่องกันอยู่ย่อมมีผลให้การกระทำนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้นถ้าพฤติกรรมใดไม่มีโอกาสได้ใช้หรือเว้นว่างไป หรือไม่ได้กระทำซ้ำๆ บ่อยๆ พฤติกรรมนั้นก็มีแนวโน้มที่จะถูกลืม หรือแม้จะไม่ลืมก็ไม่อาจทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้นได้

๑.๑.๓ กฎแห่งผล หรือกฎแห่งผลตอบสนอง (Law of Effect) กฎนี้กล่าวว่า เมื่อการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองถูกกระทำขึ้น และติดตามด้วยสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจแล้วความเข้มแข็งของการเชื่อมโยงก็จะแน่นแฟ้นขึ้น แต่ถ้าการเชื่อมโยงนี้ถูกติดตามด้วยสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดความรำคาญใจแล้วการเชื่อมโยงจะคลายความแน่นแฟ้นลง ดังนั้นสภาพที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ จึงเป็นที่มนุษย์หรือสัตว์ไม่พยายามหลีกเลี่ยง จะพยายามรักษาสถานภาพนั้นไว้ หรือทำให้เกิดขึ้นมาใหม่ แต่สภาพใดที่ทำให้เกิดความรำคาญใจ เขาจะพยายามหาทางหลีกเลี่ยง ไม่อยากได้และต้องการให้สถานภาพนั้นสิ้นสุดโดยเร็ว

๑.๒ ข้อสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้

๑.๒.๑ จากกฎแห่งความพร้อม ในปัจจุบันความพร้อม หมายถึง ผู้เรียนมีความเจริญพร้อมทั้งทางกายใจ มีการปรับตัวเตรียมพร้อมมีความตั้งใจ ความสนใจ และมีทัศนคติอันจะก่อให้เกิดการกระทำขึ้นภาวะที่สมบูรณ์คือการมีวุฒิภาวะ ดังนั้นก่อนที่ผู้สอนจะสอนจะต้องสำรวจและศึกษาความพร้อมของผู้เรียนเตรียมผู้เรียนให้พร้อมก่อนให้การศึกษาจัดบทเรียนสนองต่อความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน

๑.๒.๒ จากกฎแห่งการฝึกหัด หลักการสำคัญของการฝึกมีดังนี้

- การฝึกให้กระทำซ้ำสิ่งเดียวกันในสถานการณ์ที่ต่างกัน การกระทำซ้ำซากในสิ่งเดียวกัน เหมือนๆ กัน จะทำให้เกิดความเหนื่อยอ่อน รู้สึกขุ่นเคือง และอารมณ์เสีย ดังนั้นในการฝึกเรื่องใดเรื่องหนึ่งควรจะต้องทำแบบฝึกหลายๆ แบบ

- ระยะเวลาของการฝึกขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงาน และสำหรับการฝึกงานทักษะ การฝึกที่มีการพักสลับกันไป ผู้เรียนจะได้มีเวลาวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ผลของการฝึกก่อนที่จะลงมือฝึกต่อไป ส่วนงานที่เป็นงานสร้างสรรค์ การฝึกติดต่อกันไปโดยไม่หยุดจะมีผลดีกว่า เพราะจะทำให้ความคิดต่อเนื่องกันไป

- ทุกครั้งที่ผู้เรียนตอบสนองได้ถูกต้อง จะต้องให้รางวัล หรือให้สิ่งที่ทำความพอใจแก่ผู้เรียน การฝึกจะมีผลสมบูรณ์หากผู้กระทำนั้นรู้วัตถุประสงค์และมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของสิ่งที่กระทำนั้นด้วย พร้อมทั้งมีความสนใจและตั้งใจอีกด้วยดังนั้นก่อนการฝึกจะต้องสร้างความอยากที่จะฝึกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกซ้ำๆ ฝึกหลายๆ ครั้ง หรือสามารถเรียนเกินขีด (Over Learning) ได้โดยไม่เหนื่อยหน่าย

๑.๒.๓ จากกฎแห่งผลตอบสนองธอร์นไดน์ โดยอธิบายความสำคัญของกฎแห่งผลได้โดยเชื่อมโยงรางวัลกับความสำเร็จ การลงโทษกับความล้มเหลว แนวโน้มของพฤติกรรมมนุษย์มีดังต่อไปนี้

- คนจะเรียนได้ดี ถ้าผลตอบสนองของการเรียนนั้นทำให้ผู้เรียนพอใจ และคนเราจะเรียนเลวลงถ้าผลการเรียนนั้นทำให้ผู้เรียนรำคาญใจ รางวัลและความสำเร็จจะช่วยส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมมากขึ้นและขจัดสิ่งรบกวนออกไปแต่การทำโทษและความล้มเหลวจะลดการกระทำนั้นลงถ้าจะให้เรียนรู้บางอย่าง จะต้องมีการให้รางวัลให้เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ
- ถ้าต้องการจะให้พฤติกรรมบางอย่างหายไป เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมนั้นจะต้องมีการทำโทษการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับผลของพฤติกรรมถ้าแสดงพฤติกรรมแล้วนำมาซึ่งความพึงพอใจพฤติกรรมอันนั้นจะถูกเก็บไว้ แต่ถ้าทำแล้วนำมาซึ่งความไม่พึงพอใจ พฤติกรรมอันนั้นจะถูกขจัดทิ้งไป

ทฤษฎีการเรียนรู้

กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ สรุปได้ดังนี้

๑. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) ที่ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

๒. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) ที่ว่าการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร

๓. กฎแห่งการใช้ (Law of use and disuse) ที่ว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจลืมได้

๔. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไปแต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียนรู้การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จัดทำได้ดังนี้

๑) การจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลองผิดลองถูกบ้างซึ่งจะมีประโยชน์ในการช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหามากขึ้น จดจำ เข้าใจในสิ่งที่เรียนและภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองได้กระทำ

๒) การสำรวจความพร้อมของผู้เรียนว่ามีความรู้พื้นฐานใดบ้าง เพียงพอหรือไม่ เป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

๓) การฝึกทักษะแก่ผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แต่ไม่ควรฝึกซ้ำซากจนสร้างความเบื่อหน่ายแก่ผู้เรียน

๔) เมื่อเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนแล้ว ควรให้นำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ บ่อย ๆ

๕) การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจจะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนประสบผลสำเร็จ^{๑๖}

จากแนวคิด/ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นพฤติกรรมและกระบวนการ สามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้สอนเพิ่มขึ้นอีกหลายบทบาท คือ นอกจากจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกแล้วยังต้องเป็นผู้ให้แนะแนวให้กำลังใจ และดูแลจิตใจของผู้เรียนด้วยเพราะการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการผู้เรียนไม่สามารถทำงานได้โดยลำพังทุกครั้งแต่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นบ้างการมีปฏิสัมพันธ์นี้อาจก่อให้เกิดการกระทบกระทั่งกันบ้าง ผู้สอนจะต้องคอยดูแลและให้กำลังใจทุกฝ่ายให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒.๓.๒ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom's Taxonomy)

Bloom เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกัน เชื่อว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน และได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน ๓ ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และนำหลักการนี้จำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรียกว่า Taxonomy of Educational objectives^{๑๗}

แผนภูมิรูปภาพที่ ๒.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom's Taxonomy)

^{๑๖} ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, **ทฤษฎีการเรียนรู้**, (กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘-๑๙.

^{๑๗} **ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom's Taxonomy)**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.l3nr.org/posts/478812> [๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

๑. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย ๖ ระดับ ได้แก่

๑.๑ ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจดจำแนกประสบการณ์ต่างๆ และระลึกเรื่องราวต่างๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ

๑.๒ ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวโดยการแปลความหลัก ตีความได้ สรุปใจความสำคัญได้

๑.๓ การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่างๆ ของเรื่องที่รู้มา นำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

๑.๔ การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้อย่างชัดเจน

๑.๕ การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันโดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น

๑.๖ การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสินกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป

การประเมินเกี่ยวข้องกับการใช้เกณฑ์คือ มาตรฐานในการวัดที่กำหนดไว้

๒. จิตพิสัย (Affective Domain) (พฤติกรรมด้านจิตใจ)

ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ จะประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ ๕ ระดับ ได้แก่

๑. การรับรู้

๒. การตอบสนอง

๓. การเกิดค่านิยม

๔. การจัดระบบ

๕. บุคลิกภาพ

๓. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท)

พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ ประกอบด้วย ๕ ขั้น ดังนี้

๑. การรับรู้

๒. กระทำตามแบบ

๓. การหาความถูกต้อง

๔. การกระทำอย่างต่อเนื่องหลังจากตัดสินใจ

๕. การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ

จากทฤษฎีดังกล่าวคือผู้เรียนทุกคนนั้นต้องมีพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกคน แต่อาจจะไม่เท่ากันเพราะคนเรามีการเรียนรู้ที่ต่างกัน บางคนพบเจอสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่นก็จะมีความรู้ความเข้าใจที่ต่างจากคนอื่น แต่ถ้าผู้เรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้คล้าย ๆ กันมีความรู้ ความเข้าใจ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คล้าย ๆ กัน ผลการเรียนรู้ของคนกลุ่มนี้ก็จะคล้ายกันด้วย

การที่ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนจะต้องมีความกระตือรือร้นตลอดเวลา ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เราจะเรียนรู้ เมื่อมีความเข้าใจแล้วต้องวิเคราะห์ให้ได้ก่อนจากนั้นถึงจะประเมินค่า จากทฤษฎีดังกล่าวกล่าววามนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน ๓ ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ทุกสิ่งนี้ต้องดำเนินไปอย่างพร้อม ๆ กัน ถึงจะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

๒.๓.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม

ความคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม

๑. พฤติกรรมทุกอย่างเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้และสามารถจะสังเกตได้
๒. พฤติกรรมแต่ละชนิดเป็นผลรวมของการเรียนที่เป็นอิสระหลายอย่าง
๓. แรงเสริม (Reinforcement) ช่วยทำให้พฤติกรรมเกิดขึ้นได้

นักจิตวิทยาได้แบ่งพฤติกรรมของมนุษย์ออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. พฤติกรรมเรสปอนเดนซ์ (Respondent Behavior)

หมายถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยสิ่งเร้าเมื่อมีสิ่งเร้าพฤติกรรมตอบสนองก็จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถจะสังเกตได้ ทฤษฎีที่อธิบายกระบวนการเรียนรู้ประเภทนี้ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning Theory)

๒. พฤติกรรมโอเปอเรนต์ (Operant Behavior)

เป็นพฤติกรรมที่บุคคลหรือสัตว์แสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมา โดยปราศจากสิ่งเร้าที่แน่นอน และพฤติกรรมนี้มีผลต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้อธิบาย Operant Behavior เรียกว่า ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นว่าต้องการให้ Operant Behavior คงอยู่ตลอดไป

ตัวอย่างทฤษฎีในกลุ่มพฤติกรรมนิยม

๑. ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning Theory) หรือ แบบสิ่งเร้า

ผู้ค้นพบการเรียนรู้ลักษณะนี้คือ อีวาน พาฟลอฟ (Ivan Pavlov, 1849–1936) นักสรีรวิทยาชาวรัสเซียที่มีชื่อเสียงมาก พาฟลอฟสนใจศึกษาเกี่ยวกับระบบย่อยอาหาร โดยได้ทำการทดลองกับสุนัข ระหว่างที่ทำการทดลอง พาฟลอฟสังเกตเห็นปรากฏการณ์บางอย่างคือ ในบางครั้งสุนัขน้ำลายไหลโดยที่ยังไม่ได้รับอาหารเพียงแคเห็น ผู้ทดลองที่เคยเป็นผู้ให้อาหารเดินเข้ามาในห้องนั้น สุนัขก็น้ำลายไหลแล้ว จากปรากฏการณ์ดังกล่าวจุดประกาย ให้พาฟลอฟคิดรูปแบบการทดลองเพื่อหาสาเหตุให้ได้ว่า เพราะอะไรสุนัขจึงน้ำลายไหลทั้งๆ ที่ยังไม่ได้รับอาหาร พาฟลอฟเริ่มการทดลองโดยเจาะต่อมน้ำลายของสุนัขและต่อสายรับน้ำลายไหลออกสู่ขวดแก้วสำหรับวัดปริมาณน้ำลาย จากนั้นพาฟลอฟก็เริ่มการทดลองโดยก่อนที่จะให้อาหารแก่สุนัขจะต้องสั่นกระดิ่งก่อน (สั่นกระดิ่งแล้วทิ้งไว้ประมาณ .๒๕ – .๕๐ วินาที) แล้วตามด้วยอาหาร (ผงเนื้อ) ทำอย่างนี้อยู่ ๗– ๘ วัน จากนั้นให้เฉพาะแต่เสียงกระดิ่ง สุนัขก็ตอบสนองคือน้ำลายไหลปรากฏการณ์เช่นนี้เรียกว่าพฤติกรรมสุนัขถูกวางเงื่อนไขหรือเรียกว่าสุนัขเกิดการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกจากหลักการข้างต้นสามารถสรุปหลักการเรียนรู้ของพาฟลอฟ ดังนี้

การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก = สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข + สิ่งเร้าที่ไม่ได้วางเงื่อนไข
= การเรียนรู้จากการสังเกตสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทดลองของพาฟลอฟ สามารถสรุปออกมาเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ และกฎการเรียนรู้ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้

๑. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์เกิดจากการวางเงื่อนไขที่ตอบสนองต่อความต้องการทางธรรมชาติ
๒. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์สามารถเกิดขึ้นได้จากสิ่งเร้าที่เชื่อมโยงกับสิ่งเร้าตามธรรมชาติ
๓. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์ที่เกิดจากสิ่งเร้าที่เชื่อมโยงกับสิ่งเร้าตามธรรมชาติจะลดลงเรื่อย ๆ และหยุดลงในที่สุดหากไม่ได้รับการตอบสนองตามธรรมชาติ
๔. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์สิ่งเร้าที่เชื่อมโยงกับสิ่งเร้าตามธรรมชาติจะลดลงและหยุดไปเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามธรรมชาติ และจะกลับปรากฏขึ้นได้อีกโดยไม่ต้องใช้สิ่งเร้าตามธรรมชาติ
๕. มนุษย์มีแนวโน้มที่จะจำแนกลักษณะของสิ่งเร้าให้แตกต่างกันและเลือกตอบสนองได้ถูกต้อง

กฎแห่งการเรียนรู้

๑. กฎแห่งการลดภาวะ (Law of extinction) คือ ความเข้มข้นของการตอบสนอง จะลดน้อยลงเรื่อยๆ ถ้าอินทรีย์ได้รับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียว หรือความ มีสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขห่างออกไปมากขึ้น
๒. กฎแห่งการฟื้นคืนสภาพ (Law of spontaneous recovery) คือ การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไขที่ลดลงเพราะได้รับแต่สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียว จะกลับ

ปรากฏขึ้นอีกและเพิ่มมากขึ้น ๆ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยไม่ต้องมีสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขมาเข้าคู่ช่วย

๓. กฎแห่งสรุปกฎเกณฑ์โดยทั่วไป (Law of generalization) คือ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้ โดยการแสดงอาการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขหนึ่งแล้ว ถ้ามีสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม อินทรีย์จะตอบสนองเหมือนกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น

๔. กฎแห่งความแตกต่าง (Law of discrimination) คือ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้ โดยการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขแล้ว ถ้าสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม อินทรีย์จะตอบสนองแตกต่างไปจาก สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น เช่น ถ้าสุนัขมีอาการน้ำลายไหลจากการสั่นกระดิ่งแล้วเมื่อสุนัขตัวนั้นได้ยินเสียงประทัดหรือเสียงปืนจะไม่มีอาการน้ำลายไหล

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตในมุมมองของพาฟลอฟ คือ การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก ซึ่งหมายถึงการใช้สิ่งเร้า ๒ สิ่งคู่กัน คือ สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขและสิ่งเร้าที่ไม่ได้วางเงื่อนไขเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ คือ การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไข ซึ่งถ้าสิ่งมีชีวิตเกิดการเรียนรู้จริงแล้วจะมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ๒ สิ่งในลักษณะเดียวกัน แล้วไม่ว่าจะตัดสิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่งออกไป การตอบสนองก็ยังคงเป็นเช่นเดิม เพราะผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขกับการตอบสนองได้นั่นเอง

การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

๑. ในแง่ของความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างทางด้านอารมณ์มีแบบแผน การตอบสนองได้ไม่เท่ากัน จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพทางอารมณ์ผู้เรียนว่าเหมาะสมที่จะสอนเนื้อหาอะไร

๒. การวางเงื่อนไข เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ด้วย โดยปกติผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนรู้สึกชอบหรือไม่ชอบเนื้อหาที่เรียนหรือสิ่งแวดล้อมในการเรียน

๓. การลบพฤติกรรมที่วางเงื่อนไข ผู้เรียนที่ถูกวางเงื่อนไขให้กลัวผู้สอน เราอาจช่วยได้โดยป้องกันไม่ให้ผู้สอนทำโทษเขา

๔. การสรุปความเหมือนและการแยกความแตกต่าง เช่น การอ่านและการสะกดคำ ผู้เรียนที่สามารถสะกดคำว่า "round" เขาก็ควรจะเรียนคำทุกคำที่ออกเสียง o-u-n-d ไปในขณะเดียวกันได้ เช่นคำว่า found, bound, sound, ground, แต่คำว่า wound (บาดแผล) นั้นไม่ควรเอาเข้ามารวมกับคำที่ออกเสียง o - u - n - d และควรฝึกให้รู้จักแยกคำนี้ออกจากกลุ่ม^{๑๘}

^{๑๘} ครูบ้านนอก.คอม, ทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.kroobannok.com/35946> [๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

๒.๓.๔ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการวางเงื่อนไขแบบโอเปอแรนท์ (Operant Conditioning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการวางเงื่อนไขแบบโอเปอแรนท์ (Operant Conditioning Theory) หรือ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ ซึ่งมี สกินเนอร์ (B.F. Skinner) เป็นเจ้าของ ทฤษฎีสกินเนอร์ได้ทดลองการวางเงื่อนไขแบบโอเปอแรนท์กับหนูและนกในห้องทดลอง จนกระทั่งได้หลักการต่าง ๆ มาเป็นแนวทางการศึกษาการเรียนรู้ของมนุษย์ สกินเนอร์มีแนวคิดว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขและสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม เพราะทฤษฎีนี้ต้องการเน้นเรื่องสิ่งแวดล้อม สิ่งสนับสนุนและการลงโทษ โดยพัฒนาจากทฤษฎีของ พาฟลอฟ และธอร์นไดค์ โดยสกินเนอร์มองว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นพฤติกรรมที่กระทำต่อสิ่งแวดล้อมของตนเอง พฤติกรรมของมนุษย์จะคงอยู่ตลอดไป จำเป็นต้องมีการเสริมแรง ซึ่งการเสริมแรงนี้มีทั้งการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) และการเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) การเสริมแรง หมายถึง ผลของพฤติกรรมใด ๆ ที่ทำให้พฤติกรรมนั้นเข้มแข็งขึ้น

การเสริมแรงทางบวก หมายถึง สภาพการณ์ที่ช่วยให้พฤติกรรมโอเปอแรนท์เกิดขึ้น ในด้านความที่น่าจะเป็นไปได้ ส่วนการเสริมแรงทางลบเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์อาจจะทำให้ พฤติกรรมโอเปอแรนท์เกิดขึ้นได้ในการดำเนินการเสริมแรงนั้น สกินเนอร์ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยได้แยกวิธีการเสริมแรงออกเป็น ๒ วิธี คือ

๑. การให้การเสริมแรงทุกครั้ง (Continuous Reinforcement) เป็นการให้การเสริมแรงทุกครั้งให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

๒. การให้การเสริมแรงเป็นครั้งคราว (Partial Reinforcement) เป็นการให้การเสริมแรงเป็นครั้งคราว โดยไม่ให้ทุกครั้งให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยแยกการเสริมแรงเป็นครั้งคราว ได้ดังนี้

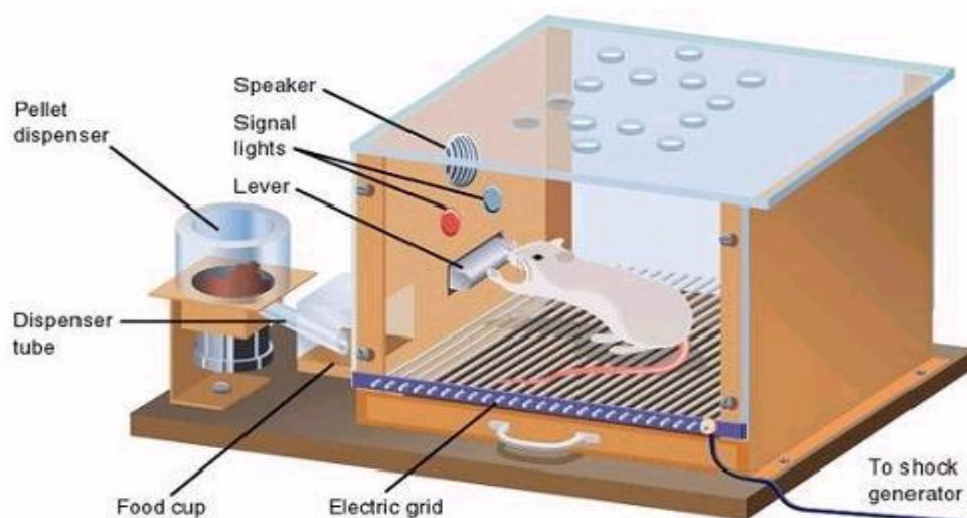
๒.๑ เสริมแรงตามอัตราส่วนที่แน่นอน

๒.๒ เสริมแรงตามอัตราส่วนที่ไม่แน่นอน

๒.๓ เสริมแรงตามช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน

๒.๔ เสริมแรงตามช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน

การเสริมแรงแต่ละวิธีให้ผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ต่างกัน และพบว่า การเสริมแรงตามอัตราส่วนที่ไม่แน่นอนจะให้ผลในด้านที่พฤติกรรมที่พึงประสงค์จะเกิดขึ้นในอัตราสูงมาก และเกิดขึ้นต่อไปอีกเป็นเวลานานหลังจากที่ไม่ได้รับการเสริมแรง จากการศึกษาและทดลองของสกินเนอร์นั้น สามารถสรุปเป็นลักษณะ และทฤษฎีการเรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอแรนท์หรือทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำได้ดังนี้

แผนภูมิรูปภาพที่ ๒.๔ ทฤษฎีการเรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนท์

ทฤษฎีการเรียนรู้

๑. การกระทำใด ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรง จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรง แนวโน้มที่ความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปในที่สุด
๒. การเสริมแรงที่แปรเปลี่ยนทำให้การตอบสนองคงทนกว่าการเสริมแรงที่ตายตัว
๓. การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว
๔. การให้แรงเสริมหรือให้รางวัลเมื่อผู้เรียนกระทำพฤติกรรมที่ต้องการ สามารถช่วยปรับหรือปลูกฝังนิสัยที่ต้องการได้

การนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

๑. ในการสอน การให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมของเด็กจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบสนองที่เหมาะสมนั้น
๒. การเว้นระยะการเสริมแรงอย่างไม่เป็นระบบ หรือเปลี่ยนรูปแบบการเสริมแรงจะช่วยให้การตอบสนองของผู้เรียนคงทนถาวร
๓. การลงโทษที่รุนแรงเกินไป มีผลเสียมาก ผู้เรียนอาจไม่ได้เรียนรู้หรือจำสิ่งที่เรียนรู้ไม่ได้ควรใช้วิธีการงดการเสริมแรงเมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
๔. หากต้องการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือปลูกฝังนิสัยให้แก่ผู้เรียน ควรแยกแยะขั้นตอนของปฏิกิริยาตอบสนองออกเป็นลำดับขั้น โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และจึงพิจารณาแรงเสริมที่จะให้แก่ผู้เรียน

๒.๓.๕ ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานิยม (Constructivism)

ทฤษฎี Constructivism มีหลักการที่สำคัญว่า ในการเรียนรู้ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำ (Active) และสร้างความรู้ ความเชื่อพื้นฐานของ Constructivism มีรากฐานมาจาก ๒ แหล่งคือจากทฤษฎีพัฒนาการของพือาเจต์ และวิก็อตสกี ทฤษฎี Constructivism จึงแบ่งออกเป็น ๒ ทฤษฎีคือ

๑. Cognitive Constructivism หมายถึงทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานิยม ที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการของพือาเจต์ ทฤษฎีนี้ถือว่าผู้เรียนเป็นผู้กระทำ (Active) และเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นในใจเอง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทในการก่อให้เกิดความไม่สมดุลทางพุทธิปัญญขึ้น เป็นเหตุให้ผู้เรียน ปรับความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ให้เข้ากับข้อมูลข่าวสารใหม่ จนกระทั่ง เกิดความสมดุลทางพุทธิปัญญา หรือเกิดความรู้ใหม่ขึ้น

๒. Social Constructivism เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการของวิก็อตสกี ซึ่งถือว่าผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (ผู้ใหญ่หรือเพื่อน) ในขณะที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองาน ในสถานะสังคม (Social Context) ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญและขาดไม่ได้ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเดิมให้ถูกต้องหรือซับซ้อนกว้างขวางขึ้น^{๑๙}

ความคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานิยม

๑. ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง
๒. การเรียนรู้สิ่งใหม่ขึ้นกับความรู้เดิมและความเข้าใจที่มีอยู่ในปัจจุบัน
๓. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้
๔. การจัดสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

ตัวอย่างทฤษฎีในกลุ่มพุทธิปัญญานิยม

ทฤษฎีทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ บรูเนอร์ (Bruner) เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจเรื่องของการพัฒนาการทางสติปัญญาต่อเนื่องจากเพียเจต์ บรูเนอร์เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตัวเอง (Discovery learning) แนวคิดที่สำคัญของบรูเนอร์ มีดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้

๑. การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

๒. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ

^{๑๙} สุรางค์ ไคว่ตระกูล, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๓๘๑.

๓. การคิดแบบหยั่งรู้ (Intuition) เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระที่สามารถพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

๔. แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

๕. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ แบ่งได้เป็น ๓ ขั้น ใหญ่ ๆ คือ

๕.๑ ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือขั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่าง ๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

๕.๒ ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพ แทนของจริงได้

๕.๓ ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้

๖. การเรียนรู้เกิดได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอด หรือสามารถสร้างหรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

๗. การเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุดคือการให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Discovery learning)

การนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

๑. กระบวนการค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดีมีความหมายสำหรับผู้เรียน

๒. การวิเคราะห์และจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสม เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำก่อนการสอน

๓. การจัดหลักสูตรแบบเกลียว (Spiral Curriculum) ช่วยให้สามารถสอนเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดเดียวกันแก่ผู้เรียนทุกวัยได้ โดยต้องจัดเนื้อหาความคิดรวบยอดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน

๔. ในการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระให้มากที่สุด ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

๕. การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

๖. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

๗. การสอนความคิดรวบยอดให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น

๘. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี^{๒๐}

๒.๓.๖ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) เป็นทฤษฎีของศาสตราจารย์บันดูรา แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford) ประเทศสหรัฐอเมริกา บันดูราเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ และเนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ บันดูรา อธิบายว่าการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน^{๒๑}

ความคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา

๑. บันดูรา ได้ให้ความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม และถือว่าการเรียนรู้ก็เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน บันดูราได้ถือว่าทั้งบุคคลที่ต้องการจะเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของพฤติกรรมและได้อธิบายการปฏิสัมพันธ์ ดังนี้

แผนภูมิรูปภาพที่ ๒.๕ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา

^{๒๐} ครูบ้านนอก.คอม, ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนท์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.Kroo-bannok.com/35946> [๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

^{๒๑} ทิศนา แคมมณี, ศาสตร์การสอน, (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๓๓.

๒. บัณฑิต ได้ให้ความแตกต่างของการเรียนรู้ (Learning) และการกระทำ (Performance) ว่าความแตกต่างนี้สำคัญมาก เพราะคนอาจจะเรียนรู้อะไรหลายอย่างแต่ไม่กระทำ บัณฑิตได้สรุปว่า พฤติกรรมของมนุษย์อาจจะแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท

๒.๑ พฤติกรรมสนองตอบที่เกิดจากการเรียนรู้ ผู้ซึ่งแสดงออก หรือ กระทำ
สม่ำเสมอ

๒.๒ พฤติกรรมที่เรียนรู้แต่ไม่เคยแสดงออกหรือกระทำ

๒.๓ พฤติกรรมที่ไม่เคยแสดงออกทางการกระทำ เพราะไม่เคยเรียนรู้จริงๆ

๓. บัณฑิต ไม่เชื่อว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะคงตัวอยู่เสมอ

การประยุกต์ในด้านการเรียนการสอน

๑. ตั้งวัตถุประสงค์ที่จะทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม หรือเขียนวัตถุประสงค์
เป็นเชิงพฤติกรรม

๒. ผู้สอนแสดงตัวอย่างของการกระทำหลาย ๆ ตัวอย่าง ซึ่งอาจจะเป็น คน
การ์ตูน ภาพยนตร์ วิดีโอ โทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

๓. ผู้สอนให้คำอธิบายควบคู่ไปกับการให้ตัวอย่างแต่ละครั้ง

๔. ชี้แนะขั้นตอนการเรียนรู้โดยการสังเกตแก่นักเรียน เช่น แนะนำให้นักเรียน
สนใจสิ่งเร้าที่ควรใส่ใจหรือเลือกใส่ใจ

๕. จัดให้นักเรียนมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เพื่อจะได้ดูว่า
นักเรียนสามารถที่จะกระทำโดยการเลียนแบบหรือไม่ ถ้านักเรียนทำได้ไม่ถูกต้องอาจจะต้องแก้ไข
วิธีการสอนหรืออาจจะแก้ไขที่ตัวผู้เรียนเอง

๖. ให้แรงเสริมแก่นักเรียนที่สามารถเลียนแบบได้ถูกต้อง เพื่อจะให้นักเรียนมี
แรงจูงใจที่จะเรียนรู้และเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

๒.๓.๗ ทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์

องค์ประกอบหลักหรือวัตถุประสงค์หลักของการเรียนรู้ตามทฤษฎีของไทเลอร์ นั้น
ประกอบไปด้วยความต่อเนื่อง (Continuity) การจัดช่วงลำดับ (Sequence) และบูรณาการ
(Integration) กล่าวคือ ความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึง ในวิชาทักษะ ต้องเปิดโอกาสให้มีการ
ฝึกทักษะในกิจกรรมและประสบการณ์บ่อยๆ และต่อเนื่องกัน

การจัดช่วงลำดับ (Sequence) หมายถึง หรือการจัดสิ่งที่มีความง่าย ไปสู่สิ่งที่มี
ความยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ให้มีการเรียงลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ได้เรียนเนื้อหา
ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บูรณาการ (Integration) หมายถึง การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่
ช่วยให้ผู้เรียน ได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการ
เพิ่มความสามารถทั้งหมด ของผู้เรียนที่จะได้ใช้ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน

ประสบการณ์การเรียนรู้ จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ที่แวดล้อม

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนได้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดสภาพที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน การสนใจ การรับรู้ การเสริมแรง การถ่ายโยงการเรียนรู้ ฯลฯ

การจัดสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้นจะต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญอยู่ ๔ ประการคือ

๑. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง เช่นการให้เรียนด้วยการลงมือปฏิบัติ ประกอบกิจกรรม และเสาะแสวงหาความรู้เอง ไม่เพียงแต่จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจสูงขึ้นเท่านั้น แต่ ยังทำให้ผู้เรียนต้องตั้งใจสังเกตและติดตามด้วยการสังเกต คิดและใคร่ครวญตาม ซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มพูนความรู้

๒. ให้ทราบผลย้อนกลับทันที เมื่อให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติหรือตัดสินใจทำอะไรลงไป ก็จะมีผลสะท้อนกลับให้ทราบว่านักเรียนตัดสินใจถูกหรือผิด โดยทันทีทั้งนี้

๓. ให้ได้ประสบการณ์แห่งความสำเร็จ โดยใช้การเสริมแรง เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือถูกต้อง ก็จะมีรางวัลให้ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และแสดงพฤติกรรมนั้นอีก

๔. การให้เรียนไปทีละน้อยตามลำดับขั้น ต้องให้ผู้เรียนต้องเรียนทีละน้อยตามลำดับขั้นที่พอเหมาะกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญจะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน และเกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวรขึ้น^{๒๒}

๒.๔ ระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

การศึกษาในประเทศไทย เป็นการศึกษาที่จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย โดยภาครัฐจะเข้ามาดูแลโดยตรงและเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา สำหรับการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทยนั้นได้กำหนดให้พลเมืองไทยต้องจบการศึกษาอย่างน้อยที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และต้องเข้ารับการศึกษาย่างช้าสุดเมื่ออายุ ๗ ปี ซึ่งการศึกษาภาคบังคับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็นระดับชั้นประถมศึกษา ๖ ปีและมัธยมศึกษา ๖ ปี นอกจากนี้แล้วการศึกษาขั้นพื้นฐานยังรวมถึงการศึกษานอกระบบอีกด้วย ทั้งนี้รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ส่วนการบริหารและการควบคุม

^{๒๒} กิรติ สุขเกษม, ทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://curriculum-by-nareeyah.blogspot.com/p/learning-theory.htm>[๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแผนกหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันการศึกษาในประเทศไทยมีทั้งสิ้น ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ระบบโรงเรียน

สำหรับระบบการศึกษาในโรงเรียนของประเทศไทยนั้นจะแบ่งการศึกษาออกเป็น ๔ ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ ๑ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ช่วงชั้นที่ ๒ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ช่วงชั้นที่ ๓ คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) และช่วงชั้นที่ ๔ คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) โดยในช่วงชั้นที่ ๔ นั้น นอกจากจะมีการจัดการศึกษาในสายสามัญแล้ว ยังมีการจัดการศึกษาในสายอาชีพด้วย ซึ่งในระดับชั้น ปวช. ๑ - ๓ นั้นจะเทียบเท่ากับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนักเรียนที่เลือกสายสามัญมักมีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่เลือกสายอาชีพมักวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมสู่การจ้างงานและศึกษาเพิ่มเติม

ในการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย รวมไปถึงอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีการสอบข้อเขียนซึ่งจัดสอบโดยโรงเรียน ส่งผลให้ในบางครั้งอาจมีปัญหานักเรียนไม่มีที่เรียนได้ นอกจากนักเรียนจะต้องสอบข้อเขียนของโรงเรียนแล้ว นักเรียนจำเป็นต้องมีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (ONET) ซึ่งมีการจัดสอบในช่วงปลายภาคเรียนที่ ๒ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และปลายภาคเรียนที่ ๒ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ยื่นประกอบในการพิจารณา ส่วนการทดสอบระดับชาติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จะนำไปใช้ในการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยนั้นมีการแบ่งโรงเรียนออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ โรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน โดยโรงเรียนรัฐนั้นจะบริหารจัดการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ได้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ส่วนโรงเรียนเอกชนจะบริหารจัดการโดยกลุ่มบุคคลหรือมูลนิธิต่าง ๆ ที่มีใบอนุญาตจัดตั้ง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วมักเป็นโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม เป็นหลัก ในเขตชนบทของประเทศไทยนั้นหลาย ๆ โรงเรียนมีลักษณะเป็นโรงเรียนขยายโอกาส คือ มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น หรืออาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษา ปฐมวัยด้วยก็ได้

เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณทางการศึกษาแก่โรงเรียนชนบท ส่งผลให้นักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทเลือกที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนมากกว่าโรงเรียนของรัฐ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นว่าคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาตรฐานที่ดี หรือเข้าศึกษาต่อในเขตเมืองของจังหวัดนั้น ๆ

ระดับการศึกษาในมัธยมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอายุระหว่าง ๑๒ ถึง ๑๔ ปี ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้ว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจัดการเรียนการสอน ๓ ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอายุระหว่าง ๑๕ ถึง ๑๗ ปี ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา แล้วโดยจัดการเรียนการสอน ๓ ปี โดยการเรียนการสอนมี ๒ ประเภท แบ่งออกดังนี้

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ใช้เวลาในการศึกษาตามหลักสูตรคือ ๓ ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นกลุ่มสาระต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์(วิทย์-คณิต)

กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-คณิตศาสตร์ (ศิลป์-คำนวณ)

กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-ภาษา (ศิลป์-ภาษา)

กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-สังคม (ศิลป์-สังคม)

การศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา

การศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา เป็นการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ๓ ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนเฉพาะสาขาวิชาชีพ (ระดับเทคนิค) ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นผู้ปฏิบัติงานหัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระได้โดยเน้นการแก้ปัญหาสร้างองค์ความรู้ในอาชีพ มีบุคลิกภาพ คุณธรรมและเจตคติที่ดี หลังจากศึกษาจบแล้วสามารถศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อีก ๒ ปี หรืออาจจะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ๔ ปี ก็ได้เช่นกัน โดยเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สามารถเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพอาชีวศึกษาได้^{๒๓}

ประเภทของโรงเรียนมัธยม

๑. ถ้าเอาลักษณะความเป็นเจ้าของเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ ๓ แบบ คือ โรงเรียนรัฐ (State School), โรงเรียนเอกชน (Private หรือ Independent School) และโรงเรียนที่เอกชนเป็นเจ้าของสถานที่ แต่รับเงินค่าดำเนินการจากรัฐ ที่เรียกว่า State-Integrated คือกึ่งรัฐ-กึ่งเอกชน

๒. ถ้าเอาเพศของเด็กเป็นเกณฑ์ ก็ต้องบอกว่า มี ๓ แบบ คือโรงเรียนสหศึกษา, ชายล้วน และหญิงล้วน^{๒๔}

^{๒๓} วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, การศึกษาในประเทศไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/การศึกษาในประเทศไทย#ระดับการศึกษาในมัธยมศึกษา>[๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

^{๒๔} ศูนย์การศึกษาสมาร์ท เอ็นแซด เอ็ดดูเคชั่น, ประเภทของโรงเรียนมัธยม, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.smart-nz.com/ประเภทของโรงเรียนมัธยม>[๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

๒.๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒^{๒๕}

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

“การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรอง

^{๒๕} พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm#5\[๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑\]](http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm#5[๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑]).

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“ผู้สอน” หมายความว่า ครูและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของทั้งของรัฐและเอกชน

“คณาจารย์” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา ๗ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจ

ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๘ การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (๑) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (๓) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๙ การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (๑) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (๒) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

(๓) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

(๔) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๕) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(๖) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หมวด ๒

สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา ๑๐ การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมการ สื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่น ไตทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา ๑๑ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา ๑๗ และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนได้รับการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

มาตรา ๑๒ นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้ การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๔ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี สิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ ในความดูแลรับผิดชอบ

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด ๓

ระบบการศึกษา

มาตรา ๑๕ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(๑) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(๒) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญ ของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(๓) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความ สนใจศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะ
เป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตามรวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอรรถาธิ
การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา ๑๖ การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อน
ระดับอุดมศึกษาการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวงการศึกษาาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับ
ปริญญาการแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไป
ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้า
เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาค
บังคับหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา
ดังต่อไปนี้

(๑) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนา
เด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความ
ต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบัน
พุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(๓) ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล
ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน
ศาสนาสถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่น
เป็นผู้จัด

มาตรา ๑๙ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย
หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับศึกษาระดับอุดมศึกษา
กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๐ การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ
สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน
ประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๑ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการ
ศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและ
มาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

แนวการจัดการศึกษา

มาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา ๒๓ การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
- (๓) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ ใช้ภูมิปัญญา
- (๔) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
- (๕) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา ๒๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- (๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (๔) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- (๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ ปิตามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา ๒๕ รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุก รูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๖ ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปใน กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้ วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรค หนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึง ประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา ๒๘ หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา ๑๐ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระ ของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการวิชา ชีพขั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา ๒๙ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา ๓๐ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

หมวด ๕

การบริหารและการจัดการการศึกษา

ส่วนที่ ๑

การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ

มาตรา ๓๑ ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร เพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรา ๓๒ ให้กระทรวงมีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๓ สภาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายและแผนด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม การสนับสนุนทรัพยากรการประเมินผลการจัดการศึกษาการดำเนินการ ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการพิจารณากลับกรองกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีเป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า จำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกันให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แห่งชาติเป็นนิติบุคคลและให้เลขาธิการสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตราที่ ๓๔ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐาน การอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุน ทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง สถานศึกษาแต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติการ สนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม

มาตรา ๓๕ องค์ประกอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๔ ประกอบด้วย กรรมการโดย ตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทน องค์กรวิชาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกันจำนวน กรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการ ดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการแต่ละคณะ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความแตกต่างของกิจการในความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละคณะด้วย ให้ สำนักงานคณะกรรมการตามมาตรา ๓๔ เป็นนิติบุคคล และให้เลขาธิการของแต่ละสำนักงานเป็น กรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจ จัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาเฉพาะทางตามมาตรา ๒๑ ให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็น ของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ

มาตรา ๓๗ การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาระดับต่ำกว่า ปริญญาให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้คำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากรเป็นหลัก และ ความเหมาะสมด้านอื่นด้วยให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา ๓๘ ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งพิจารณาการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิก สถานศึกษาประสานส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและ ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐาน การศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่ หลากหลาย รวมทั้งการกำกับดูแลหน่วยงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา

คณะกรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสมาคม ผู้ประกอบ วิชาชีพครูผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา ผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู ผู้นำทาง ศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวงให้อำนาจการสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา ๓๙ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๐ ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่สถานศึกษาตามมาตรา ๑๘ (๑) และ (๓)

ส่วนที่ ๒

การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๔๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา ๔๒ ให้กระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓

การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน

มาตรา ๔๓ การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา ๔๔ ให้สถานศึกษาเอกชนตามมาตรา ๑๘ (๒) เป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง

ผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษากำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐ ของเขตพื้นที่การศึกษา หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วยให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญาดำเนินการได้ โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา ๔๖ รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม ทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

หมวด ๖

มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา ๔๗ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา ๔๙ ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา ๕๐ ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพ ภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้ตามมาตรฐานที่ กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุง แก้ไข

หมวด ๗

ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา ๕๒ ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการ กำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการ อย่างต่อเนื่องรัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการ ศึกษาอย่างเพียงพอ

มาตรา ๕๓ ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะ เป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนด มาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหาร การศึกษาให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐ และเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด

การจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากร ทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดความในวรรคสองไม่ใช่บังคับแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จัด การศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาตามมาตรา ๑๘ (๓) ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่ การศึกษาและวิทยาการพิเศษทางการศึกษาความในมาตรานี้ไม่ใช่บังคับแก่คณาจารย์ ผู้บริหาร สถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา

มาตรา ๕๔ ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๕๕ ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพให้มีกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๖ การผลิตและพัฒนาอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐในสถานศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๕๗ ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

มาตรา ๕๘ ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมา ใช้จัดการศึกษาดังนี้

(๑) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๕๙ ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่นรวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษา ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา

บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้งบประมาณให้สถานศึกษาสามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๖๐ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

(๑) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน

(๒) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น

(๓) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มตาม มาตรา ๑๐ วรคสอง วรคสาม และวรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐ ตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหาร งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

(๕) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน

(๖) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบียดำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่งตนเองได้

(๓) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

มาตรา ๖๑ ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่โดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

มาตรา ๖๒ ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวการจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก หลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตามและการประเมิน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๙

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา ๖๓ รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

มาตรา ๖๔ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๖๕ ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

มาตรา ๖๖ ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา ๖๗ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา ๖๘ ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๙ รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๒.๖ ประวัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี

ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี

โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำเขตการศึกษา ๖ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การตั้งโรงเรียน รัฐบาลประกาศ ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ครบ ๓ รอบ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่องานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนองพระราชประสงค์ของพระองค์ที่ทรงมุ่งมั่นจะส่งเสริม คุณภาพชีวิตในด้านความเป็นอยู่และการศึกษาของเยาวชนของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่อยู่ห่างไกล กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนขึ้นให้อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๓๗ ดำเนินการจัดหาที่ดินในการก่อสร้างโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี สถานที่ก่อสร้างเป็นที่ดินของวัดเขาวงพระจันทร์ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

พ.ศ. ๒๕๓๘ กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศจัดตั้งโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี โดยมี นายมณี พุ่มพฤษ ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บริหารโรงเรียน

ปัจจุบัน โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี เปิดทำการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปัจจุบัน โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี มีนักเรียนจำนวน ๗๑๓ คน บุคลากร ๖๒ คนโดยมีนายสมิง กุลธิ เป็นผู้อำนวยการ

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาวงพระจันทร์ เลขที่ ๒๑๖ ม.๑ ต.ห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ๑๕๑๒๐ เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่จัดตั้งขึ้นจากวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสนองพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่ทรงมุ่งมั่นจะส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในด้านความเป็นอยู่และการศึกษาของเยาวชนโดยเฉพาะเยาวชนที่อยู่ห่างไกล ปัจจุบันเป็นโรงเรียนที่อยู่ในแผนและยุทธศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ เฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมี

มติประกาศให้ กลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย

- ทิศเหนือ ติดกับ ทางเข้าวัดเขาวงพระจันทร์ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- ทิศใต้ ติดกับ พื้นที่อ่างเก็บน้ำชลประทาน อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- ทิศตะวันออก ติดกับ ภูเขาวัดเขาวงพระจันทร์ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
- ทิศตะวันตก ติดกับ ทางหมู่บ้านชนบท อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

พื้นที่

๑๕๓ ตารางกิโลเมตร

ประวัติของโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี โรงเรียนบ้านเขาทับควาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ก่อตั้งเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๖ มีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ - งาน ๑๗ ตารางวา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีนักเรียนรวม ๓๖๒ คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ๒๔ คน สายผู้บริหาร ๑ คน ข้าราชการครูผู้สอน ๑๙ คน ครูอัตราจ้าง ๑ คน ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ ๑ คน เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑ คน ภารโรงอัตราจ้างชั่วคราว ๒ คน อาคารเรียน ๔ หลัง อาคารประกอบ ๒ หลัง ห้องเรียน ๑๓ ห้อง ห้องพิเศษต่าง ๆ ๙ ห้อง ได้แก่ ห้องธุรการ ห้องวิชาการ ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องดนตรีไทย ห้องพยาบาล ห้องคุณธรรม ห้องอาเซียน และห้องสหกรณ์ โรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบัน คือ นายพีระพล ชังใจ

โรงเรียนบ้านเขาทับควายเป็นชุมชนชนบท การคมนาคมสะดวก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทำการเกษตรกรรม และมีฐานะค่อนข้างยากจน

ที่ตั้ง

หมู่ที่ ๓ ถนนพหลโยธิน บ้านสะพานขาว ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ๑๕๑๒๐

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑) งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษารูปแบบการศึกษา ได้มีผู้พยายามที่จะศึกษารูปแบบการบริหาร จัดการสถาน-ศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวทางการบริหารจัดการ และพบว่า มีนวัตกรรมทางการบริหารจัดการที่ได้ทำการศึกษาของนักการศึกษาและนักวิชาการบริหารจัดการศึกษาบางท่าน

ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการประเทศในระดับหนึ่ง ที่จะสามารถประยุกต์เป็นต้นแบบในการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามขนาดและความพร้อม ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) พบว่า มีหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ คือ (๑) หลักการกระจายอำนาจ (๒) หลักการมีส่วนร่วม (๓) หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาสู่ประชาชน (๔) หลักการบริหารตนเอง และ (๕) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีรูปแบบการบริหารจัดการที่สำคัญอย่างน้อย ๔ รูปแบบ คือ (๑) รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้มาจากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการ มีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน (๒) รูปแบบที่มีครูเป็นหลักเกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่า และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียน บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร (๓) รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก แนวคิดสำคัญคือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนจึงมีสัดส่วนในคณะกรรมการโรงเรียนมากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและ เลขานุการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเป็นคณะกรรมการบริหาร (๔) รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก แนวคิดนี้เชื่อว่า ทั้งครู และผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้มากที่สุด สัดส่วนของ ครูและผู้ปกครองในคณะกรรมการจึงมีสัดส่วนเท่าๆกันที่มากกว่ากลุ่มอื่น ผู้บริหารเป็นประธาน คณะกรรมการ คณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร กล่าวโดยสรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ความสำคัญอยู่ที่โรงเรียน และมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหารที่มาจากการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน^{๒๖}

จินตนา ศักดิ์ภู่อารัม ได้วิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐสำหรับประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร และกรณีศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา นำผลที่ได้ไปร่างรูปแบบ สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ ปรับรูปแบบ และตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบครั้งสุดท้าย โดยการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ รูปแบบที่นำเสนอประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ความน่าเน้นบริบทและความเป็นมาของแนวคิด ส่วนที่ ๒ รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐสำหรับประเทศไทย มีองค์ประกอบ ๕ ส่วน ประกอบด้วย (๑) หลักการ แนวคิดในการกำหนดรูปแบบ ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจโดยเน้นการมีส่วนร่วม หลักสิทธิและสิทธิประโยชน์ของบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรในการรับและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักความเป็นอิสระจากกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับโรงเรียนทั่วไป หลักการมีกฎหมายรองรับสถานะของ

^{๒๖} อุทัย บุญประเสริฐ, การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓), หน้า ๓.

โรงเรียน หลักความพร้อมที่ให้ตรวจสอบได้และหลักการจัดศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพเป็นหลัก (๒) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อเป็นทางเลือกในการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่เป็นโอกาสให้บุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรร่วมกันจัดตั้งหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกำกับของรัฐ (๓) ลักษณะเฉพาะของโรงเรียนในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย ความหมาย กฎบัตร ผู้จัดตั้ง ผู้สนับสนุน ผู้อนุมัติการจัดตั้ง ประเภทของโรงเรียน จำนวนโรงเรียน การรับนักเรียน การมีอิสระในการบริหาร การได้รับเงินอุดหนุนรายหัวจากรัฐ และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (๔) กฎบัตรของโรงเรียนในกำกับของรัฐ และ (๕) การบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย การบริหารโดยคณะกรรมการบริหารโรงเรียนและการบริหารงานโรงเรียนในกำกับของรัฐ ๔ ด้านได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานการเงินและงานบริหารทั่วไป ส่วนที่ ๓ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ มุ่งเน้นการเร่งดำเนินการให้มีกฎหมายรองรับการดำเนินงานของโรงเรียนในกำกับของรัฐและมีโครงการนำร่องส่วนที่ ๔ เงื่อนไขหรือข้อจำกัดของรูปแบบที่สำคัญ คือ ต้องมีกฎหมายรองรับ และการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่มีความสามารถตรงความต้องการ^{๒๗}

สมณชา จุลชาติ ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ตัวแปรปัจจัยประกอบด้วย ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำ แบบมุ่งสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน ปัจจัยด้านครูได้แก่ การปฏิบัติงานตามบทบาท และบุคลิกลักษณะของครูในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

๒. ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ความสามารถในการปรับตัวของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามัคคีของครู อยู่ในระดับมาก

๓. ตัวแปรสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พฤติกรรมผู้นำ แบบมุ่งงาน พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ การปฏิบัติงานตามบทบาท และบุคลิกลักษณะของครู มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. ตัวแปร สภาพแวดล้อมของโรงเรียน พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน การปฏิบัติงานตามบทบาท และ บุคลิกลักษณะของครู มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน

^{๒๗} จินตนา ศักดิ์ภู่อารัม, “การนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐสำหรับประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๓๔๑.

เอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยสามารถพยากรณ์ ได้ร้อยละ ๖๘.๐๐^{๒๘}

ศุภร เยวรักษ์ ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถมทุกด้าน ตามการรับรู้ของบุคลากรในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกค่า โดยปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของครูที่สอน การจัดองค์การ สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนการบริหารงบประมาณ และ คุณลักษณะของผู้บริหาร ได้ร้อยละ ๖๑.๒๐

๒. ปัจจัยด้านประสิทธิผลของโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถมทุกด้าน ตามการรับรู้ของบุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก^{๒๙}

ปิตินัย ตันปิติ วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงระบบที่มีผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงบรรยาย แนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎีระบบเปิด แนวคิดการประเมินประสิทธิผลองค์กรโดยใช้ตัวแบบหน้าที่ทางสังคมของ Parsons เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบวัดประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการบูรณาการ และความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีตัวแปรจำนวน ๑๒ ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลองค์กรได้ร้อยละ ๗๘ ดังนี้ (๑) ระบบย่อยการจัดการ (การควบคุม) (๒) ระบบย่อยการจัดการ (การนำ) (๓) ระบบย่อยเทคโนโลยี (๔) ระบบย่อยการจัดการ (การจัดองค์กร) (๕) การจัดทำหลักสูตร (๖) ความร่วมมือจากชุมชน (๗) ความสามารถของนักเรียน (๘) ระบบย่อยโครงสร้าง (๙) ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ (๑๐) ระบบย่อยจัดสังคม (๑๑) ความสามารถของผู้บริหาร และ (๑๒) ระบบย่อยเป้าหมาย^{๓๐}

^{๒๘} สมุณฑา จุลชาติ, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖), หน้า ๖๕.

^{๒๙} ศุภร เยวรักษ์, “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม”, **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖), หน้า ๙๐.

^{๓๐} ปิตินัย ตันปิติ, “การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”, **วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา**, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๒๕.

สรุป ช่วยเกิด ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของผู้บริหาร และวัฒนธรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลโรงเรียน ภายใต้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า

๑. คุณลักษณะของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้อำนาจการติดต่อ สื่อสาร วัฒนธรรมโรงเรียนด้านกลุ่มนิยม ความเป็นชาย ความเป็นหญิง และ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผลโรงเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และ ด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม ส่วนวัฒนธรรมโรงเรียนด้านความเหลื่อมล้ำของอำนาจความเป็นชายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผลโรงเรียนด้านความพึงพอใจในการท างานของครู

๒. กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหาร และ กลุ่มตัวแปรวัฒนธรรมโรงเรียนร่วมกันทำ นายประสิทธิผลโรงเรียนด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมได้ร้อยละ ๔๙.๕๐ ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้ร้อยละ ๓๙.๓๐ และ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูได้ร้อยละ ๒๕.๙๐ โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกลุ่มนิยมความเหลื่อมล้ำของอำนาจ สามารถทำนายประสิทธิผลโรงเรียนด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงความเหลื่อมล้ำของอำนาจความเป็นชาย การใช้อำนาจสามารถทำนายด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ตามลำดับ

๓. กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลโรงเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู และ มีอิทธิพลทั้งทางตรง และทาง อ้อมต่อด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม ส่วนกลุ่มตัวแปรวัฒนธรรมโรงเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลโรงเรียนทั้ง ๓ ด้าน เมื่อมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นตัวแปรคั่นกลาง^{๓๓)}

ปัทม ปฏิมพาคม วิจัยเรื่อง “รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร และประสิทธิผลของสถาน ศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า

๑. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมี ๖ องค์ประกอบ คือการมีวิสัยทัศน์ที่ดี ความสามารถในการจูงใจการเป็นตัวอย่างที่ดี การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านความฉลาด และ มีไหวพริบ และ ด้านหลักในการปกครองโรงเรียน

๒. องค์ประกอบประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี ๘ องค์-ประกอบ คือความสามารถในการผลิต ความสามารถในการพัฒนาเจตคติ ความสามารถในการปรับตัว บรรยากาศ และ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ความพึงพอใจในงานบุคลากร ความสามัคคีของบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร และ การแก้ปัญหาภายใน

^{๓๓)} สรุป ช่วยเกิด, “คุณลักษณะของผู้บริหาร และ วัฒนธรรมโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลโรงเรียน ภายใต้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน”, สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๗), หน้า ๙๙.

๓. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑^{๓๒}

นงลักษณ์ เรือนทอง ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล” มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อทราบ (๑) องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และ (๒) รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลผลการวิจัย พบว่า

๑. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ คือ (๑) การบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ (๒) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ (๓) การประกันคุณภาพการตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ (๔) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (๕) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (๖) เน้นการเรียนการสอน (๗) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ (๘) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง

๒. รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ๘ องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย^{๓๓}

พิมลพรรณ ดุษิยามิ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานเชิงกลยุทธ์สถานศึกษาเอกชน” ผลการวิจัย พบว่า

๑. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ การจัดโครงสร้างและทรัพยากร การจัดบุคลากรและการอำนวยการ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การติดตามและประเมินผล

๒. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีดังนี้

ด้านปัญหา สถานศึกษาบางแห่งไม่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนอย่างจริงจัง บุคลากรทุกฝ่ายไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนเชิงกลยุทธ์เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ และมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติมาก สถานศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนงบประมาณในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะสื่อและอุปกรณ์มีไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ทำให้การปฏิบัติงานไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดขาดระบบและเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ส่วนข้อเสนอแนะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับสภาพจริงควรให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์แก่บุคลากร ทุกฝ่าย จัดให้มีการประชุม ชี้แจงกฎ ระเบียบข้อบังคับ และแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

^{๓๒} ปิสิญ ปฎิพินพาคม, “รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, **ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๕๐), หน้า ๑๒๑.

^{๓๓} นงลักษณ์ เรือนทอง, “รูปแบบการบริหารปรัชญาโรงเรียนที่มีประสิทธิผล”, **วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๓.

จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง^{๓๔}

ศักดิ์จิต มาศจิตต์ ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต ตราวจราขการที่ ๑๑ ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ ๔ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ หลักการพื้นฐาน (Foundation) ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของรูปแบบหลักการบริหาร SBM เงื่อนไขการนารูปแบบไปใช้ ส่วนที่ ๒ โครงสร้างระบบการบริหาร (Administrative System Structures) ประกอบด้วยปัจจัยการบริหาร SBM ขอบข่ายการบริหาร SBM กระบวนการบริหาร SBM มาตรการกำกับการบริหาร SBM คุณภาพผลผลิตการบริหาร SBM ส่วนที่ ๓ ขั้นตอนการดำเนินงาน (Procedure Phases) ประกอบด้วยเตรียมการดำเนินการดำเนินการ การประเมินผล สรุปและรายงานผล ส่วนที่ ๔ องค์ประกอบของการสนับสนุนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเครือข่ายโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชน^{๓๕}

ธงชัย ชิวปรีชา ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐของต่างประเทศ พบว่า โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนในลักษณะนี้ มีอำนาจในการบริหารวิชาการโดยเน้นการตอบสนองความต้องการของชุมชน โรงเรียนมีหลักสูตรเป็นของตนเอง สามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ออกแบบร่วมกันระหว่างครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความอิสระจากกฎเกณฑ์และการควบคุมแบบโรงเรียนทั่วไป มีอิสระในการบริหารงานบุคคล ที่สถานศึกษาสามารถคัดเลือกครูและกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาเป็นของตนเอง มีสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบาย และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหาร สำหรับ การบริหารจัดการสถานศึกษาในกำกับของไทย พบที่โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) มีการออกกฎหมายและข้อบังคับในการบริหารจัดการของตนเองเป็นการเฉพาะในลักษณะขององค์การมหาชน จึงมีอิสระในการบริหารจัดการที่ชัดเจนเบ็ดเสร็จในฐานะที่เป็นองค์การมหาชน ขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพียงแต่การจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นสำคัญที่ได้เสนอไว้ คือ ความสำเร็จของการบริหาร จัดการโรงเรียนนิติบุคคล ไม่ได้อยู่ที่ว่าเป็นโรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นส่วนราชการ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ โรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นองค์การมหาชน หรือโรงเรียนนิติบุคคลในชื่ออื่น ๆ ที่อาจกำหนดขึ้นมาหากแต่อยู่ที่ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จพร้อมมูล คือ มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถสูงในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแล อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถรอบรู้ทางการบริหารจัดการและงาน

^{๓๔} พิมลพรรณ ดุขียามี, “บริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน”, **วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา** (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐), หน้า ๗๐.

^{๓๕} ศักดิ์จิต มาศจิตต์, “การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตราวจราขการที่ ๑๑”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา**, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔๓.

วิชาการ มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารจัดการ ครูมีจำนวนเพียงพอมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพของตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ร่วมกัน^{๓๖}

นริศนันท์ เดชสุระ วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ทราบองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหา-วิทยาลัยราชภัฏผลการวิจัย พบว่า

๑. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย ๙ องค์ประกอบ คือ (๑) ด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย (๒) ด้านโครงสร้างการบริหารและการบริการจัดการ (๓) ด้านการพัฒนาครูปฐมวัยมืออาชีพ (๔) ผู้บริหารมืออาชีพ (๕) ด้านการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน (๖) ด้านการเป็นหน่วยผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ (๗) ด้านการวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย (๘) ด้านการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และ (๙) ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒. รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๙ องค์ประกอบที่มีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย^{๓๗}

พรทิพย์ สุพรรณกุล ศึกษาการพัฒนาารูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยการนำหลักการตามมิติองค์กรสมรรถนะสูงมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน ตามขอบข่ายภาระงานโรงเรียนกำหนดให้รูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูง มีองค์ประกอบ ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ความน่ากล่าวถึงแนวคิดในการพัฒนารูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูง หลักการบริหารงานทั่วไป และหลักการบริหารงานตามรูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูง วัตถุประสงค์มีติดองค์สมรรถนะสูงภารกิจและขอบข่ายงานของโรงเรียนสมรรถนะสูง

ส่วนที่ ๒ องค์ประกอบของโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการนำหลักการตามมิติขององค์กรสมรรถนะสูง ประกอบด้วยการนำองค์การวางแผนกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดการวิเคราะห์ การจัดการความรู้การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลและการจัดกระบวนการและการมุ่งเน้นผลลัพธ์ มาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ตามขอบข่ายภาระงานโรงเรียนซึ่งจัดได้เป็น ๖ งาน คือ (๑) งานวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา (๒) งานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย การส่งเสริมการเป็นไทย การพัฒนาระเบียบวินัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมแนะแนว

^{๓๖} ธงชัย ชิวปรีชา, **แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ**, (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๐), หน้า ๖๑.

^{๓๗} นริศนันท์ เดชสุระ, “รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏวิทยา”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาการศึกษา, (มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒), หน้า ๙๕.

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรณรงค์และป้องกันยาเสพติด การส่งเสริมทักษะชีวิตและกิจกรรมอื่น ๆ (๓) งานบุคลากร ประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งการสรรหาและมอบหมายงานการพัฒนาบุคลากร การเลื่อนขั้นเงินเดือนการขอมีเลื่อนวิทยฐานะ การเสริมสร้างวินัย การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การสร้างขวัญกำลังใจ (๔) งานงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำและเสนอข้อบ-ประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การเงิน การบัญชี การพัสดุและสินทรัพย์ (๕) งานบรรยากาศและความปลอดภัย ประกอบด้วย อาคารสถานที่ การเสริมสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย ห้องน้ำ ห้องส้วม และอุปกรณ์ไฟฟ้า และ (๖) งานบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย งานธุรการ ข้อมูลสารสนเทศ การบริหารงานภายใน การพัฒนาโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่วนที่ ๓ ยุทธศาสตร์การดำเนินการและเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานตามรูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูง มี ๔ ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การมอบหมายงานอย่างเป็นระบบ การกำกับดูแลและติดตาม การพัฒนาบุคลากร การปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระดมทรัพยากร การประสานงาน การบูรณาการและการบริหารงานตามแนวคิดขององค์กรสมรรถนะสูง

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วยเงื่อนไขภายในและเงื่อนไขภายนอก คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำศรัทธาในหลักการและการบริหารงานตามแนวคิดขององค์กรสมรรถนะสูง การประสานงาน ภายในที่เหมาะสม อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขภายนอก คือ การสนับสนุนและความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด^{๓๘}

วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ ได้เสนอระบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย ทั้งด้านแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย และรูปแบบของการจัดการศึกษาดังนี้ ด้านแนวคิด การจัดการศึกษาต้องอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า คนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้เป็น การศึกษาระบบเปิดที่เปลี่ยนจากการเน้นวิชาเป็นตัวตั้ง เป็นการเน้นคนเป็นตัวตั้ง เปลี่ยนจากการแข่งขันและเอาชนะมาเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน โดยยึดหลักการ การศึกษาเพื่อมวลชนและมวลชนเพื่อการศึกษาที่ทุกคนควรเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบการศึกษา การจัดการศึกษาควรเปลี่ยนจากรัฐรับผิดชอบเพียงผู้เดียว เป็นทุกส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยการกระจายความรับผิดชอบไปยัง ครอบครัว ชุมชน สังคม สถาบันศาสนา สถาบันสังคม สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใกล้ชิดประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งกาย จิต สังคม และสติปัญญา มีอิสระทางการคิด การเรียน มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีความเท่าเทียมกันในการได้รับโอกาสทางการศึกษา เป็นคนไทยที่สมบูรณ์บนพื้นฐานของความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม

^{๓๘} พรทิพย์ สุพรรณกุล, “การพัฒนารูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”, **วิทยานิพนธ์ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๒๘๙-๒๙๓.

คุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น รูปแบบการศึกษาจะเป็นไป รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างหลากหลาย ไม่ใช่เพียงรูปแบบเดียวและหรือติดยึดกับระบบใดระบบหนึ่ง ที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่ว่าใครก็มีสิทธิในการจัดการศึกษาที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ภายใต้การสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐ นอกจากนั้น ยังได้เสนอรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของรัฐไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนวิชาพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตและศึกษาต่อหรือออกไปประกอบอาชีพที่เน้นทักษะชีวิตและการ อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ที่แต่ละโรงเรียนมีอิสระที่จะบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล ได้อย่างแท้จริง โดยที่รัฐหรือต้นสังกัดควรทำหน้าที่เพียงการกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามประเมินผล ในการนี้ โรงเรียนมีสิทธิและอิสระที่จะบริหารจัดการการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นของตนเองที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน เป็นการ ศึกษาที่ฟังเสียงประชาชน^{๓๙}

๒) งานวิจัยต่างประเทศ

Edmond ศึกษาการบริหารการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับลักษณะของโรงเรียน (Character of the School) มากกว่าลักษณะหรือคุณลักษณะทางครอบครัวของนักเรียน และพบว่า คุณลักษณะของโรงเรียนควรมี

๑. มีผู้นำการบริหารที่เข้มแข็ง มุ่งมั่น เพื่อคุณภาพการเรียนการสอน
๒. มีบรรยากาศ ความคาดหวังของระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับสูง
๓. มีบรรยากาศที่เรียบง่ายและปลอดภัย
๔. มีการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนอย่างเข้มแข็ง
๕. มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ^{๔๐}

Duke ได้ทำการศึกษการบริหารให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ พบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะ ๗ ประการ คือ

๑. การนิเทศและพัฒนาครูตามศักยภาพของแต่ละคน
๒. การประเมินผลครูตามแนวนโยบาย
๓. การจัดการเรียนการสอนและการสนับสนุนให้มีบรรยากาศของความเป็นเลิศ
๔. การจัดทรัพยากรตามลำดับความสำคัญตามนโยบายและความจำเป็น
๕. การควบคุมคุณภาพด้วยการประเมินอย่างต่อเนื่อง
๖. การประสานงานในระบบแมทริก
๗. การแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม^{๔๑}

^{๓๙} วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ, รายงานข้อเสนอทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาวะ คนไทย, (กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, ๒๕๕๕), หน้า ๙๕.

^{๔๐} Edmond, R.R., **Effective School For the Urban Poor. Educational Leadership**, (October 1976), pp. 15 – 17.

^{๔๑} Duke, D. L., **School Leadership and Instructional Improvement**, New York: Random House, 1987), p. 23.

Highett ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนและพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษาธิการจังหวัดนั้น ประกอบด้วย ปัจจัยหลักสองประการ คือ ปัจจัยภายในโรงเรียนและปัจจัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่ (๑) ผู้บริหารโรงเรียน (๒) ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน (๓) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (๔) การบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ (๕) การเน้นที่เป้าหมายของโรงเรียน (๖) การสนับสนุนของผู้ปกครอง และ (๗) การให้ความสำคัญกับโปรแกรมทางวิชาการ^{๔๒}

Comin ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนในรัฐนิวยอร์กโดย ทำ การศึกษาด้านภาวะผู้นำการวางแผนเชิงกลยุทธ์และความพึงพอใจของลูกค้/ผู้ที่มีส่วนร่วมโดยพัฒนาจากมุมมองของผู้ที่มีส่วนร่วมชุมชนและสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง พบว่า การใช้ระบบบริหารงานเชิง กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพขององค์การที่ได้ผลดีจะต้องขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำขององค์การในขณะที่ปัจจัยด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้เสียจะมีน้อย^{๔๓}

Hill ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่สามารถทำ ให้การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นไปได้นั้น กรณศึกษา อุปสรรคและผลลัพธ์ พบว่า ปัจจัย ๕ ประการ ที่เป็นอุปสรรค ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ

๑. ผลการตอบแทนในการจัดการไม่สามารถกระตุ้นให้ดำเนินการถึงเป้าประสงค์
๒. บุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมในทักษะด้านกระบวนการ
๓. ทรัพยากรในองค์การไม่เพียงพอต่อการจัดการ
๔. บุคลากรต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
๕. บุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการจำแนกปัญหาและเทคนิคในการแก้ปัญหา เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินการ พบว่า มี ๓ ปัจจัย คือ (๑) การขาดการวางแผนงาน (๒) การขาดการฝึกอบรมด้านการบริหารงาน และ (๓) การขาดผู้นำเชิงกลยุทธ์^{๔๔}

Sergiovanni (วิโรจน์ สารัตนะ, ๒๕๔๔, หน้า ๒๔-๒๕) ได้กล่าวถึงผลวิเคราะห์ลักษณะโรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ (Successful School) ของ Duttweiler ซึ่งได้มาจากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการหลายคน แล้วพบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จนั้นจะมีลักษณะดังนี้

^{๔๒} Highett, N.T., *School Effectiveness and Ineffective Parent's Principal' and Superintendents' Perspectives*. Unpublished doctoral dissertation, University of Alberta, Edmonton, AB., (1989), p. 478.

^{๔๓} Comin, M.C., *Continuous improvement in New York state school district: A case study. Development, and Retention of Teachers*. [Online], Available from <http://www.nber.org/papers/w17177>. (20 February 2018).

^{๔๔} Hill, D.A. *What makes Total Quality Management work: A study of obstacles and out-comes*. Dissertation Doctor of Philosophy in Management, Capella University, (2008), pp. 11-13.

๑. เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
๒. มีแผนงานทางวิชาการที่ดี
๓. จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
๔. มีบรรยากาศโรงเรียนในทางบวก
๕. ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม
๖. มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง
๗. ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
๘. ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
๙. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม^{๔๕}

จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า แต่ละรูปแบบมีแนวคิด หลักการ วิธีการ ของความเหมาะสมตามบริบท ขนาด และความพร้อมในการจัดการศึกษา บางรูปแบบเน้นไปที่การรองรับการกระจายอำนาจและการได้รับการกระจายอำนาจเต็มรูปแบบ บางรูปแบบเน้นไปที่การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของชุมชน บางรูปแบบเน้นไปที่การบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน บางรูปแบบเน้นที่สุขภาวะของผู้เรียนและชุมชนที่ร่วมจัดการศึกษาและได้รับการศึกษา แต่ละรูปแบบดังกล่าว และสอดคล้องกับยุคสมัย ซึ่งสามารถนำมาเป็นต้นแบบเพื่อการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานที่เหมาะสม

^{๔๕} Sergiovanni, T.J **The principalship: A Reflective Practice Perspective**. 2d ed, (Needham Heights :Allyn and Bacon., (1991), pp. 113-114.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับการศึกษา โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๑) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี ๓) เพื่อการนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่องการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยทำการศึกษาทั้งข้อมูลเอกสาร และข้อมูลภาคสนาม ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยไว้ ดังมีรายละเอียดดังนี้

๑) รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี มี ๔ ด้านดังต่อไปนี้

๑.๑ ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๒ ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๓ ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๔ ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) และการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากประชากร จำนวน ๔๘ คน ที่สามารถให้ข้อมูลได้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดสุพรรณบุรี

๓.๒ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ ครู บุคลากร และนักเรียนภายในโรงเรียน จุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัด ลพบุรี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ๑) ผู้บริหาร/ผู้อำนวยการ ๒) รองผู้อำนวยการ/ หัวหน้าฝ่าย บริหารจำนวน ๓) คณะครู ๔) คณะนักเรียน รวมจำนวน ๔๘ คน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิง คุณภาพ (Qualitative Research) ใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview) ด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) คือ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ ณ วันลงเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-Informant) รวมถึงศึกษาจากเอกสาร และการจัดทำกรสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๔-๕ คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย และโรงเรียน บ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

๑. แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นของโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี เชิง โครงสร้างปลายเปิด โดยมีประเด็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาการบริหารการศึกษาการเรียนการสอน ในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี โดยมีเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายการศึกษารูปแบบการบริหาร การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย และ โรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

ส่วนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ มีเนื้อหา ๔ ด้าน คือ

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

การใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์หรือแนวคำถามประกอบการ สัมภาษณ์ (Interview guideline) สำหรับประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญในโรงเรียนจุฬารณราช วิทยาลัย และ โรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

๒. นำเครื่องมือวิจัยให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่สร้างไว้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ดำเนินการตรวจสอบปรับปรุง วรรคตอน การสะกด การจัดวางข้อความ พิสูจน์อักษรของเครื่องมือให้สมบูรณ์ นำเครื่องมือที่สร้างไว้เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำ

๒. แบบสัมภาษณ์จะได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) จากผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศึกษาศาสตร์ ๒ ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศาสตร์ ๒ ท่านและคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา ๑ ท่าน แบบสัมภาษณ์จะแก้ไขปรับปรุงจนผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นว่า “ผ่าน” จึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย

- ๑) นายสุรียา ชินณะพงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ
- ๒) ดร.สามารถ รอดสำราญ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
- ๓) พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๔) ผศ.ดร.อุบลวรรณ ภวากานันท์ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศุภบัณฑิต สาขาการพัฒนสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๕) ผศ.ดร. วุฒินันท์ กันทะเตียน อาจารย์ประจำหลักสูตรภาควิชา มนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในพื้นที่ตามวันนัดหมายและสัมภาษณ์ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่อยู่ในพื้นที่ ณ วันลงเก็บข้อมูล จดบันทึกรวบรวมข้อมูลจากประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๒. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปผลวิจัยและนำเสนอผลวิจัยในบทความวิชาการ

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลประกอบเนื้อหาของเอกสาร (Content Analysis of Written Material) จากการสัมภาษณ์ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้ว เพื่อ

รวบรวมให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนา โดยได้เรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลขณะลงพื้นที่จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจัดหมวดหมู่ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างประเด็นคำถามแต่ละข้อจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

๑. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เอกสารที่ใช้ในการสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์วิเคราะห์การจดบันทึก (Note-based Analysis) การวิเคราะห์จากความจำ (Memory-based Analysis) และการสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis) จัดหมวดหมู่หาความเหมือนความต่างเชื่อมโยง สอดคล้องกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอดงหลวง จังหวัดลพบุรี ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๒. สรุปผลการวิจัย นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียงและรายงานผลการวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ๓) เพื่อการนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานภาคสนาม

๑. โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี

ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาวงพระจันทร์ เลขที่ ๒๑๖ ม.๑ ต.ห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ๑๕๑๒๐ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำเขตการศึกษา ๖ สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่จัดตั้งขึ้นจากวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสนองพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่ทรงมุ่งมั่นจะส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในด้านความเป็นอยู่และการศึกษาของเยาวชนของชาติ โดยเฉพาะเยาวชนที่อยู่ห่างไกล ปัจจุบันเป็นโรงเรียนที่อยู่ในแผนและยุทธศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติประกาศให้กลุ่มโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย มีนักเรียนทั้งหมดจำนวน ๗๑๘ คน จำนวน ๓๐ ห้องเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนจำนวน ๒๕๗ คน จำนวน ๑๒ ห้องเรียน มีครู/บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งหมดจำนวน ๖๒ คน มีหอพักเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นที่พัก

“กลุ่มโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย” มีทั้งหมด ๑๒ จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช เชียงราย ตรัง บุรีรัมย์ มุกดาหาร สตูล เพชรบุรี เลย พิษณุโลก ลพบุรี ปทุมธานี และชลบุรี เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ทั่วประเทศ ได้เข้ารับการการศึกษาในโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย และสนับสนุนการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบเข้มข้นในระดับมาตรฐานเดียวกันทั้ง ๑๒ แห่ง โดยนักเรียนทุกคนที่เข้าศึกษาต่อที่นี่ จะได้รับทุนเล่าเรียน ค่าหอ ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าหนังสือ และต้องอยู่หอพักตามที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้ จนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งยังมีมหาวิทยาลัยในสังกัดรองรับเพื่อเข้ารับศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ภายในโรงเรียนมีโครงการคลินิกวิชาการในการให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียน การทำวิจัยต่างๆ เน้นให้นักเรียนทำงาน จัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง

เพื่อหาประสบการณ์ และความเป็นผู้นำ ความสามัคคี การทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งมีทุนการศึกษาพิเศษเพื่อสนับสนุนในการสร้างนักวิจัยตั้งแต่รุ่นเยาว์ มีโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างประเทศ เพื่อเปิดมุมมองใหม่ๆ ในการเรียนรู้ภาษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมอันดี ในทุกๆ ปีจะมีนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์ และเข้าศึกษาต่อด้านวิทยาศาสตร์ ได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีบางส่วนได้ทุนศึกษาต่อที่ต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เป็นต้น หรือสถานศึกษาอื่นที่สูงขึ้นไป มีทั้งสายสามัญและอาชีพ

นโยบายของโรงเรียน

๑. ส่งเสริมงานตามโครงการพระราชดำริ ตลอดจนเทิดทูนองค์พระมหากษัตริย์ และ พระราชวงศ์ทุกพระองค์
๒. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยมุ่งเน้นเป็นพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับประเทศ
๓. สนับสนุนให้นำเทคโนโลยี มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหาร
๔. พัฒนาบุคลากรให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพ
๕. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ ภายใต้อาณัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน และสามารถเป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียนอื่นได้
๖. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นแหล่งวิทยาการอย่างแท้จริง
๗. สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้แก่บุคลากร
๘. จัดสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่นเหมาะสมกับการเป็นโรงเรียนประจำ

๒. โรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ก่อตั้งเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๖ มีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ - งาน ๑๗ ตารางวา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๖๒ คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งหมด จำนวน ๒๔ คน มีอาคารเรียน ๔ หลัง อาคารประกอบ ๒ หลัง ห้องเรียน ๑๓ ห้อง ห้องพิเศษต่างๆ ๙ ห้อง ได้แก่ ห้องธุรการ ห้องวิชาการ ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องดนตรีไทย ห้องพยาบาล ห้องคุณธรรม ห้องอาเซียน และห้องสหกรณ์โรงเรียน

โรงเรียนบ้านเขาทับควายตั้งอยู่ในชุมชนชนบท การคมนาคมสะดวก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทำการเกษตรกรรม โรงเรียนบ้านเขาทับควายเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เด็กนักเรียนมีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจน มีการเรียนการสอนในระดับปานกลาง โรงเรียนมุ่งเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ เป็นคนดีคู่คนเก่ง นำนักเรียนทำ

กิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ นักเรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน ส่วนใหญ่ไปศึกษาต่อในเมืองมีทั้งสายอาชีพ และสายสามัญตามความถนัดของนักเรียน มีบางส่วนได้รับทุนการศึกษาจนจบปริญญาตรีแล้วโรงงานจะรับไปทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น

เป้าประสงค์หลัก

๑. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
๒. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
๓. ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๕๑

๔. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. ผู้เรียนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ ๘ + ๑ ประการ

๖. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

๔.๒.๑ ผลวิเคราะห์การศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการวิจัยพบว่า

๑) การบริหารการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหารภาพรวมของการบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม

การบริหาร เป็นศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ คือ กิจกรรมต่างๆ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่มีบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายร่วมกัน บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สถานศึกษา ถือเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน สถาบันหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ คือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคน ที่จะ ทำงาน

ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts) ปัจจัยสำคัญการบริหารที่สำคัญมี ๔ อย่าง ที่เรียกว่า 4 Ms ได้แก่ ๑) คน (Man) ๒) เงิน (Money) ๓) วัสดุสิ่งของ (Materials) และ ๔) การจัดการ (Management)

๒) ขอบข่ายการบริหารการศึกษา

การบริหารงานในสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เทคนิค วิธีการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขโดยต้องให้ผู้ได้บังคับบัญชา ร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน ทั้งครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักการภารโรงแตกต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาไร้พรมแดน ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนใหม่ๆ ให้แก่ครูและนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๓) การบริหารงานในสถานศึกษา ประกอบด้วยงานที่สำคัญ ๔ งาน คือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณและการเงิน การบริหารบุคคล และ การบริหารงานทั่วไป ซึ่งแต่ละงานจะมีรายละเอียดในการปฏิบัติงานที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๓.๑ การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินงานได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย ขอบข่ายที่มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

๓.๒ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งมีขอบข่ายการจัดและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม

ตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุน เพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

๓.๓ การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ บุคลากรต้องได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขอบข่ายคือ การวางแผน อัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ

๓.๔ การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานอื่นๆ บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการบริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาสถานศึกษาให้ใช้วัตรกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีขอบข่าย คือ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรงานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากร เพื่อศึกษา การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

๔) การพัฒนาที่ยั่งยืน การบริหารจะควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น เป็นการพัฒนาที่มุ่งสู่ดุลยภาพของมิติ ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน และไม่ทำให้คนรุ่นอนาคต ต้องประนีประนอมยอมลดความสามารถที่จะสนองความต้องการของตนเอง นิยามอยู่ ๓ แนวใหญ่ด้วยกัน คือ

๔.๑ แนวสังคม หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับการสนองความต้องการพื้นฐานอย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องได้รับอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย และการบำบัดรักษาเยียวยาเจ็บป่วย ในขณะเดียวกันก็หมายถึงการสนองความต้องการระดับสูงด้วย เช่น ความมั่นคง เสรีภาพ การศึกษาการ มีงานทำ ความยั่งยืนทางสังคมอาจจะเน้นเรื่องการส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ของมวลชนส่วนใหญ่ เป้าหมายสำคัญที่สุดของแนวนี้คือ การรักษาคุณภาพชีวิตให้มีระดับสูงอย่างยาวนาน

๔.๒ แนวนิเวศ จุดเน้นอยู่ที่กระบวนการทางชีววิทยาของธรรมชาติ โดยเน้นเรื่องความยั่งยืนของการทำงานและประสิทธิภาพของระบบนิเวศ เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนทางนิเวศในระยะยาวจำเป็นจะต้องมีการคุ้มครองทรัพยากรทางพันธุกรรมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางธรรมชาติ ในความหมายนี้ การจัดการและการรักษาระบบนิเวศรวมทั้งการสนับสนุนให้ชีวิตทั้งหลายอยู่รอดคือเป้าหมายสำคัญที่สุด

๔.๓ แนวเศรษฐกิจ จะเน้นแต่เรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ถ้ากล่าวถึง “ความยั่งยืน” จะหมายถึง เศรษฐกิจขยายตัวอย่างยั่งยืนยาวนาน ในอัตราที่สูง แต่นักเศรษฐศาสตร์สีเขียว มีแนวคิดอีกแบบคือ กล่าวว่า เศรษฐกิจที่ยั่งยืน หมายถึง เศรษฐกิจที่คำนึงถึงระบบนิเวศและโลกธรรมชาติ การให้คุณค่าทางชีวิตจิตใจมากกว่าคำนึงถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยบริเวณพื้นที่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๑) การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม

ใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งหลักสูตรจะมีการทบทวนและปรับปรุงทุก ๓ ปี เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามอุดมการณ์ของการจัดตั้งโรงเรียน คือ ให้นักเรียนมีความพร้อมในการเป็นนักวิจัย ประดิษฐ์ คิดค้นของประเทศ สำหรับแผนจัดการเรียนรู้จะมีทั้งแผนการเรียนรู้รายบทย่อยซึ่งจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคเรียน และมีแผนการเรียนรู้รายบทสมบูรณ์ (รายคาบ) ซึ่งจะมีเอกสารประกอบสื่อการเรียนการสอน, เครื่องมือวัดผล

ในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นด้านวิทย์และคณิตศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน และนักเรียนก็มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทย์คณิตเช่นกัน ทำให้สามารถเรียนรู้

ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นระยะๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค^๑

มีการจัดทำหลักสูตรร่วมกันกับโรงเรียนในเครือจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง ๑๒ แห่ง เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความ

^๑ สัมภาษณ์, คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

เหมาะสมและเกิดความสุขกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และได้ปฏิบัติจริง^๒

การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสมโดยการจัดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำทุกขั้นตอน ได้แก่ ๑) การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร และข้อมูลสารสนเทศ ๒) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยจัดบุคลากรเข้าประชุมอบรมการบริหารจัดการหลักสูตรตามความข้อจำกัดแต่ละบุคคล^๓

๑.๒) การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

การจัดการเรียนการสอน จะแยกเป็น

๑) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคตามโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งจะวัดผลเป็นระดับผลการเรียน

๒) จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร) เพื่อให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งเป็นคนดีของสังคม^๔

โรงเรียนมีหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกวิชาเรียนเองตามความสนใจของนักเรียน (วิชาเพิ่มเติมกลุ่ม ๒) เพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนแต่นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อีกมากมาย เช่น กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมกีฬา การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ฯลฯ ซึ่งเป็นการผ่อนคลายได้อย่างหนึ่ง

มีการจัดการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติการ และให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และมีการศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษา รวมถึงมีการจัดการเรียนการสอนแบบค่ายวิชาการ ค่ายบูรณาการทางวิชาการ English camp หรือค่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย เช่น ค่ายเสริมสร้างนักคิด นักวิทยาศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะเช่นนี้ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ และมีความเหมาะสม เนื่องจากการเรียนรู้แบบ Active learning และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ซึ่งเหมาะกับนักเรียนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

มีการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นโครงงานเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักกระบวนการแก้ไขปัญหา มีกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน การให้เด็กมีส่วนร่วมในเวลาเรียน ซักถาม ได้ตอบ การทำโครงงานตามที่ตนเองสนใจ ทำกิจกรรมโดยได้ออกแบบ กิจกรรมร่วมกัน ให้นักเรียนทดลองลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้คำตอบ เน้นทักษะกระบวนการ เพื่อชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของผู้เรียนในเรื่องนั้น ๆ เป็นการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง แทรกกิจกรรมที่ผ่อนคลายและสนุกสนาน เช่น เกมส์ เพลง การทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์

^๒ สัมภาษณ์, คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๓ สัมภาษณ์, คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๔ สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

จัดการเรียนการสอน โดยการประชุมสร้างความเข้าใจการจัดทำหลักสูตรและประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสารและจัดทำเอกสารเผยแพร่ภาค โดยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการในโรงเรียนตามระเบียบฯ พัฒนาบุคลากรและส่งเข้าประชุมอบรมตามกลุ่มสาระฯ ที่บุคลากรสอนและตามความสามารถ ครูทุกท่านมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการประเมินผลผู้เรียนก่อนเรียนเพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล^๕

๑.๓) การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

จัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้นก่อนดำเนินการสอน^๖

การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน

๑) ครูผู้สอนจัดทำแบบการจัดการเรียนรู้และจัดซื้อ/จัดหา/จัดทำสื่อและวัสดุตามที่ระบุไว้ในแผนโดยโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้เข้าร่วมการอบรมการผลิตสื่อกับหน่วยงานต่างๆ และจัดอบรมการผลิตสื่อให้กับครูในโรงเรียน^๗

มีการบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน มีบริการสื่อและวัสดุที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอต่อผู้เรียน เป็นเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ใช้ให้รู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และมีการกระจายไปในหมวดทุก ๆ หมวด มีสื่อการเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต มีภาพ มีเสียง เป็นภาพเคลื่อนไหว ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข ตื่นตาตื่นใจ และเกิดความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จัดการเรียนการสอน^๘

มีสื่อและวัสดุการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัยให้บริการสื่อ จัดทำสำเนาเอกสาร เพื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและครบถ้วนเพียงพอและเหมาะสมต่อการใช้งานของนักเรียนทุกคน โดยการให้ผู้รับผิดชอบได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีด้านต่างๆ จากสื่อต่างๆ และหลากหลายรูปแบบ ให้ผู้รับผิดชอบได้พิจารณาเลือกใช้ตามความสามารถและตามเหมาะสม นักเรียนทุกคนพึงพอใจต่อการใช้สื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนต่างๆ รวมทั้งการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน^๙

^๕ สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^๖ สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๗ สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๘ สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^๙ สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๑.๔) การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการวางแผนการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยจัดทำตารางการนิเทศ และดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม^{๑๐}

การพัฒนาการนิเทศการสอนของโรงเรียน เน้นวิธีการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการทำงานในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน ทุกขั้นตอน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน^{๑๑}

โรงเรียนมีการนิเทศการสอนตามห้องเรียนตามรายวิชาทุกภาคเรียน โดยแต่งตั้งครูในวิชาที่ต่างสาขา เพื่อนิเทศภายในโรงเรียน มีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ฝ่ายบริหารกลุ่มวิชาการ ครูผู้ร่วมวิชาชีพร่วมประชุม นิเทศการเรียนการสอนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตร ด้วยคำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง และปรับปรุงแก้ไข เพื่อที่จะมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เป็นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ส่งเสริมให้กำลังใจกัน แบบการมีส่วนร่วมและบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชาแลกเปลี่ยนเนื้อหาวิชาซึ่งกันและกัน เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน และปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม อีกทั้งมีการอบรมพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องทั้งภายนอกโรงเรียนและภายในโรงเรียน เช่น การเชิญวิทยากรมาอบรม^{๑๒}

๑.๕) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนมีการวัดประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน^{๑๓}

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

๑) จัดทำเครื่องมือวัดผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับย่อ ซึ่งจัดทำจากครูผู้สอน

- เครื่องมือวัดผลก่อนสอบกลางภาคและหลังสอบกลางภาค โดยครูผู้สอนของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยแต่ละแห่ง

^{๑๐} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๓} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

- เครื่องวัดผลกลางภาคและปลายภาคจะทำงานร่วมกันโดยครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง ๑๒ แห่ง โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะและใช้ร่วมกันทั้ง ๑๒ แห่ง^{๑๔}

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระฯ

- ๑) การประเมินผลก่อนเรียน
- ๒) การประเมินระหว่างเรียน
- ๓) การประเมินผลตามสภาพจริง
- ๔) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑) การจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

การจัดตั้งงบประมาณ จะจัดสรรตามกรอบของศูนย์พัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยโรงเรียนจัดทำกิจกรรม/โครงการรองรับและดำเนินการตามกิจกรรม/โครงการ ตามแผนที่กำหนด^{๑๕}

โรงเรียนมีกรอบการจัดตั้งงบประมาณตามกรอบที่ ศพว.กำหนด โดยจัดแบ่งเป็นงบวิชาการและงบค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำศพว. คือ ศูนย์พัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค สพช.^{๑๖}

จัดสรรงบประมาณตามความต้องการความจำเป็นของแต่ละงาน โดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินของโรงเรียน มีการวิเคราะห์ปัจจัยรอบด้านและผลที่จะได้รับอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณลงไปได้ถูกต้องตามความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนผู้เรียน^{๑๗}

งบประมาณเป็นศูนย์รวมของเงินงบประมาณทั้งหมดเพื่อจะได้มีการพิจารณาเปรียบเทียบการใช้จ่ายในแต่ละรายการหรือทุกโครงการใดมีความสำคัญจำเป็นมากน้อยต่างกัน หากโครงการใดมีความสำคัญและจำเป็นมากก็ได้รับการจัดสรรประมาณรายจ่ายมาก^{๑๘}

การบริหารงบประมาณจะเน้นหนักไปที่กลุ่มสาระฯ วิทยาศาสตร์ – คณิตฯ – เทคโนโลยี ตามวัตถุประสงค์และจุดเน้นตามบริบทของโรงเรียน และจะเน้นไปที่กิจกรรมอันจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน เช่น กิจกรรมค่ายบูรณาการทางวิชาการสำหรับ ม.๑ – ม.๖, กิจกรรมการศึกษาคุณงานด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศึกษาฯ การบรรยายพิเศษจากวิทยากรชั้นนำ

^{๑๔} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๖} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๘} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

เพื่อบรรยายให้นักเรียน ม.๑ – ม.๖ ได้ฟังร่วมกันทั้งโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรฯ และบริบทของโรงเรียน เพื่อมุ่งเข้าไปที่นักเรียนทั้งโรงเรียน จึงสามารถกล่าวได้ว่า เป็นการบริหารงบประมาณได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสมที่สุดแล้ว^{๑๙}

๒.๒) การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

ตามโครงสร้างโรงเรียนจุฬาภรณ แบ่งเป็น ๕ กลุ่มงาน แต่ละกลุ่มงานก็ต้องจัดทำโครงการ และกิจกรรมเพื่อรวบรวมเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีในส่วนของเงินวิชาการจะจัดสรรเข้าไปในกลุ่มวิชาการ ส่วนเงินค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ จะจัดสรรปันส่วนลงไปใน ๔ กลุ่มงานที่เหลือ^{๒๐}

มีการบริหารงานงบประมาณ ๕ กลุ่มบริหาร ประกอบด้วยกัน คือ

๑) วิชาการ ๒) แผนงานและงบประมาณ ๓) บุคคล ๔) บริหารทั่วไป ๕) กิจกรรมนักเรียนและหอพัก^{๒๑}

งบประมาณที่ได้รับมี ๓ ประเภท คือ

๑) เงินงบประมาณ ๒) เงินนอกงบประมาณ ๓) เงินรายได้แผ่นดิน^{๒๒}

การบริหารงบประมาณ แยกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) งบประมาณเพื่อการจัดการเรียนการสอน (เรียกว่า งบประมาณ “วิชาการ”)

๒) งบประมาณเพื่อทักษะชีวิตนักเรียนประจำ (เรียกว่า งบประมาณ “ส่วนตัว”) โดยนักเรียนทุกคนจะได้รับเงินสนับสนุนจาก สพฐ. คนละ ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปี^{๒๓}

หมวด ๑ ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ด้าน วิทยา-คณิตฯ

หมวด ๒ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนตามเป้าหมายและบริบท โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

หมวด ๓ งบประมาณสำหรับจ้างครูเฉพาะทางตามเป้าหมายและบริบทโรงเรียน วิทยา ภูมิภาค

หมวด ๔ งบประมาณสำหรับนักเรียนประจำ

^{๑๙} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๐} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๑} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๒} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๓} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

หมวด ๕ งบประมาณโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่
อนุบาล-จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เรียนฟรี ๑๕ ปี)^{๒๔}

๒.๓) การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คัดค้าน ประหยัด และเหมาะสม

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์

- จัดซื้อ/จัดหา/จัดทำ โดยมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอ
และได้วัสดุที่มีคุณภาพ

- การจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
การเงิน-พัสดุ^{๒๕}

ในการจัดหาพัสดุดำเนินการตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด และดำเนินการ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปี นอกจากนี้ยังดำเนินการในเรื่องการจัดเก็บ การรักษา การทะนุบำรุง
และการจำหน่ายเป็นไปตามระเบียบพัสดุ มีการรณรงค์ให้ใช้กระดาษหน้าเดียว เพื่อเป็นการประหยัด
งบประมาณ^{๒๖}

มีการขออนุญาตดำเนินการจัดซื้อพัสดุตามโครงการ ตามความจำเป็นพัสดุเป็น
ผู้ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง แล้วลงทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมมีการเบิกจ่ายตามระบบ^{๒๗}

ทางโรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ เน้นหนักไปที่
อุปกรณ์-สื่อการจัดการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนไปที่กลุ่มสาระ
คณิตฯ-วิทยาฯ-เทคโนโลยีฯ มากหน่อยตามจุดเน้นและบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค และ
กระจายไปตามกลุ่มสาระฯ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย สังคมฯ สุขศึกษา/พลศึกษา ศิลปะศึกษาและ
กลุ่มงานห้องสมุด ตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการใช้ประโยชน์สูงสุด และใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด
การใช้กระดาษReuse นำมาใช้ใหม่ กระดาษหน้าเดียวใช้ซ้ำ^{๒๘}

ทั้งสองงานเป็นงานที่ต้องปฏิบัติได้ให้ถูกต้องตามระเบียบ สรุปลักษณะการ
บริหารฯ ดังนี้

๑) การวางแผนตามความต้องการใช้พัสดุ/งานของโครงการ แผนงาน งาน/
โครงการ

๒) การกำหนดความต้องการ กำหนดตามความต้องการการใช้พัสดุ/งานของ
โครงการ แผนงาน

๓) การจัดหาพัสดุ วิธีการให้ได้หาซื้อพัสดุและบริการเพื่อใช้ในราชการ

^{๒๔} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๕} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๖} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๘} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๔) การควบคุม-เหมาจ่าย

๕) การใช้งาน การบำรุงรักษา พัสดุหรือการซ่อมบำรุง^{๒๙}

๒.๔) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มค่า ประหยัด และเหมาะสม

การระดมทรัพยากรทางการศึกษาค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นโรงเรียนโครงการพิเศษ ทรัพยากรและการลงทุนได้มาจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัว ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา ทำให้มีทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพอเพียง^{๓๐}

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคที่ได้รับการสนับสนุนรายหัวจากรัฐฯ รายละ ๘๔,๐๐๐ บาท สำหรับนักเรียนทุกคน เป็นระยะเวลา ๓ ปี ต่อเนื่องในเรื่องของการพัฒนานักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการดำเนินชีวิตของการเป็นนักเรียนประจำ ในเรื่องการกิน-อยู่ อาหาร ๓ มื้อ ชุดเครื่องแต่งกาย อุปกรณ์เครื่องนอนต่างๆ โดยนักเรียนและผู้ปกครอง^{๓๑}

๒.๕) การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มค่า ประหยัด และเหมาะสม

ก่อนใช้งบประมาณ จะยื่นแบบเพื่อขอรายงานความก้าวหน้าและอนุมัติใช้งบประมาณตามแผน และหลังใช้งบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อฝ่ายบริหาร

เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมต้องประเมินโครงการและกิจกรรม และจัดทำรายงานถึงสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานและนำไปปรับปรุงในการจัดทำแผนครั้งต่อไป^{๓๒}

ทุกฝ่ายทุกกลุ่มงานจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ เพื่อส่งภาคเรียน โดยต้องแสดงให้เห็นสิ่งที่ได้รับจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด^{๓๓}

ทางโรงเรียนได้มีนโยบายให้แต่ละกลุ่มสาระเรียนรู้ กลุ่มงานต่างๆ ของฝ่ายบริหารต่างๆ ของโรงเรียนได้มีสรุปรายงานผลการดำเนินงาน การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตาม

^{๒๙} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๐} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๑} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๒} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๓} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เป็นรายภาคเรียนเพื่อเสนอ รายงานให้ฝ่ายบริหารทราบในแต่ละกลุ่มงาน แต่ละฝ่ายเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม และคุ้มค่าของการปฏิบัติงาน^{๓๔}

โรงเรียนมีฝ่ายงาน (งานแผนงานและงบประมาณ) ที่คอยตรวจสอบเบื้องต้นที่เข้มแข็ง คอยตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานจากภายนอกคอยมาตรวจสอบเป็นระยะ^{๓๕}

- ประจำปี
- ๑) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน/หลักฐานการจ่ายเงิน/และจัดทำงบการเงิน
 - ๒) มีการจัดทำแผนการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง
 - ๓) การตรวจประเมินตามโครงการต่างๆ^{๓๖}

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑) การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

โรงเรียนจุฬาภรณเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษทางวิทย์-คณิต จำนวนบุคลากรสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย์-คณิต มีการจัดการระบบอัตรากำลังของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า และมีการกำหนดกรอบอัตรากำลังจาก ศพว. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติทั้ง ๑๒ จุฬาภรณ นอกจากนี้ มีการจ้างอัตรากำลังเพิ่มในกลุ่มสาระและกลุ่มงานบางกลุ่มที่มีปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่น งานการเงิน งานพัสดุ เป็นต้น^{๓๗}

อัตรากำลังบุคลากรในโรงเรียนมีดังนี้

- ๑) ข้าราชการครูในสถานศึกษา ได้แก่
 - สายงานบริหาร
 - สายงานการสอน
- ๒) ลูกจ้างประจำ
- ๓) ลูกจ้างชั่วคราว^{๓๘}

อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งจำนวนอัตรากำลังครู : นักเรียน จะแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ครูผู้สอน ๑๐๐% สอนตรงการวิชาเอก/วิชาโท^{๓๙}

^{๓๔} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๕} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๖} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๓๘} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๙} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

มีการวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมคือให้ครอบคลุมและเพียงพอต่อนักเรียน โดย นักเรียน ๒๓ คน ต่อ ครู ๑ คน เมื่อขาดแคลนวิชาเอกใดได้ดำเนินการจ้างบุคลากรทดแทนไปแล้วรอตำแหน่งบรรจุหรือย้าย^{๔๐}

๓.๒) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสม

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ดำเนินการจะสรรหาตามอัตราว่างของโรงเรียนตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้นสังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความประสงค์ว่าต้องการวิชาเอกอะไร

การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม.

การเลื่อนขั้นเงินเดือนจะมีการประเมินผลการปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้วพิจารณาเลื่อนขั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนขั้น

การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน^{๔๑}

๓.๓) การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้รับการยกย่อง/ยอมรับของสังคม และเพื่อความจริงก้าวหน้าทางอาชีพทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน/ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล^{๔๒}

- ๑) ส่งครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒) จัดอบรมฟังบรรยายเรื่อง ระเบียบวินัยและคุณธรรม
- ๓) จัดเข้าค่ายคุณธรรม
- ๔) จัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน^{๔๓}

ส่งเสริมการเข้าร่วมพัฒนาตามรายวิชา งานที่รับผิดชอบให้ตรงตามสาขา มีการจัดกิจกรรมอวยพรวันเกิดแก่บุคลากร เยี่ยมและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่เจ็บป่วย ยกย่องเชิดชูให้คำชมเชย เกียรติบัตรแก่บุคลากรที่ทำคุณงามความดีแก่นักเรียนและแก่โรงเรียน, สังคม^{๔๔}

^{๔๐} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๑} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๒} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๓} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๔} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

มีการบำรุงขวัญกำลังใจโดยการพิจารณาจากผลการเลื่อนขั้นเงินเดือน มอบเกียรติบัตร มอบโล่รางวัล มอบของขวัญวันเกิดให้กับบุคลากรทุกท่าน การเยี่ยมไข้ และงานศพต่างๆ มีการจัดประชุม อบรม สัมมนาเพื่อส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะฯ โดยเชิญวิทยากรผู้มีความสามารถ ตรงกับงานมาให้ความรู้เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง^{๔๕}

โรงเรียนมีโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้รับความรู้ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครู การรักษาวินัยในการปฏิบัติงานของครู รวมไปถึงการเรียนรู้ทำความเข้าใจต่อมาตรฐานวิชาชีพครู รวมถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ นับเป็นการให้ความรู้ บำรุงรักษาบุคลากรส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อมีความสุขและเหมาะสมในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม สอดคล้อง ต้องใจระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้รับความรู้ รวมกลุ่มกันปฏิบัติงาน และร่วมแก้ปัญหาหนักเรียนด้วยระบบ PLC ที่มีจุดเน้นในการร่วมทำงาน และร่วมแก้ปัญหาหนักเรียน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน รวมไปถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการการอ่าน การออกข้อสอบแนวพิชซ่า เพื่อให้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียน และการออกข้อสอบตามแนว OECD เพื่อฝึกทักษะครูและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนตามเป้าหมายและความคาดหวังและหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค^{๔๖}

๓.๔) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายในโรงเรียนโดยหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงเรียน

๒) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

๓) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกโรงเรียน^{๔๗}

ส่งเข้าอบรมพัฒนาครูและบุคลากร ส่งเสริมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมในทุกๆ ด้าน จัดให้มีการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์รวมถึงสนับสนุนให้ศึกษาต่อ^{๔๘}

๓.๕) การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่

การประเมิน

^{๔๕} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๖} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๘} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

- สิ้นภาคเรียนบุคลากรทุกท่านจัดส่งผลการดำเนินงาน/การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง (SARรายบุคคล)
- ครูทุกคนประเมินตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan)
- พัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ตาม ID Plan

การลงโทษทางวินัยของบุคลากร เป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียน ได้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่จัดอบรม “วินัยของข้าราชการ” ^{๔๙}

มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อนำผลมาเลื่อนขั้นเงินเดือน, ต่อสัญญาจ้าง (กรณีอัตราจ้างชั่วคราว) ในกรณีบุคลากรทำผิดวินัย จะดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ โดยโรงเรียนจะตั้งกรรมการสืบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัย หากมีความผิด ก็ดำเนินการโทษทางวินัยตามลำดับโทษต่อไป^{๕๐}

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑) การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม

โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะทำให้ระบบงานธุรการและงานสารบรรณเป็นระบบถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น การจัดเก็บหนังสือ การรับหนังสือเข้า การส่งหนังสือออก การให้บริการสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว^{๕๑}

จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม การใช้โปรแกรมต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น อีออฟฟิศ

จัดให้มีบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ จัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในการทำงาน

จัดให้มีเอกสารและคู่มือในการปฏิบัติงานสารบรรณ

จัดให้มีทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ

ทั้งนี้การดำเนินการจัดทำระบบการรับ-ส่ง โต้ตอบ หนังสือราชการ นั้นจะมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะ^{๕๒}

๔.๒) การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

มีการจัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักเรียนทุกคนเมื่อมอปรับตัวเข้ามาอยู่ในโรงเรียน โดยใช้ Program มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ.กำหนด และได้

^{๔๙} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๐} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๑} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๒} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐,

จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน

ทั้งนี้ ข้อมูลสถิติการรับนักเรียน ม.๑, ม.๔ จะถูกเก็บโดยงานรับนักเรียนใหม่ ฝ่ายวิชาการ

ข้อมูลสถิติรายชื่อ-จำนวนนักเรียน ม.๑-ม.๖ จะถูกจัดเก็บและรายงานข้อมูลโดยงานทะเบียน กลุ่มบริหารงานวิชาการ

ข้อมูลรายงานผลการเรียน ม.๑-ม.๖ จะดูแลจัดเก็บข้อมูล+รายงาน

ส่วนข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลจะจัดเก็บข้อมูลงานวัดผล ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ๑) งานแนะแนว ๒) งานหอพัก ๓) งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๔) ครูผู้สอน^{๕๓}

๔.๓) การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ ให้สะดวกและเหมาะสม

ดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีตามหลักคุณธรรม ๑๒ ประการ^{๕๔}

กิจกรรมของนักเรียนทุกกิจกรรมจะมีครูหรือฝ่ายงานที่ดูแลโดยเฉพาะขึ้นอยู่กับกิจกรรมนั้นๆ ว่าเกี่ยวข้องกับงานใด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีที่สุด รวมถึงการบริการต่างๆ ด้วย ทุกหน่วยงานของโรงเรียนพร้อมให้บริการแก่นักเรียนและผู้ปกครองขึ้นอยู่กับว่าจะให้บริการเรื่องใด โรงเรียนจะมีหน่วยงานที่รองรับทุกบริการ ทั้งนี้ กลุ่มงานที่ดูแลเรื่องกิจกรรมนักเรียนจะแบ่งการดำเนินงานหลายกลุ่ม คือ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมตามวาระต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันคริสต์มาส

กลุ่มภาษาต่างประเทศ วันสำคัญทางศาสนา วันพ่อ-วันแม่

กลุ่มสาระสังคมศึกษา กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ

กลุ่มบริหารงานวิชาการ กิจกรรมหอพัก

กลุ่มบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและหอพัก กิจกรรมกีฬา

กลุ่มสาระพลศึกษาและสุขศึกษาฯ มีการแบ่งและกระจายงานตามความ

เหมาะสม^{๕๕}

๔.๔) การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม

เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนจะเรียนเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้โรงเรียนมีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน งานประชาสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมตามความเหมาะสมแต่ละงาน มีการจัดเผยแพร่ข้อมูลโรงเรียนผ่านทาง

^{๕๓} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๔} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๕} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

Website และวารสารโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง มีการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ โดยส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่นๆ มีการจัดทำค่ายอาสาของนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนานักเรียนออกค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น^{๕๖}

๔.๕) การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ทำหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาอาคาร พร้อมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่ให้น่าอยู่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้^{๕๗}

มีกลุ่มบริหารทั่วไป ที่มีส่วนอาคารสถานที่ และงานสิ่งแวดล้อมดูแลต้นไม้และการจัดสวนภายในโรงเรียน หรือจัดเวที ตกแต่งบุรเวลามีกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ที่ต้องมีการปรับแต่งภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ส่วนงานอาคารสถานที่จะคอยดูแลความเรียบร้อยและสถานที่ในอาคารเรียน จัดห้องเรียน-ห้องสอบ จัดห้องประชุม สถานที่หอประชุมเวลามีกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ^{๕๘}

๔.๖) การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม

เรื่องการวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษา จะมีมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงคอยดูแลและตรวจสอบ มีทีมงานสารสนเทศดำเนินการดูแลระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ การสืบค้นสารสนเทศขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้เนื้อที่น้อย ทางโรงเรียนมีกลุ่มงานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน/สารสนเทศภายในกลุ่มสาระฯ สารสนเทศกลุ่มงานแต่ละฝ่าย พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ หรือพรรณนางานไว้อย่างชัดเจน และมีกลุ่มบริหารงานวิชาการ บริหารงานหลักสูตร ที่มีการประชุม วางแผน และวางแผนทางปฏิบัติและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นรูปธรรม^{๕๙}

๔.๗) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาช่วยดูแลโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา^{๖๐}

^{๕๖} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๘} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๙} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒, ๒๕, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๐} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

โรงเรียนมีกิจกรรม/โครงการที่ประสานเชื่อมโยงกับชุมชน องค์กร สถาบัน ภายนอกต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น

ม.๑ โครงการดาวรุ่งมุ่งโอลิมปิก ประสานกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี

ม.๔ โครงการฝึกประสบการณ์ด้านการวิจัย เพื่อทำการทดลองเชิงปฏิบัติการใน มหาวิทยาลัยต่างๆ ในกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาคตามความถนัดและสนใจของนักเรียน

ม.๑-ม.๖ ศึกษาปฏิบัติงานด้านสังคมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ จากหน่วยงาน ภายนอก ภาคเรียนละ ๑ ครั้งตามความเหมาะสม

ม.๑-ม.๖ บรรยายพิเศษจากวิทยากรชั้นนำที่มีชื่อเสียง ปีการศึกษาละ ๒-๔ ครั้ง ตามความเหมาะสม^{๖๑}

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยบริเวณพื้นที่ โรงเรียนบ้านเขาทับควาย อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๑) การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม

การจัดหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของโรงเรียนประกอบด้วย การเคลื่อน บุคลากร การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

๑) การเตรียมบุคลากร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บุคลากรต้องมีความรู้เข้าใจหลักสูตร

๒) การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร ตามความรู้ความสามารถของครู

๓) การจัดบริการเอกสารหลักสูตรให้กับครูผู้สอนได้นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน^{๖๒}

มีการบริหารจัดการหลักสูตรให้เหมาะสม ตามโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดทำทุกกลุ่มสาระให้สอดคล้องตามหลักสูตรของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑ เป็นหลักแล้วนำมาบูรณาการจัดให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม และจัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข

^{๖๑} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๒} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

ยึดหลักตามหลักสูตรแกนกลางที่บังคับ ๗๐% อีก ๓๐% ยึดบริบทโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชนกับท้องถิ่น เน้นที่ตัวผู้เรียน เช่น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เรียนตามที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้เด็กเรียนมีความสุขในการเรียน

หลักสูตรและแผนการเรียนรู้ สอนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๙ ประการ และสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม

มีการประชุมวางแผนจากหลายภาคส่วน เช่น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง รวมถึงคณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย และทำการเลือกเป้าหมายที่จะได้รับ วางแผนวิธีการ รวมไปถึงการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอน^{๖๓}

๑.๒) การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ด้วยมีความสมดุลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เรียนรู้ สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมสร้างประสบการณ์สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้รับการช่วยเหลือ เอื้ออาทร และร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันรับผิดชอบ มีระบบระเบียบข้อตกลงเพื่อสร้างวินัย โดยทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมดังนี้

- ๑) ส่งเสริมให้เด็กเป็นศูนย์กลาง – เน้นให้เด็กได้เป็นผู้ปฏิบัติ
- ๒) ส่งเสริมการพัฒนาการทางสมองเด็กทุก ๆ ด้าน
- ๓) ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการทางด้านทักษะกระบวนการคิด
- ๔) เน้นการบูรณาการเรียนรู้ และทักษะความถนัดของผู้เรียน
- ๕) เน้นการพัฒนาเด็กในการอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน
- ๖) เน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การสังเกต, สัมภาษณ์, แฟ้ม

ผลงาน^{๖๔}

การจัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ รวมทั้งปลูกฝังส่งเสริมพัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ใช้สื่อที่เหมาะสม เมื่อนักเรียนเลือกเรียนหน่วยหรือสาระไหนก่อนในวิชานั้น ๆ ครูก็จะจัดกิจกรรมการเรียนตามที่คุณเรียนต้องการโดยเน้นความรู้สู่ชุมชน สอนให้นักเรียนพัฒนาครบทั้ง ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอน เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ที่หลากหลาย^{๖๕}

^{๖๓} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๔} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๕} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๑.๓) การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ ทางโรงเรียนยังส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้จัดทำสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยได้ดำเนินการดังนี้

- ๑) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการสื่อ/นวัตกรรม เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปกติ, ผิดปกติ
- ๒) จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย
- ๓) เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีคุณภาพผ่านการคัดเลือกของกรรมการโรงเรียน
- ๔) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำผลิตสื่อเอง
- ๕) จัดทำศูนย์สื่อนวัตกรรม
- ๖) กำกับติดตามประเมินผลการใช้สื่อ^{๖๖}

มีโครงการพัฒนาสื่อ จัดทำสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบทเรียน มีการเรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยและเหมาะสมในทุก ๆ ปี และใช้สื่อที่มีในท้องถิ่นที่ตรงกับบทเรียนการสอนตามรายวิชา ให้สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระจายสื่อต่างๆ อย่างทั่วถึงทุกชั้นเรียนและทุกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น หนังสือได้รับการจัดสรรจากรัฐเป็นยืมเรียน ใช้สื่อการเรียนผ่าน DLIT ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เลือกใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียน โดยสอนให้นักเรียนได้ฝึกและปฏิบัติจริง ลงมือฝึกและทดลองด้วยตัวเอง ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขและยั่งยืน^{๖๗}

๑.๔) การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

โรงเรียนมีการนิเทศการสอนเพื่อ

- ๑) สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง
- ๒) สร้างสรรค์
- ๓) ส่งเสริมความถนัดของครูรายคน
- ๔) รวบรวมผลการปฏิบัติและนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ
- ๕) มีวัตถุประสงค์ชัดเจน และวัดตามวัตถุประสงค์อย่างเคร่งครัด^{๖๘}

การนิเทศติดตามการเรียนการสอน และพัฒนาทางด้านการเรียนการสอน โดยท่านผู้บริหารและทีมงานวิชาการทุกภาคเรียน ทุกๆ เป็นช่วงเดือนของทุกเดือน มีการติดตามจาก

^{๖๖} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๗} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๘} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

หัวหน้าสายทุกสัปดาห์ ในเรื่องของแผนจัดการเรียนรู้ การยกระดับคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ มีประชุมเพื่อพัฒนาเด็ก (PLC) โดยประชุมเป็นช่วงชั้นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนการสอน เทคนิควิธีการจากครูผู้ที่มีประสบการณ์ และจะประชุมทุกวันพฤหัสบดีหลังเลิกเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ รับฟังปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน อีกทั้งให้มีการสอนตามแผนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อพัฒนาเด็กบทบาทของนักเรียนทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน^{๖๙}

๑.๕) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

การวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๑) โรงเรียนเน้นผู้รับผิดชอบโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล และดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการวัดประเมินผล

๒) ประเมินผลตามสภาพจริง โดยการสังเกต บันทึก รวบรวมข้อมูลจากผลงาน และวิธีการที่ผู้เรียนทำ

๓) มีการปรับปรุงและพัฒนา^{๗๐}

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตร โดยวัดประเมินผลที่หลากหลายให้เหมาะสมตามตัวชี้วัด

๑) วัดการเรียนรู้ (๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้)

๒) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓) การวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔) การวัดการอ่าน คติวิเคราะห์ และการเขียน^{๗๑}

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑) การจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการทำงานและบริหารงบประมาณ

๑) หลักนิติธรรม

๒) หลักคุณธรรม

๓) หลักของความโปร่งใส

๔) หลักการมีส่วนร่วม

๕) หลักความรับผิดชอบต่อ

๖) หลักความคุ้มค่า^{๗๒}

^{๖๙} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๐} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๑} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๒} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

จัดตั้งงบประมาณโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหารกับหัวหน้าทั้ง ๔ ฝ่าย รวมถึงเจ้าหน้าที่การเงินในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม^{๗๓}

๒.๒) การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

บริหารงบประมาณ ตามภารกิจหลักของโรงเรียน ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านวิชาการ (ด้านการเรียนการสอน, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ)
- ๒) ด้านบุคลากร (พัฒนาบุคลากร)
- ๓) ด้านบริหารทั่วไป (งานกิจกรรมนักเรียน, งานอาคารสถานที่, ความสัมพันธ์ชุมชน ฯลฯ)
- ๔) ด้านบริหารงบประมาณ (งานการเงิน, พัสดุ)

๒.๓) การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์

- ๑) โรงเรียนต้องยึดถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

- ๒) พสดุ/ครุภัณฑ์ที่ได้มาให้นำไปใช้ประโยชน์ มีการวางแผนการใช้ การบำรุงดูแลรักษา มีผู้รับผิดชอบชัดเจน^{๗๔}

มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อต่างๆ ที่ทันสมัยและเหมาะสมในทุก ๆ ปี เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น หนังสือได้รับการจัดสรรจากรัฐ เป็นยืมเรียน^{๗๕}

๒.๔) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

สำหรับการระดมทรัพยากรทางการศึกษานั้น

- ๑) โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากร
- ๒) โรงเรียนจัดทำโครงการร่วมกับชุมชน, กรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากร
- ๓) โรงเรียนสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา

^{๗๓} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๔} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๕} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๔) ขอความร่วมมือจากชุมชน ภาครัฐ เอกชน ได้ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

๕) โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ภาครัฐ เอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษา^{๗๖}

๒.๕) การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายในงบประมาณภายในสถานศึกษาประจำปีงบประมาณทุก ๆ ปี โดยการตรวจสอบดังนี้

๑) การตรวจสอบการควบคุมงบประมาณว่าได้มีกระบวนการควบคุมเงินงบประมาณหรือไม่

- ทะเบียนคุมเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- แผนปฏิบัติงานหรือแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี

๒) การตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นการตรวจสอบงบประมาณระหว่างดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม และเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนกำหนดและการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑) การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

การวางแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำนวนบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงาน กศศ. ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังครูสายปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา กรณีนักเรียน ๑๒๑ คนขึ้นไป

$$\frac{\text{จำนวนครูสอน}}{\text{ก่อนประถมศึกษา}} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียน} \times \text{นร. : ห้อง} + \text{นร.ทั้งหมด}}{\text{นร. : ครู} \quad \quad \quad \text{นร. : ครู}}$$

๒

$$\text{นร. : ห้อง} = ๓๐ : ๑ \text{ และ } \text{นร. : ครู} = ๒๕ : ๑$$

อัตรา นักเรียน ๓๐ คน/ครู ๑ คน และ นักเรียน ๒๕ คน/ครู ๑ คน^{๗๗}

การจัดสรรอัตรากำลังจะจัดตามการจัดสรรของเขตพื้นที่ และโรงเรียนจะมีการสำรวจว่า โรงเรียนขาดวิชาเอกอะไร โรงเรียนมีหน้าที่เพียงแค่การกำหนดวิชาเอก^{๗๘}

^{๗๖} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๘} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๓.๒) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสม

การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่ง และการย้ายข้าราชการครู เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่ในแต่ละกรณีการจัดการ

การจัดทำประวัติข้าราชการ ทางโรงเรียนกำหนดให้คุณครูและบุคลากรได้จัดทำทะเบียนประวัติของคุณครูทุกคน ตั้งแต่ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และการพัฒนาตนเอง การเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

สำหรับการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดถือแนวปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนของ กคศ. โดยมีคณะกรรมการระดับโรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานของคุณครูและบุคลากร^{๗๙}

๓.๓) การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม

โรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้

- ๑) การให้ขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๒) การให้สวัสดิการนอกเหนือจากที่ทางราชการได้จัดให้ตามสิทธิ
- ๓) การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ เช่น การอบรม สัมมนา การศึกษาต่อ การมอบหมายการปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ^{๘๐}

โรงเรียนจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร ช่วยส่งเสริมพัฒนาครูให้ได้รับวิทยฐานะรางวัลต่างๆ มีการส่งเสริมในทุกด้าน เพื่อให้ข้าราชการครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพเสมอ การยกย่องเชิดชูเกียรติครูผู้มีวิริยะอุตสาหะในการจัดการเรียนการสอนสอนทุกคน ส่งครูเข้าอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ตามความสนใจของครู โดยมีงบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท^{๘๑}

๓.๔) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- ๑) โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพมาตรฐานของครูและบุคลากร และความต้องการของครูที่อยากจะพัฒนาในด้านใด เรื่องใด
- ๒) จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา อาจเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยพิจารณาจากปัญหาที่พบ และความต้องการพัฒนา
- ๓) กำหนดรูปแบบการพัฒนาครู กิจกรรม ระยะเวลาการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

^{๗๙} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๐} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๑} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๔) ปฏิบัติการพัฒนาตามแผน/กิจกรรม เช่น การศึกษาอบรม – การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ^{๘๒}

๓.๕) การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่

โรงเรียนได้กำหนด

๑) ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ (งานการเรียนการสอน) และงานที่ได้รับมอบหมาย (งานพิเศษ เช่น งานกิจกรรมนักเรียน งานการเงิน พัสดุ งานอนามัยโรงเรียน ฯลฯ) ทุกภาคเรียน (ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ภายในเดือนมีนาคม ครั้งที่ ๒ ภายในเดือนกันยายน)

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

๓) ให้ขวัญกำลังใจครูผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี เช่น ให้รางวัลความดี ความชอบในกรณีที่ยังมีผลการปฏิบัติงานไม่ผ่าน แต่ให้ปรับปรุงและพัฒนา^{๘๓}

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑) การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม

โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน ๑ คน เพื่อดำเนินงานธุรการและงานสารบรรณ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานธุรการและสารบรรณ ชัดเจน และดำเนินการปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ อีกทั้งมีการจัดงานสารบรรณที่เหมาะสม คือ งานเอกสารตั้งแต่การจัดหา การรับ-ส่ง เก็บรักษา การยืม และการทำลายเอกสาร อย่างเหมาะสม^{๘๔}

๔.๒) การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

โรงเรียนมีการจัดการโดย

๑) กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำสำมะโนนักเรียน

๒) จัดทำเป็นปัจจุบัน

๓) จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว^{๘๕}

มีการสำรวจทะเบียนสถิตินักเรียน ปีละ ๒ ครั้ง โดยการเยี่ยมบ้านเด็ก เก็บข้อมูลรายบุคคล และรายงานผล DMC กรอกข้อมูลนักเรียนทุกคน ดำเนินงาน ๑๐๐% จะมีการ

^{๘๒} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๓} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๔} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๕} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

เยี่ยมบ้านนักเรียน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน เช็กสถิติของผู้เรียนทุกวันเป็นสมุดบันทึก เป็นระบบ และมีแบบแผน^{๘๖}

๔.๓) การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ให้สะดวกและเหมาะสม

การบริหารการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยมีขั้นตอน

- ๑) มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมนักเรียน
- ๒) มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน
- ๓) จัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ได้วางแผนไว้
- ๔) มีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ
- ๕) มีการรายงานผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม^{๘๗}

มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน เช่น โครงการขยะแลกแต้มการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมอบรมให้นักเรียนได้เลือกทำตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน

ส่งเสริมหลักสูตรต่างๆ มีความเหมาะสมกับนักเรียนตามนโยบายเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสริมทักษะประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางสมบูรณ์ ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนแต่ละคนต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามนโยบายของรัฐ^{๘๘}

๔.๔) การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม

- ๑) มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมร่วมกับชุมชน
- ๒) มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน
- ๓) มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน
- ๔) ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียนในเทศกาลวันสำคัญบ้าง
- ๕) สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ที่โรงเรียน
- ๖) จัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ๑๐๐%^{๘๙}

มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบปีละ ๒ ครั้ง ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ และมีการร่วมงานกับทางชุมชนเป็นอย่างดี และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่มาตลอด อีกทั้งมีตัวแทนชุมชนมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาและมีการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเมื่อมีความต้องการช่วยเหลือ มีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันสำคัญ ประเพณีต่าง ๆ^{๙๐}

^{๘๖} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๘} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๙} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๙๐} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

๔.๕) การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

- ๑) มีแผนงาน/โครงการพัฒนาด้านอาคารสถานที่
- ๒) มีการวางแผนงานการจัดสร้าง การปรับปรุง และพัฒนา
- ๓) มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ๔) มีการกำหนดครูและบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน^{๔๑}

๔.๖) การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม

มีแผนงาน/โครงการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในแต่ละกลุ่มงาน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ประโยชน์สูงสุด มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทุกอาคารเรียน ทั้งนี้มีคณะทำงานรับผิดชอบโดยตรง ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศนั้น เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เป็นปัจจุบัน ทันสมัย ตรวจสอบข้อมูลได้ ข้อมูลสารสนเทศ^{๔๒}

๔.๗) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการสัมพันธ์กับชุมชน

- เครือข่ายศิษย์เก่าโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- จัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ให้หน่วยงานโรงเรียน ชุมชน ได้มาใช้บริการ
- เป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา

เช่น มีการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนกับชุมชน หน่วยงานอื่นๆ ในด้านการใช้อาคารสถานที่ เช่น เป็นสนามสอนนักเรียน การอบรมต่าง ๆ สัมมนา^{๔๓}

๔.๒.๒ ผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลวิจัยพบว่า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยบริเวณพื้นที่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัญหาอุปสรรคของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

^{๔๑} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๒} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๓} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

(๑) งานด้านวิชาการมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาทำให้ต้องมีการอัปเดตอยู่ตลอดในการทำงาน

(๒) กิจกรรมและบริการเยอะมากจนครูบางสาขา อ่อนล้าเนื่องจากวันหยุดน้อยมาก

(๓) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องให้เรียนรู้จากปัญหาซึ่งเป็นที่มาซึ่งคำตอบ

(๔) ครูผู้ทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารวิชาการรวมถึงงานเลขานุการงานวิชาการทุกคนมีภาระงานสอนมาก ซึ่งต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการงานวิชาการ ทำให้งานด้านวิชาการซึ่งมีมากมาย กิจกรรมต่าง ๆ ในการประสานติดต่อครูในกลุ่มสาระฯ ต่าง ๆ และนักเรียนในการสมัครสอบแข่งขันเกิดความล่าช้าไปบ้าง และเวลาส่วนที่ใช้ในการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยอันอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนลดลง

(๕) ควรจัดหาสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ให้ทันสมัยเหมาะสมกับการใช้งานของแต่ละกลุ่มสาระ

(๖) การขาดแคลนบุคลากร การไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ

(๗) การคัดเลือกข้าราชการครู ทั้งการย้าย/สอบบรรจุ ควรจะมีการกำหนดคุณสมบัติให้เป็นไปตามบริบทของการเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

(๘) การจัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ยังขาดการบูรณาการระหว่างโครงการ/กิจกรรมทำให้บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อน และกระทบเวลาเรียนมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น^{๙๔}

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ขาดหลักความคุ้มค่า ความพอเพียง ประหยัด

(๒) ขั้นตอนการเสนอขอใช้งบประมาณ/การสั่งซื้อ/การจัดการสุปรายงานขอเบิกใช้ในวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ มีรูปแบบและวิธีการโดยพิมพ์ตามแบบฟอร์มซึ่งยุ่งยากซับซ้อนต้องใช้เวลา ซึ่งครูไม่มีความชำนาญ ทำให้พิมพ์ล่าช้า ใช้เวลา และครูผู้สอนไม่มีเวลาว่างมากนัก มีภาระงานสอนเยอะทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานมากนัก

(๓) การขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน

(๔) การใช้งบประมาณไปกับโครงการพัฒนาวัตถุมากกว่าพัฒนาบุคลากร^{๙๕}

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) บุคลากรที่ได้มาไม่ได้มาจากการคัดสรร แต่ก็มีมีการแก้ไขโดยมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอ

(๒) คุณธรรม

^{๙๔} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๙๕} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

(๓) ครูที่ทำหน้าที่สรุปการมาปฏิบัติราชการ การลา การขาดของบุคลากร ภายในโรงเรียน มีภาระงานในการควบคุมดูแลของนักเรียนและการสอนในคาบ ๑-๒ หรืออาจจะ ๓-๔ ด้วยจึงมักประสบปัญหาในการสรุป เพื่อรายงานฝ่ายบริหาร และการมาพิมพ์สรุปเพื่อติดบอร์ด สรุปข้อมูลการมาปฏิบัติราชการบุคลากร ทำให้เกิดความล่าช้าไม่สามารถส่งถ่ายข้อมูลประสานกับงาน วิชาการเพื่อจัดการเรียนการสอนแก่ครูที่ลา-ขาดไม่มาปฏิบัติงานนี้ได้

(๔) การขาดแคลนบุคลากร^{๙๖}

๔) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) บุคลากรมีงานมาก ทำให้มีเวลาดูแลและให้อำนวยความสะดวกยังไม่ ครบถ้วน แต่คาดว่าจะได้ครูพิเศษมาช่วยงานใน ๑-๒ ปีการศึกษาหน้า (สพฐ.กำลังเสนอในขั้นตอน การแปรญัตติ)

(๒) การสร้างจิตสำนึก สร้างวินัย

(๓) การขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน^{๙๗}

๒. ข้อเสนอแนะ ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ควรมีการปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่องในการทำงาน

(๒) ควรมีเจ้าหน้าที่ธุรการ/เอกสารด้านบริหารวิชาการที่ไม่มีคาบสอนและ จัดพิมพ์การเสนอขอใช้งบประมาณ การติดต่อประสานงานกับคณะครูกลุ่มสาระฯ และนักเรียนโดยเฉพาะที่สามารถดำเนินการได้ทั้งวันโดยไม่มีการสอน จะทำให้การบริหารจัดการดำเนินการได้เร็วกว่านี้ และครูก็สามารถใช้เวลาในการเตรียมการสอนได้มากขึ้นอันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถครูและบุคลากร

(๔) ควรวางแผนการจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้บูรณาการกันอย่างเหมาะสม^{๙๘}

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะ ที่ไม่มีคาบสอน และจัดพิมพ์ให้กับครูทุกหมวด ทุกงานทุกกลุ่มสาระฯ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

(๒) ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

^{๙๖} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๙๗} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๙๘} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

(๓) ในการทำโครงการมีการประชุม ลงมติเป็นเอกฉันท์และเรียงลำดับความสำคัญ ความต้องการในการพัฒนามากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน^{๙๙}

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะ ที่ทำกรนี้โดยไม่ติดกับการปฏิบัติการคุมแวนักเรียนในตอนเช้าและมีภาระสอน ให้ทำหน้าที่โดยเฉพาะ จะทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วขึ้น

(๒) การได้รับการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงาน

๔) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การมีบุคลากรที่ปฏิบัติการด้านการดูแลบำรุงรักษาที่เพียงพอ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยบริเวณพื้นที่ โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัญหาอุปสรรค ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) งบประมาณน้อย ผู้ปกครองและนักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา เนื่องจากฐานะยากจนต้องหาเงินเลี้ยงชีพ

(๒) โรงเรียนรับนักเรียนหลากหลาย ทำให้ยากในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากบุคลากรคงมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนให้ครบกับนักเรียนทุกประเภท

(๓) บุคลากรงานวิชาการมีไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) งบประมาณยังไม่เพียงพอในการดำเนินงานบริหารจัดการด้านอื่น ๆ

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) โรงเรียนขาดบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนบางวิชา

(๒) มักพบปัญหาการขาดแคลนครูเสมอ กรณีครูย้าย ครูเกษียณระหว่างรอตำแหน่งว่าง

(๓) บุคลากรมีจำกัด บางครั้งก็ขาดแคลนในการจัดการเรียนการสอนให้ครบทุกกลุ่มสาระฯ ขาดบุคลากรเฉพาะทางบางอย่าง เช่น ครูเอกสังคมระดับประถมไม่เพียงพอ

(๔) ขาดครูวิชาเอกที่ต้องการ เนื่องจากมีการย้ายบ่อย^{๑๐๐}

๔) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

^{๙๙} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

(๑) การบริหารงาน การดำเนินงานบางอย่างยังต้องพัฒนาปรับปรุงโดยใช้งบประมาณอีกมากมาย

(๒) มีปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ

(๓) เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีฐานะค่อนข้างยากจนเสียเป็นส่วนใหญ่ การจัดกิจกรรมในบางกิจกรรมจึงดำเนินไปอย่างค่อนข้างลำบาก ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนจึงต้องใช้งบประมาณในการช่วยเหลือนักเรียน

(๔) มีสถานที่จำกัด

(๕) นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดแคลน ทุนการศึกษาพ่อแม่แยกทาง ต้องอาศัยอยู่กับญาติ ปู่ ย่า ตา ยาย จึงขาดความรัก ความอบอุ่น ทำให้ส่งผลถึงการเรียน สมานัส^{๑๐๑}

๒. ข้อเสนอแนะ ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

(๒) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน

(๓) ผู้ปกครองและนักเรียนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษา

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) จัดงบประมาณตามความเหมาะสมของโครงการ

(๒) งบประมาณน้อยไม่เพียงพอ ทำให้การบริหารจัดการไม่สะดวก

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) มีบุคลากรครู ครบทุกกลุ่มสาระฯ ทุกระดับชั้นเรียน

(๒) มักพบปัญหาการขาดแคลนครู ในกรณีครูย้าย ครูเกษียณ ระหว่างรอ

ตำแหน่ง

๔) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) จัดกิจกรรม และโครงการต่างๆ ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม

(๒) มีปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ^{๑๐๒}

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในแง่มุมจากความคิดเห็นของนักเรียนในเขตพื้นที่โรงเรียนบ้านเขาทับควาย อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๑) การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม

โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมดีอยู่แล้ว และทำให้มีความสุข^{๑๐๓}

มีความสุขเวลาเรียนในแต่ละวิชา เช่น วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ คุณครูจะให้ฝึกเล่นดนตรีไทย มีสมุดบันทึกความดีในแต่ละวัน ทำให้ได้เป็นตัวแทนระดับภาคในการแข่งขันวงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่

มีความสุขเวลาเรียนในแต่ละวิชา และการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ทำให้ได้ผ่อนคลาย เช่น วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ทำให้ได้เป็นตัวแทนระดับในการแข่งขันวงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ จนสามารถได้รับรางวัลเหรียญเงิน

โรงเรียนมีการเรียนการสอนตามหลักสูตร เน้นการเรียนในวิชาการ มีการจัดชั่วโมงเรียนตามใจผู้เรียนสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง

โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมดีอยู่แล้ว ก่อให้เกิดความสุขสามารถนำความรู้เข้าร่วมแข่งขันโอลิมปิกระดับภาคจนได้รับรางวัลเหรียญเงิน

๑.๒) การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการเรียนรวมทั้งหมด ๗ ชั่วโมง ภาคเช้าเรียน ๓ ชั่วโมง ภาคบ่ายเรียน ๔ ชั่วโมง มีความเหมาะสมดีแล้ว

มีการเรียน ๗ ชั่วโมง ใน ๑ วัน มีการจัดการเรียนการสอนแบบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ๕ วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา

๑.๓) การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

คอมพิวเตอร์ และทีวี ตามห้องเรียน มีความเหมาะสม แต่คอมพิวเตอร์ที่มีไว้สำหรับให้ใช้บริการในห้องคอมพิวเตอร์ชำรุดเป็นจำนวนมาก ไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียนที่มาใช้บริการ

๑.๔) การนิเทศและพัฒนากการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการจัดบอร์ด นิเทศการตามเทศกาล บอร์ดการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมแนะแนว จริยธรรมทุกวันศุกร์ วันภาษาไทย วันแม่ วันอาเซียน วันครู ทักษะวิชาการ ชุมนุมพลละ การจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทำให้ทราบว่าวันสำคัญนั้นมีความเป็นมาอย่างไร เป็นต้น^{๑๐๔}

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๐๔} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

๑.๕) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม
ก่อนสอบคุณครูจะมีการทบทวนวิชาที่สอนแบบเข้ม ทำให้ผลการสอบได้คะแนน
ออกมาดี^{๑๐๕}

มีเตรียมสอบ อ่านหนังสือ คะแนนเก็บ เช่น ใบงาน สมุด รายงาน โครงการ ทำ
สิ่งประดิษฐ์ แบ่งเป็น ๗๐: ๓๐

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑) การจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และ
เหมาะสม

มีงบประมาณอุปกรณ์กีฬา และหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน

๒.๒) การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และ
เหมาะสม

๑. ด้านวิชาการ เกี่ยวกับการเรียนการสอน

๒. ด้านบริหารทั่วไป เกี่ยวกับสถานที่

๓. ด้านการเงิน เกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย

๔. ด้านบริหารฝ่ายบุคคล เกี่ยวกับชุมชน

๒.๓) การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และ
เหมาะสม

อุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียน เมื่อใช้งานเสร็จแล้วเก็บเข้าที่เดิมให้
เรียบร้อย ไม่ปล่อยให้เกะกะ ช่วยกันรักษา ดูแลทรัพย์สินของโรงเรียน

๒.๔) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

มีจัดทุนการศึกษาให้กับนักเรียนเรียนดีและยากจน ความประพฤติดี ทุน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทุนอาหารกลางวัน

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑) การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาให้เหมาะสม

มีครูข้าราชการ ๑๙ คน ครูอัตราจ้าง ๒ คน ครูธุรการ ๑ คน^{๑๐๖}

๓.๒) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

^{๑๐๕} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ คณะ นักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

๑๐๗
แทน

มีการเข้าอบรมการสอนของคุณครูตามหลักสูตร และจะมีครูคนใหม่สอน

๓.๓) การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่

เมื่อนักเรียนทำผิด คุณครูจะลงโทษด้วยการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ด้วยบทลงโทษที่เหมาะสม^{๑๐๘}

กรณีไม่ส่งงานครบตามกำหนด จะถูกทำโทษด้วยการให้กลับไปทำใหม่และให้ทำงานเพิ่มขึ้น หากไม่เข้าใจชิ้นงานครูจะให้เพื่อนคนที่รู้ช่วยอธิบายจนเข้าใจ

กรณีแต่งชุดลูกเสือไม่ครบ ถูกทำโทษด้วยการให้เก็บขยะ ส่งการบ้านไม่ครบ ให้วิ่งรอบโต๊ะ ฝัมายาผิดระเบียบ ถูกครูจะใช้กรรไกรขริบ ถูเก้าอี้ผิดระเบียบ ถูกคุณครูยึด^{๑๐๙}

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑) การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม

มีคุณครูที่ทำหน้าที่ธุรการ และคุณครูที่ดูแลห้องสมุด

๔.๒) การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

มีการเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยการให้แบบกรอกประวัติส่วนตัวของบิดา มารดา ด้วยการนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บิดา มารดา และสำเนาทะเบียนบ้าน มาบันทึกในแบบกรอกประวัติ วัน เดือน ปีเกิด การเดินทางมาโรงเรียนด้วยวิธีใด โตขึ้นอยากเป็นอะไร และเอกสารของห้องเรียน

๔.๓) การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ ให้สะดวกและเหมาะสม
กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ ได้แก่

๑) กิจกรรมกีฬา	๒) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด
๓) กิจกรรมบันทึกการอ่าน	๔) กิจกรรมวันเด็ก
๕) กิจกรรมไหว้ครู	๖) กิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน
๗) กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม	๘) กิจกรรมแห่เทียน
ลูกเสือ-เนตรนารี	๙) กิจกรรมวันภาษาไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ ได้แก่

๑) กิจกรรมวันภาษาไทย	๒) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด
๓) กิจกรรมวันเกษียณ	๔) กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

๕) กิจกรรมวันพ่อ	๖) กิจกรรมทอกล่อนวัยอันควร
๗) กิจกรรมวันแม่	๘) กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี
๙) กิจกรรมวันเด็ก	๑๐) กิจกรรมชมการแสดงแสงสีเสียง

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ ได้แก่

๑) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	๒) กิจกรรมกีฬา
๓) กิจกรรมวันเด็ก	๔) กิจกรรมไหว้ครู
๕) กิจกรรมวันพ่อ	๖) กิจกรรมวันแม่
๗) กิจกรรมวันลอยกระทง	๘) กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ
๙) กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม	๑๐) กิจกรรมทำบุญตักบาตรอาหารแห้ง
๑๑) กิจกรรมทัศนศึกษา	๑๒) กิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน
๑๓) กิจกรรมวันอาเซียน	๑๔) กิจกรรมวันปีใหม่ ^{๑๑๐}

๔.๔) การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม

วันพระทางโรงเรียนจะให้นักเรียนทำจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ เก็บขยะนอกโรงเรียน ทำความสะอาดบริเวณลานวัด ล้างห้องน้ำ เก็บขยะในวัดและนอกวัด

จัดให้นักเรียนใส่บาตรข้าวสารอาหารแห้งทุกวันพระ และมีการทำความสะอาดแท่นเทียนพรรษา ทำความสะอาดวัด เช่น เก็บขยะ กวาดใบไม้ ล้างห้องน้ำ ทำบุญตักบาตร และถวายเทียนพรรษาแก่วัดต่าง ๆ^{๑๑๑}

๔.๕) การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

แบ่งเขตให้นักเรียนรับผิดชอบตามชั้นเรียน บริเวณอาคาร สนาม ตามความเหมาะสม^{๑๑๒}

๔.๖) การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม

ประชุมสถานักเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การเรียนการสอนสถานที่ เดือนละ ๑ ครั้ง^{๑๑๓}

๔.๗) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พัฒนาศึกษาสวนสัตว์ ได้ศึกษาความเป็นอยู่ของสัตว์ จังหวัดนครราชสีมา ชมเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ อิมแพคเมืองทองธานี เข้าค่ายอิทธิฤทธิ์ จังหวัดสระบุรี เป็นเจ้าภาพงานศิลปหัตถกรรมในกลุ่มโรงเรียน^{๑๑๔}

๓. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๓.๑) ปัญหาอุปสรรค ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๓.๑.๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เพื่อนชอบเสียงดังในเวลาเรียน ทำให้เสียสมาธิในการเรียน

เพื่อนเสียงดังเวลาทำงาน ห้องเรียนมีอากาศร้อน

มีการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรครูค่อนข้างบ่อย ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง ครูให้ใบงานน้อย

เพื่อนชอบชวนเล่น คูย ในเวลาเรียนทำให้เสียสมาธิในการเรียน นอนดึก แล้วตื่นสายทำให้มาเรียนไม่ทัน ไม่ขยันทำการบ้าน^{๑๑๕}

๓.๒) ข้อเสนอแนะ ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๓.๒.๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นักเรียนไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนในเวลาเรียน เพื่อนในห้องจะได้มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น จัดชั่วโมงเรียนเพิ่มขึ้นในวิชาที่เปลี่ยนคุณครูผู้สอนบ่อย เพื่อให้การเรียนการสอนไม่สะดุด ตั้งใจเรียน ไม่ชวนเพื่อนคูย ไม่เสียงดังเวลาทำงาน และเพิ่มพัดลมในห้องเรียนเพื่อลดความร้อนตั้งใจเรียน ไม่เล่น ไม่คูย กับเพื่อน ในเวลาเรียน รับประทานอาหารเพื่อจะได้ตื่นแต่เช้ามาทันเวลาเรียนครูเพิ่มใบงานเพื่อมีสื่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น อยากให้โรงเรียนมีชั้นเรียน ม.๑-ม.๖^{๑๑๖}

๔.๒.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง การศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษา เพื่อการนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ครอบคลุมครบถ้วน ผลจากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพได้วิเคราะห์จากการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

(Focus Group Discussion) เป็นผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนละจำนวน ๔ คน โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นที่เฉพาะเจาะจงในเรื่องนี้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ซึ่งจัดสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. ณ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี และ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. และวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น. ณ โรงเรียนบ้านเขาทับควาย อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค้นพบความสอดคล้องของเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informant) มีรายละเอียด ดังนี้

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม

โรงเรียนใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง จัดทำหลักสูตรร่วมกันกับโรงเรียนในเครือจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง ๑๒ แห่ง เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความเหมาะสมและเกิดความสุขกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และได้ปฏิบัติจริง ซึ่งหลักสูตรจะมีการทบทวนและปรับปรุงทุก ๓ ปี เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามอุดมการณ์ของการจัดตั้งโรงเรียน คือให้นักเรียนมีความพร้อมในการเป็นนักวิจัย ประดิษฐ์ คิดค้นของประเทศ สำหรับแผนจัดการเรียนรู้จะมีทั้งแผนการเรียนรู้ฉบับย่อซึ่งจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคเรียน และมีแผนการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ (รายคาบ) ซึ่งจะมีเอกสารประกอบสื่อการเรียนการสอน, เครื่องมือวัดผล

ในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นด้านวิทย์และคณิตศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน และนักเรียนก็มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทย์คณิตเช่นกัน ทำให้สามารถเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นระยะๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม จะแยกเป็น

๑) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคตามโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งจะวัดผลเป็นระดับผลการเรียน

๒) จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร) เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งเป็นคนดีของสังคม โดยมีนักเรียน ๒๓ คน/ครู ๑ คน

การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

จัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้นก่อนดำเนินการสอน ด้วยการ

๑) ครูผู้สอนจัดทำแบบการจัดการเรียนรู้และจัดซื้อ/จัดหา/จัดทำสื่อและวัสดุตามที่ระบุไว้ในแผนโดยโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้เข้าร่วมการอบรมการผลิตสื่อกับหน่วยงานต่างๆ และจัดอบรมการผลิตสื่อให้กับครูในโรงเรียน

การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการวางแผนการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยจัดทำตารางการนิเทศ และดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม การพัฒนาการนิเทศการสอนของโรงเรียน เน้นวิธีการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการทำงานในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน ทุกขั้นตอน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกๆ ด้าน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนมีการวัดประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน นักเรียนจะมีเกรดเฉลี่ยทุกวิชาไม่ต่ำกว่า ๒.๐

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

จะจัดสรรตามกรอบของศูนย์พัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยโรงเรียนจัดทำกิจกรรม/โครงการรองรับและดำเนินการตามกิจกรรม/โครงการ ตามแผนที่กำหนด ซึ่งโรงเรียนมีกรอบการจัดตั้งงบประมาณตามกรอบที่ ศพว. กำหนด โดยจัดแบ่งเป็นงบวิชาการและงบค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ (ศพว. คือ ศูนย์พัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค สพช.) จะจัดสรรงบประมาณตามความต้องการความจำเป็นของแต่ละงาน โดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินของโรงเรียน มีการวิเคราะห์ปัจจัยรอบด้านและผลที่จะได้รับอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณลงไปได้ถูกต้องตามความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน

การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

ตามโครงสร้างโรงเรียนจุฬาภรณ แบ่งเป็น ๕ กลุ่มงาน แต่ละกลุ่มงานก็ต้องจัดทำโครงการ และกิจกรรมเพื่อรวบรวมเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีในส่วนของเงินวิชาการจะจัดสรรเข้าไปในกลุ่มวิชาการ ส่วนเงินค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ จะจัดสรรปันส่วนลงไป ๔ กลุ่มงานที่เหลือ

การบริหารงานงบประมาณ ๕ กลุ่มบริหาร ประกอบด้วยกัน คือ

๑) วิชาการ ๒) แผนงานและงบประมาณ ๓) บุคคล

๔) บริหารทั่วไป ๕) กิจกรรมนักเรียนและหอพัก

ซึ่งการบริหารงบประมาณ แยกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) งบประมาณเพื่อการจัดการเรียนการสอน (เรียกว่า งบประมาณ “วิชาการ”)

๒) งบประมาณเพื่อทักษะชีวิตนักเรียนประจำ (เรียกว่า งบประมาณ “ส่วนตัว”) โดยนักเรียนทุกคนจะได้รับเงินสนับสนุนจาก สพฐ. คนละ ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปี

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ จัดซื้อ/จัดหา/จัดทำ โดยมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและได้วัสดุที่มีคุณภาพ และการจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเงิน-พัสดุ ในการจัดหาพัสดุดำเนินการตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี นอกจากนี้ยังดำเนินการในเรื่องการจัดเก็บ การรักษา การทะนุบำรุง และการจำหน่ายเป็นไปตามระเบียบพัสดุ มีการรณรงค์ให้ใช้กระดาษหน้าเดียว เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ และมีการขออนุญาตดำเนินการจัดซื้อพัสดุตามโครงการ ตามความจำเป็น พัสดุเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง แล้วลงทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมมีการเบิกจ่ายตามระบบ

การระดมทรัพยากรทางการศึกษาค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นโรงเรียนโครงการพิเศษ ทรัพยากรและการลงทุนได้มาจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัว ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา ทำให้มีทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพอเพียง

การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม ก่อนใช้งบประมาณ จะยื่นแบบเพื่อขอรายงานความก้าวหน้าและอนุมัติใช้งบประมาณตามแผน และหลังใช้งบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อฝ่ายบริหาร

เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมต้องประเมินโครงการและกิจกรรม และจัดทำรายงานถึงสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานและนำไปปรับปรุงในการจัดทำแผนครั้งต่อไป ทุกฝ่ายทุกกลุ่มงานจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ เมื่อ

สัณฐานเรียน โดยต้องแสดงให้เห็นสิ่งที่ได้รับการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เกิดประโยชน์
 มากน้อยเพียงใด

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้
 เหมาะสม โรงเรียนจุฬาภรณ์เป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษทางวิทย์-คณิต จำนวนบุคลากร
 สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย์-คณิต มีการจัดการระบบอัตรากำลังของกลุ่ม
 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า และมีการกำหนดกรอบอัตรากำลังจาก
 ศพว. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติทั้ง ๑๒ จุฬาภรณ์ นอกจากนี้ มีการจ้างอัตราจ้างเพิ่มในกลุ่มสาระ
 และกลุ่มงานบางกลุ่มที่มีปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่น งานการเงิน งานพัสดุ เป็นต้น

อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะเป็นไปตามกรอบอัตรากำลัง
 กำลังของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งจำนวนอัตราของครู : นักเรียน จะแตกต่างจากโรงเรียน
 ทั่วไป ครูผู้สอน ๑๐๐% สอนตรงการวิชาเอก/วิชาโท

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การ
 เปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสม

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ดำเนินการจะสรรหาตามอัตรากำลังของโรงเรียน
 ตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้นสังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความ
 ประสงค์ว่า ต้องการวิชาเอกอะไร

การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม.

การเลื่อนขั้นเงินเดือนจะมีการประเมินผลการปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้ว
 พิจารณาเลื่อนขั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้น
 สังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนขั้น

การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของ
 โรงเรียนที่สอดคล้องกัน

การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและ
 บุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ
 วิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเอง
 เพื่อให้ได้รับการยกย่อง/ยอมรับของสังคม และเพื่อความจริงก้าวหน้าทางอาชีพทุกคนอย่างเท่าเทียม
 กัน/ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

- ๑) ส่งครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒) จัดอบรมฟังบรรยายเรื่อง ระเบียบวินัยและคุณธรรม
- ๓) จัดเข้าค่ายคุณธรรม
- ๔) จัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน

ส่งเสริมการเข้าร่วมพัฒนาตามรายวิชา งานที่รับผิดชอบให้ตรงตามสาขา มีการจัดกิจกรรมอวยพรวันเกิดแก่บุคลากร เยี่ยมและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่เจ็บป่วย ยกย่องเชิดชูให้คำชมเชย เกียรติบัตรแก่บุคลากรที่ทำคุณงามความดีแก่นักเรียนและแก่โรงเรียน, สังคม

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการ

๑) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายในโรงเรียนโดยหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

๒) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนาในกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

๓) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์รวมถึงสนับสนุนให้ศึกษาต่อ

การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่ มีการประเมิน ดังนี้

– สิ้นภาคเรียนบุคลากรทุกท่านจัดส่งผลการดำเนินงาน/การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง (SARรายบุคคล)

– ครูทุกคนประเมินตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan)

– พัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ตาม ID Plan

การลงโทษทางวินัยของบุคลากร เป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียน ได้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่จัดอบรม “วินัยของข้าราชการ”

มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อนำผลมาเลื่อนขั้นเงินเดือน, ต่อดีความจำ (กรณีอัตราจ้างชั่วคราว) ในกรณีบุคลากรทำผิดวินัย จะดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ โดยโรงเรียนจะตั้งกรรมการสืบหาข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัย หากมีความผิดก็ดำเนินการโทษทางวินัยตามลำดับโทษต่อไป

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม

โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะทำให้ระบบงานธุรการและงานสารบรรณเป็นระบบถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น การจัดเก็บหนังสือ การรับหนังสือเข้า การส่งหนังสือออก การให้บริการสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว

จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม การใช้โปรแกรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น อีออฟฟิศ

จัดให้มีบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ จัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในการทำงาน

จัดให้มีเอกสารและคู่มือในการปฏิบัติงานสารบรรณ

จัดให้มีทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ

ทั้งนี้การดำเนินการจัดทำระบบการรับ-ส่ง โต้-ตอบ หนังสือราชการ นั้นจะมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะ

การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

มีการจัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักเรียนทุกคนเมื่อมอตัวเข้ามาอยู่ในโรงเรียน โดยใช้ Program มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ.กำหนด และได้จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน

ทั้งนี้ ข้อมูลสถิติการรับนักเรียน ม.๑, ม.๔ จะถูกเก็บโดยงานรับนักเรียนใหม่ ฝ่ายวิชาการ

ข้อมูลสถิติรายชื่อ-จำนวนนักเรียน ม.๑-ม.๖ จะถูกจัดเก็บและรายงานข้อมูลโดยงานทะเบียน กลุ่มบริหารงานวิชาการ

ข้อมูลรายงานผลการเรียน ม.๑-ม.๖ จะดูแลจัดเก็บข้อมูล+รายงาน

ส่วนข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลจะจัดเก็บข้อมูลงานวัดผล ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ๑) งานแนะแนว ๒) งานหอพัก ๓) งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๔) ครูผู้สอน

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ ให้สะดวกและเหมาะสม

ดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีตามหลักคุณธรรม ๑๒ ประการ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม

เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนจะเรียนเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้โรงเรียนมีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน งานประชาสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมตามความเหมาะสมแต่ละงาน มีการจัดเผยแพร่ข้อมูลโรงเรียนผ่านทาง Website และวารสารโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง มีการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ โดยส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่น ๆ มีการจัดทำค่ายอาสาของนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนานักเรียนออกค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น

การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ทำหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาอาคาร พร้อมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่ให้น่าอยู่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

การวางแผน อำนวยการและประสานงานการพัฒนากระบวนการเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม

โรงเรียนจะมีมหาวิทยาลัยที่เลี้ยงคอยดูแลและตรวจสอบ มีทีมงานสารสนเทศดำเนินการดูแลระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ การสืบค้นสารสนเทศขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้เนื้อที่น้อย ทางโรงเรียนมีกลุ่มงานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน/สารสนเทศภายในกลุ่มสาระฯ สารสนเทศกลุ่มงานแต่ละฝ่าย พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ หรือพรรณนางานไว้อย่างชัดเจน และมีกลุ่มบริหารงานวิชาการบริหารงานหลักสูตร ที่มีการประชุม วางแผน และวางแผนแนวทางปฏิบัติและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นรูปธรรม

การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาคอยช่วยเหลือโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา การให้ความรู้แก่ครูในจังหวัดลพบุรี เมื่อมีโครงการจะเชิญครูในจังหวัดลพบุรีมาเข้าร่วมกิจกรรม โครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพวิทย์-คณิต มีการเข้ามาเรียนรู้ค่ายวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีตั้งแต่ ม.๑-ม.๓^{๑๑๗}

จากการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) ผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ทั้ง ๔ ด้าน สรุปได้ว่า

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ถือได้ว่าเป็นโรงเรียนที่มีรูปแบบการบริหารที่น่าสนใจมีความพร้อมทุก ๆ ด้าน มีการคัดเลือกเด็กนักเรียนที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อศึกษาต่อที่โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งนักเรียนที่สอบเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ต้องมีเกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๗๕ และนักเรียนที่สอบเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ต้องมีเกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ นักเรียนที่สอบเข้าเรียนได้ย่อมมีคุณภาพ เรียนเก่ง มีความกระตือรือร้นในการเรียน และมีเพื่อนนักเรียนที่เรียนใกล้เคียงกันมีความสามารถที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้สามารถเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ที่เรียนได้เป็นอย่างดีมีคุณภาพสูง ตลอดถึงมีคณะครูบุคลากรในด้านต่าง ๆ ที่เพียงพอ จัดสัดส่วนครูต่อนักเรียนได้อย่างเหมาะสมไม่มากไม่น้อยเกินไปคือครู ๑ คนต่อนักเรียน ๒๓ คนซึ่งอยู่ในจำนวนที่เหมาะสม ครูสามารถดูแลเอาใจใส่ได้อย่างทั่วถึง และเนื่องด้วยโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรีเป็นโรงเรียนประจำ ความใกล้ชิดเอาใจใส่ของครูจึงมีมากกว่าโรงเรียนธรรมดาทั่วไปนักเรียนจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียน นักเรียนจะไม่ได้รับอนุญาตให้กลับบ้านจนกว่าจะถึงวันหยุดหรือมีกรณีพิเศษที่เด็กป่วยเป็นโรคที่ต้องได้รับการรักษาอย่างใกล้ชิดจากแพทย์ ครูจึงจะอนุญาตให้กลับบ้านได้โดยมีผู้ปกครองมารับาส่ง ทั้งนี้จะมีครูผู้รับผิดชอบดูแลหอพัก การหลับนอน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม อุปกรณ์ต่าง ๆ ของนักเรียนได้อย่างมีความสุขและเหมาะสม มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนทุกด้าน มีอาคารเรียนเครื่องมือการเรียนที่พร้อมและทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน มีการพัฒนาแผนการเรียนทุก ๓ ปี ในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

โรงเรียน และนักเรียนก็มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทย์คณิต เช่นกัน ทำให้สามารถเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยนักเรียนจะมีแผนการเรียนรู้เหมือนกันกับครูผู้สอน โดยเป็นฉบับย่อที่ทางโรงเรียนได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาตัวผู้เรียนและครูผู้สอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้นักเรียนได้เตรียมตัวที่จะเรียน ครูได้เตรียมความพร้อมที่จะสอนมีตารางที่ชัดเจนมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเพื่อให้ทันกับสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสุข และความเหมาะสมแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ตั้งอยู่ในพื้นที่ของวัดเขาวงพระจันทร์ ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ถือว่าได้อยู่ใกล้พุทธศาสนาอยู่ใกล้วัดใกล้ชุมชนมีโอกาสที่ได้ทำบุญบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือวัดและชุมชนบริเวณนั้นอยู่เสมอเป็นการฝึกจิตใจของนักเรียนให้มีเมตตาเสียสละรู้จักพัฒนาสังคมถิ่นกำเนิดบ้านเกิดของตนเอง แล้วช่วยกันจรรโลงพระพุทธศาสนาอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งจะทำให้โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ผลการวิจัยพบว่า

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนมีการบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยการบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน บริหารจัดการหลักสูตรให้เหมาะสม ตามโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนจัดทำแผนการเรียนรู้จัดทำทุกกลุ่มสาระให้สอดคล้องตามหลักสูตรของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑ เป็นหลักแล้วนำมาบูรณาการจัดให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และจัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข ยึดบริบทโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชนกับท้องถิ่น เน้นที่ตัวผู้เรียน เช่น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เรียนตามที่นักเรียนสนใจเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีนักเรียนบางคนสนใจเรียน แต่มีบางคนไม่สนใจเรียนพอจัดกิจกรรมให้ทำแล้วหันมาสนใจการเรียนมากขึ้น

มีการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างสมดุล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เรียนรู้ สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมสร้างประสบการณ์สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้รับการช่วยเหลือ เอื้ออาทร และร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันรับผิดชอบ มีระบบ ระเบียบข้อตกลงเพื่อสร้างวินัย

โรงเรียนจัดการบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย ที่มีคุณภาพผ่านจาก

การคัดเลือกของกรรมการโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำผลิตสื่อเอง จัดทำศูนย์สื่อวัฒนธรรม กำกับติดตามประเมินผลการใช้สื่อ

โรงเรียนมีการนิเทศและพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการประชุมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยจะกำหนดเป็นทุกวันพฤหัสบดี จัดแยกเป็นระดับชั้น เช่นระดับชั้นอนุบาลก็คุยกับชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาคุยกับระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาคุยกับระดับชั้นมัธยมศึกษา ในการมุ่งเน้นหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน^{๑๑๘}

มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เดิมวัดการเรียนตามหลักสูตรนั้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แค่ ๘ ตัวชี้วัด แต่โรงเรียนในจังหวัดลพบุรี เพิ่มเติมมาอีก ๑ ตัวชี้วัด เป็นมีตัวชี้วัด ๙ ประการ ซึ่งได้แก่

(๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	(๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
(๒) ซื่อสัตย์สุจริต	(๗) รักความเป็นไทย
(๓) มีวินัย	(๘) มีจิตสาธารณะ
(๔) ใฝ่เรียนรู้	(๙) ความเป็นคนดี
(๕) อยู่อย่างพอเพียง	

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม ด้วยการนำหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ มาใช้ในการทำงานและบริหารงบประมาณ คือ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักของความโปร่งใส ๔) หลักการมีส่วนร่วม ๕) หลักความรับผิดชอบ ๖) หลักความคุ้มค่า ซึ่งการจัดตั้งงบประมาณโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหารกับหัวหน้าทั้ง ๔ ฝ่าย รวมถึงเจ้าหน้าที่การเงินในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม

มีการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม ตามภารกิจหลักของโรงเรียน ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านวิชาการ (ด้านการเรียนการสอน, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ)
- ๒) ด้านบุคลากร (พัฒนาบุคลากร)
- ๓) ด้านบริหารทั่วไป (งานกิจกรรมนักเรียน, งานอาคารสถานที่, ความสัมพันธ์ชุมชน ฯลฯ)
- ๔) ด้านบริหารงบประมาณ (งานการเงิน, พัสดุ)

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม นั้น ยึดถือหลักปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ พัสตุ/ครุภัณฑ์ที่ได้มาให้นำไปใช้ประโยชน์ มีการวางแผนการใช้ การบำรุงดูแลรักษา มีผู้รับผิดชอบชัดเจน

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คຸ້ມຄ່າ ประหยัด และเหมาะสมนั้น โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการ สถานศึกษาในการระดมทรัพยากร จัดทำโครงการร่วมกับชุมชน ในเวลาที่ชุมชนจัดกิจกรรม โรงเรียน จะส่งผู้แทนที่ไม่ติดภารกิจไปร่วมงานทุกครั้ง สร้างภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากร การศึกษา ขอร่วมมือพร้อมทั้งจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ภาครัฐ เอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทาง การศึกษา

ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คຸ້ມຄ່າ ประหยัด และเหมาะสมนั้น โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการ ใช้จ่ายในงบประมาณภายในสถานศึกษาประจำปีงบประมาณ ทุกๆ ปีๆ ละ ๑ ครั้ง มีทะเบียนคุมเงิน งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีแผนปฏิบัติงานหรือแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นการตรวจสอบงบประมาณระหว่างดำเนินการตามโครงการ/ กิจกรรม และเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนกำหนดและการใช้จ่ายเงินเป็นไปตาม แผนปฏิบัติการประจำปี

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ เหมาะสมด้วยกำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน กคศ. ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังครูสายปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา อัตรานักเรียน ๓๐ คน/ครู ๑ คน และ นักเรียน ๒๕ คน/ครู ๑ คน ตามลำดับ

การจัดสรรอัตรากำลังจะจัดตามการจัดสรรของเขตพื้นที่ และโรงเรียนจะมีการ สํารวจว่า โรงเรียนขาดวิชาเอกอะไร โรงเรียนมีหน้าที่กำหนดวิชาเอกเท่านั้น

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การ เปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสมนั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่ในแต่ละกรณีการจัดการ

การจัดทำประวัติข้าราชการ ทางโรงเรียนกำหนดให้คุณครูและบุคลากรได้จัดทำ ทะเบียนประวัติของคุณครูทุกคน ตั้งแต่ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และการพัฒนาตนเอง การ เลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

สำหรับการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดถือแนวปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนของ กค ศ. โดยมีคณะกรรมการระดับโรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร

การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ วิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม โรงเรียนได้ ดำเนินการดังนี้

๑) การให้ขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒) การให้สวัสดิการนอกเหนือจากที่ทางราชการได้จัดให้ตามสิทธิ

๓) การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ เช่น การอบรม สัมมนา การศึกษาต่อ การมอบหมายการปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ โดยมีงบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท/คน

โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการศึกษาวเคราะห์สภาพมาตรฐานของครูและบุคลากร และความต้องการของครูที่อยากจะพัฒนาในด้านใด เรื่องใด จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา อาจเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยพิจารณาจากปัญหาที่พบและความต้องการพัฒนา มีการกำหนดรูปแบบการพัฒนาครู กิจกรรม ระยะเวลาการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และปฏิบัติการพัฒนาตามแผน/กิจกรรม

ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่นั้น โรงเรียนได้กำหนดไว้ดังนี้

๑) ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ (งานการเรียนการสอน) และงานที่ได้รับมอบหมาย (งานพิเศษ เช่น งานกิจกรรมนักเรียน งานการเงิน พัสดุ งานอนามัยโรงเรียน ฯลฯ) ทุกภาคเรียน (ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ภายในเดือนมีนาคม ครั้งที่ ๒ ภายในเดือนกันยายน)

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

๓) ให้ขวัญกำลังใจครูผู้มีผลการปฏิบัติงานดี เช่น ให้รางวัลความดี ความชอบในกรณีที่ยังมีผลการปฏิบัติงานไม่ผ่าน แต่ให้ปรับปรุงและพัฒนา

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน ๑ คน เพื่อดำเนินงานธุรการและงานสารบรรณ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานธุรการและสารบรรณ ชัดเจน และดำเนินการปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ อีกทั้งมีการจัดงานสารบรรณที่เหมาะสม คือ งานเอกสารตั้งแต่การจัดหา การรับ-ส่ง เก็บรักษา การยืม และการทำลายเอกสาร อย่างเหมาะสม

การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดการโดย

๑) กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำสำมะโนนักเรียน

๒) จัดทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๓) จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว

มีการสำรวจทะเบียนสถิติด้านนักเรียน ปีละ ๒ ครั้ง โดยการเยี่ยมบ้านเด็ก เก็บข้อมูลรายบุคคล และรายงานผล DMC กรอกข้อมูลนักเรียนทุกคน ดำเนินงาน ๑๐๐% จะมีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ในช่วงก่อนเปิดเทอม เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน เช็กสถิติของผู้เรียนทุกวันเป็นสมุดบันทึก เป็นระบบ และมีแบบแผน

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ ให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีขั้นตอนดังนี้

- ๑) มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมนักเรียน
- ๒) มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน
- ๓) จัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ได้วางแผนไว้
- ๔) มีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ
- ๕) มีการรายงานผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม

มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน เช่น โครงการขยะแลกแต้มการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมอบรมให้นักเรียนได้เลือกทำตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามนโยบายของรัฐ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการกิจกรรมร่วมกับชุมชน มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียนในเทศกาลวันสำคัญบ้าง สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ที่โรงเรียน จัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ๑๐๐% อีกทั้งมีตัวแทนชุมชนมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาและมีการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเมื่อมีความต้องการช่วยเหลือมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่างๆ

การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนนั้น มีแผนงานในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ การจัดสร้าง การปรับปรุง ดูแลรักษา และพัฒนา ใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งมีครูและบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน

การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาแบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม โรงเรียนมีแผนงานและโครงการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในแต่ละกลุ่มงาน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ประโยชน์สูงสุด มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทุกอาคารเรียน ทั้งนี้มีคณะทำงานรับผิดชอบโดยตรง ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศนั้น เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เป็นปัจจุบันทันสมัย ตรวจสอบข้อมูลได้ ข้อมูลสารสนเทศ

การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนได้จัดทำแผนงานและโครงการสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเชื่อมเครือข่ายศิษย์เก่าโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ให้หน่วยงานโรงเรียน ชุมชน ได้มาใช้บริการ อีกทั้ง ยังเป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา

เช่น มีการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนกับชุมชน หน่วยงานอื่นๆ ในด้านการใช้อาคารสถานที่ เช่น เป็นสนามสอนนักเรียน การอบรมสัมมนาต่าง ๆ ^{๑๑๙}

จากการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) ผู้บริหาร และ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย ทั้ง ๔ ด้าน สรุปได้ว่า

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย เป็นโรงเรียนขยายโอกาสให้การศึกษาตั้งแต่อนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นโรงเรียนเล็กๆ ที่เด็กนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะทางครอบครัวปานกลาง จนถึงยากจน และการรับนักเรียนเข้ามาศึกษาที่นี่โดยทั่วไปจะรับนักเรียนที่สามารถเรียนได้ และบ้าน อยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก สามารถเดินทางได้สะดวก ทางโรงเรียนบ้านเขาทับควายจัดการเรียน การสอน โดยเน้นให้เด็กนักเรียนมีคุณธรรม เป็นคนดี สามารถพึ่งตนเอง และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข ให้นักเรียนรู้จักสร้างสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ขึ้นมาใช้เพื่อสามารถนำมาใช้ในการเรียนและ ชีวิตจริงได้ เนื่องจากโรงเรียนบ้านเขาทับควายมีงบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการใน โรงเรียน จึงต้องใช้งบประมาณให้ประหยัดคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด ในด้านวิชาการนั้น โรงเรียนได้ เน้นให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ และมีนักเรียนที่สามารถไปแข่งขันทักษะทางวิชาการต่างๆ จนได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค และระดับประเทศ ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะ ขาดแคลนครูในบางรายวิชา แต่นักเรียนมีความตั้งใจและขยันเรียน ครูมีความเอาใจใส่เป็นอย่างดีจึง ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน ทางโรงเรียนยังมีอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานฟรีเพื่อ ลดค่าใช้จ่ายของนักเรียนและผู้ปกครอง อีกทั้งโรงเรียนจะใช้นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เน้นให้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมภาคปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย ต่อการเรียนแต่นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความขยันอดทนหนักเอา เบาสู้ไม่ท้อถอย และเป็นคนดีมีคุณธรรม มีการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง และ มีความสุขอย่างสมดุล จัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เรียนรู้ สนุกสนานกับกิจกรรม การเรียนการสอน เสริมสร้างประสบการณ์สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้รับการช่วยเหลือ เอื้ออาทร และร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันรับผิดชอบ มีระบบ ระเบียบข้อตกลงเพื่อสร้างวินัย

โรงเรียนมีการบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุข และเหมาะสม ด้วยการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย ที่มีคุณภาพผ่านจากการ คัดเลือกของกรรมการโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำผลิตสื่อเอง จัดทำศูนย์สื่อนวัตกรรม กำกับติดตามประเมินผลการใช้สื่อ

โรงเรียนมีการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและ เหมาะสม ด้วยการประชุมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยจะกำหนดเป็นทุกวันพฤหัสบดี จัดแยกเป็นระดับชั้น เช่นระดับชั้นอนุบาลก็คุยกับชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาคุยกับระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา คุยกับระดับชั้นมัธยมศึกษา ในการมุ่งเน้นหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เดิมวัดการเรียน

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑.

ตามหลักสูตรนั้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แค่ ๘ ตัวชี้วัด แต่โรงเรียนในจังหวัดลพบุรี เพิ่มเติมมาอีก ๑ ตัวชี้วัด เป็นมีตัวชี้วัด ๙ ประการ ซึ่งได้แก่

(๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	(๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
(๒) ซื่อสัตย์สุจริต	(๗) รักความเป็นไทย
(๓) มีวินัย	(๘) มีจิตสาธารณะ
(๔) ใฝ่เรียนรู้	(๙) ความเป็นคนดี
(๕) อยู่อย่างพอเพียง	

โรงเรียนบ้านซับทับควายได้รับของบริจาคทั้งปัจจัยงบประมาณและสิ่งของต่าง ๆ จากชุมชนผู้นำชุมชนองค์กรต่าง ๆ และวัดเขาวงพระจันทร์ ที่เคยบริจาคข้าวสารอาหารแห้งทุนการศึกษาเกือบทุกปีเพื่อมาพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพหลาย ๆ ด้าน และเด็กนักเรียนมีความสุขในการเรียนไม่ลำบาก ถึงแม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนในโรงเรียนก็สามารถออกมาช่วยเหลือชุมชน วัด ในการรักษาความสะอาดอยู่เป็นประจำ รวมถึงในช่วงที่มีกิจกรรมของทางชุมชนและวัดจัดขึ้น ทั้งนี้โรงเรียนบ้านเขาทับควายเน้นพัฒนาการของการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ด้วยความขยัน กตัญญูรู้คุณพ่อแม่ครูอาจารย์ บ้านเกิด โรงเรียน และวัด ในชุมชนของตนเองตลอดถึงประเทศชาติ ถึงแม้ว่านักเรียนจะเรียนไม่เก่งแต่ขอให้เป็นคนดีของสังคมไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมก็สามารถทำให้เกิดความยั่งยืนได้

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งหลักสูตรจะมีการทบทวนและปรับปรุงทุก ๓ ปี เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามอุดมการณ์ของการจัดตั้งโรงเรียน คือ ให้นักเรียนมีความพร้อมในการเป็นนักวิจัย ประดิษฐ์ คิดค้นของประเทศ สำหรับแผนจัดการเรียนรู้จะมีทั้งแผนการเรียนรู้รายบัยย่อยซึ่งจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคเรียน และมีแผนการเรียนรู้รายบัยสมบูรณ์ (รายคาบ) ซึ่งจะมีเอกสารประกอบสื่อการเรียนการสอน, เครื่องมือวัดผล ในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นด้านวิทย์และคณิตศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน และนักเรียนก็มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทย์คณิตเช่นกัน ทำให้สามารถเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

มีการจัดทำหลักสูตรร่วมกันกับโรงเรียนในเครือจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง ๑๒ แห่ง เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความเหมาะสม และเกิดความสุขกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี

กิจกรรมที่หลากหลาย และได้ปฏิบัติจริง การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสมโดยการจัดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ทุกขั้นตอน ได้แก่ ๑) การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร และข้อมูลสารสนเทศ ๒) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยจัดบุคลากรเข้าประชุมอบรมการบริหารจัดการหลักสูตรตามความข้อจำกัดแต่ละบุคคล

การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค การจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นโครงงานเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักกระบวนการแก้ไขปัญหา การบริหารจัดการสื่อและวัสดุ จัดทำสื่อและวัสดุตามที่ระบุไว้ตามแผนซึ่งโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน เน้นวิธีการที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดจากการทำงาน พัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีการวัดประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการจัดตั้งงบประมาณ จัดสรรตามกรอบของศูนย์พัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยจัดทำกิจกรรม/โครงการรองรับและดำเนินการตามกิจกรรม/โครงการ ตามแผนที่กำหนด โดยจัดแบ่งเป็นงบวิชาการและงบค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำสหฯ มีการบริหารงบประมาณ บริหารงานงบประมาณ ๕ กลุ่มบริหาร ประกอบด้วย กลุ่มวิชาการ กลุ่มแผนงานและงบประมาณ กลุ่มบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มกิจการนักเรียนและหอพัก มีการบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ จัดซื้อ/จัดหา/จัดทำ พัสดุครุภัณฑ์ โดยมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและได้วัสดุที่มีคุณภาพ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเงิน-พัสดุ เป็นโรงเรียนโครงการพิเศษ ทรัพยากรและการลงทุนได้มาจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัว ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา ทำให้มีทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพอเพียง

๓. ด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวนบุคลากรสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย์-คณิต มีการจัดการระบบอัตรากำลังของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า โดยมีอัตรานักเรียน ๒๓ คน ต่อ ครู ๑ คน

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครู

- การสรรหาตามอัตรารว่างของโรงเรียนตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้นสังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการวิชาเอกอะไร
- การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม.

- การเลื่อนชั้นเงินเดือนจะมีการประเมินผลการปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้วพิจารณาเลื่อนชั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนชั้น

- การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน

มีการบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

๑) ส่งครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๒) จัดอบรมฟังบรรยายเรื่อง ระเบียบวินัยและคุณธรรม

๓) จัดเข้าค่ายคุณธรรม

๔) จัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายในโรงเรียนโดยหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงเรียน

๒) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา กับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

๓) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา กับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ มีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ มีการบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียนมี Program การจัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักเรียนเมื่อมอตัวเข้ามาในโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ.กำหนด และได้จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน มีการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ แบ่งการดำเนินงานเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมตามวาระต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน ส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่น ๆ จัดทำค่ายอาสาของนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนา นักเรียนออกค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น และมีการส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาคอยช่วยเหลือโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย เป็นโรงเรียนขยายโอกาสให้การศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นโรงเรียนเล็ก ๆ ที่เด็กนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะทางครอบครัวปานกลางจนถึงยากจน และการรับนักเรียนเข้ามาศึกษาที่นี่โดยทั่วไปจะรับนักเรียนที่สามารถเรียนได้ และบ้านอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก สามารถเดินทางได้สะดวก ทางโรงเรียนบ้านเขาทับควายจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้เด็กนักเรียนมีคุณธรรม เป็นคนดี สามารถพึ่งตนเอง และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

มีการบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ใช้หลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑ มีการจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ มีการบริหารจัดการสื่อและวัสดุ จัดทำสื่อและวัสดุตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ มีการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง สร้างสรรค์ ส่งเสริมความถนัดของครูรายบุคคล รวบรวมผลการปฏิบัติและนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน วัดการเรียนรู้ (๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการจัดตั้งงบประมาณ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณ หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า จัดตั้งงบประมาณตามโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี พิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม มีการบริหารงบประมาณ บริหารงบประมาณ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงบประมาณ มีการบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ ยึดถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการประชุมวางแผนจัดทำโครงการร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา สร้างภาคีเครือข่าย ขอความร่วมมือ จัดกิจกรรม ชุมชน ภาครัฐ เอกชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้รับทุนอุดหนุนรายหัว ๓,๕๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา

๓. ด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดสรรอัตรากำลังจะจัดตามการจัดสรรของเขตพื้นที่ และโรงเรียนจะมีการสำรวจว่า โรงเรียนขาดวิชาเอกอะไร โรงเรียนมีหน้าที่เพียงแค่การกำหนดวิชาเอก โดยมีอัตรานักเรียน ๓๐ คน ต่อ ครู ๑ คน และ ๒๕ คน ต่อ ครู ๑ คน มีการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครู

- การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่ง และการย้ายข้าราชการครู เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่ในแต่ละกรณีการจัดการ

- การจัดทำประวัติข้าราชการ มีกำหนดให้จัดทำทะเบียนประวัติของคุณครูทุกคน
- การเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดถือแนวปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนของ กคศ.
- การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน

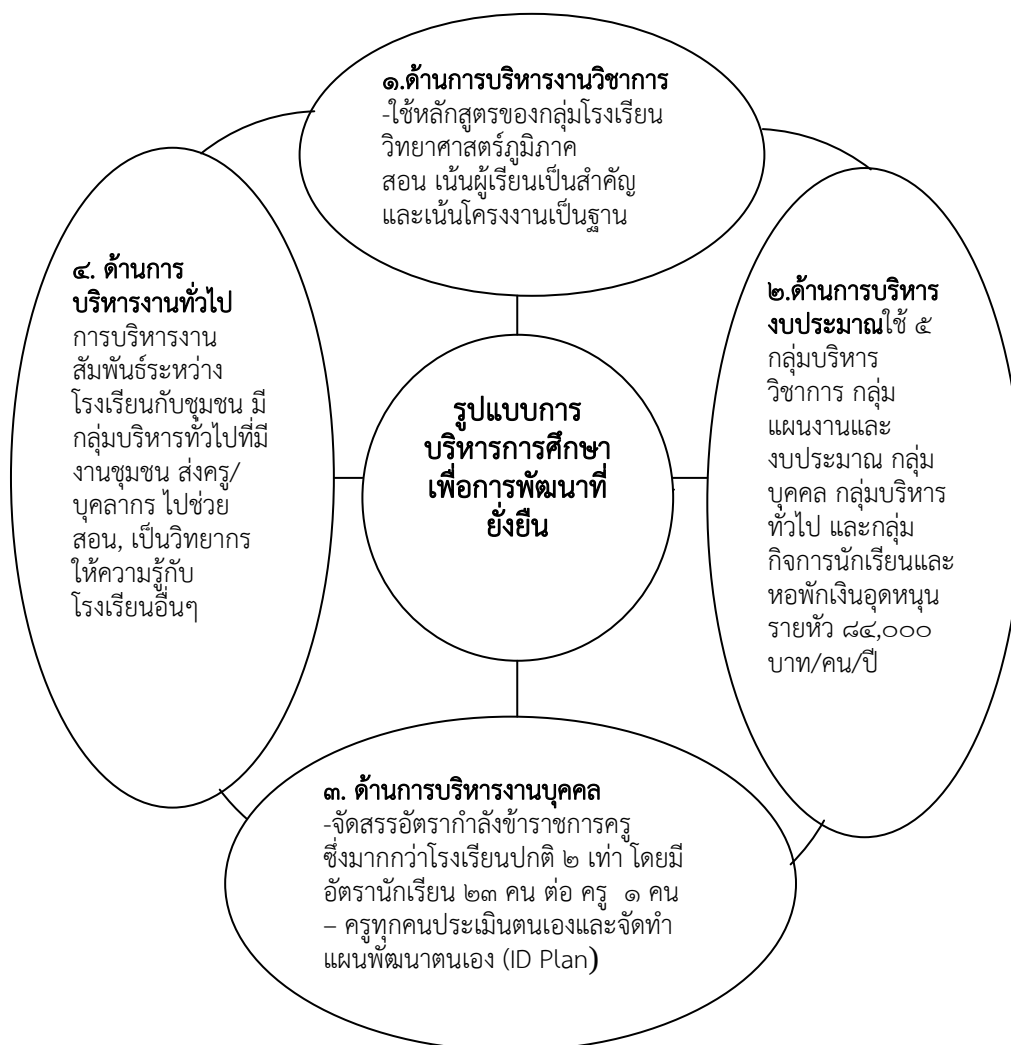
มีการบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

- ๑) การให้ขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๒) การให้สวัสดิการนอกเหนือจากที่ทางราชการได้จัดให้ตามสิทธิ
- ๓) การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

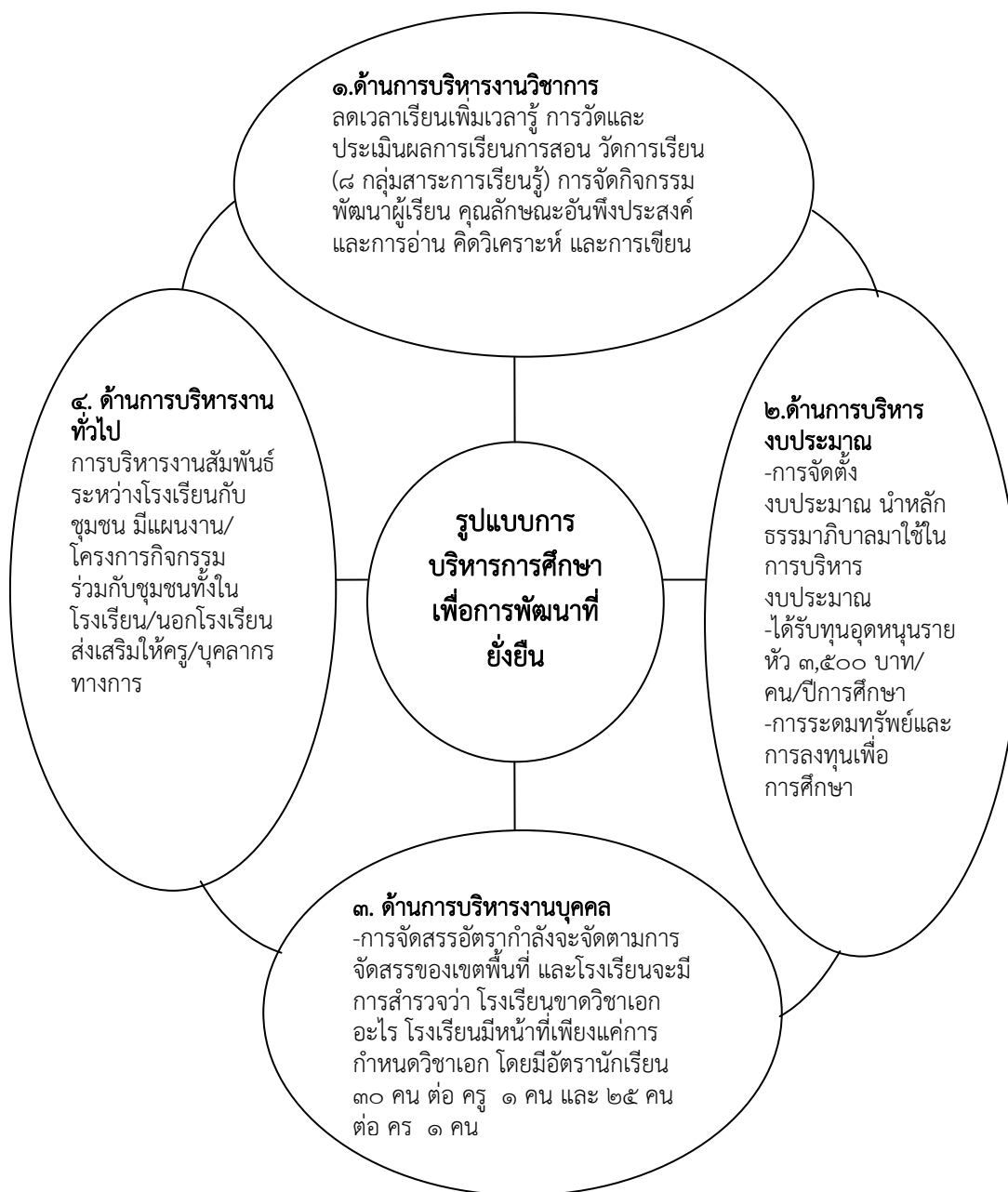
๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ มีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ มีการบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ จัดทำสำมะโนนักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว มีการสำรวจทะเบียนสถิตินักเรียน ปีละ ๒ ครั้ง โดยการเยี่ยมบ้านเด็ก เก็บข้อมูลรายบุคคล และรายงานผล DMC มีการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ ส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในทุกๆ ด้าน โดยเลือกทำตามความสนใจและความถนัด ในหลักสูตรต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนตามนโยบายเขตพื้นที่การศึกษา มีการบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียนในเทศกาลวันสำคัญตามประเพณี เยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ในโรงเรียน มีการส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา มีโครงการสัมพันธ์กับชุมชน เครือข่ายศิษย์เก่าโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา

สรุปรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแผนภูมิรูปภาพดังนี้

แผนภูมิรูปภาพที่ ๑ รูปแบบการบริหารการศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี

แผนภูมิรูปภาพที่ ๒ รูปแบบการบริหารการศึกษาโรงเรียนบ้านเขาทับควาย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกำหนดขอบเขตของเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ๓) เพื่อการนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวเป็นประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดยสรุปตามวัตถุประสงค์ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์การศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารการศึกษา มีหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหารภาพรวมของการบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม การบริหาร เป็นศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็น ผลสำเร็จ คือ กิจกรรมต่าง ๆ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่มีบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายร่วมกัน บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่ การบริหารงานในสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เทคนิค วิธีการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข โดยต้องให้ผู้ได้บังคับบัญชา ร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน ทั้งครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักการภารโรง แตกต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาไร้พรมแดน ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูและนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ และประกอบด้วยงานที่สำคัญ ๔ งาน คือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณและการเงิน การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

ทั้งนี้ การบริหารจะควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น เป็นการพัฒนาที่มุ่งสู่สุดยอดของมิติ ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน และไม่ทำให้คนรุ่นอนาคต ต้องประนีประนอมยอมลดความสามารถที่จะสนองความต้องการของตนเอง

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยมีดังนี้

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม

โรงเรียนใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง จัดทำหลักสูตรร่วมกันกับโรงเรียนในเครือจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง ๑๒ แห่ง เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความเหมาะสมและเกิดความสุขกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และได้ปฏิบัติจริง ซึ่งหลักสูตรจะมีการทบทวนและปรับปรุงทุก ๓ ปี เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามอุดมการณ์ของการจัดตั้งโรงเรียน คือให้นักเรียนมีความพร้อมในการเป็นนักวิจัย ประดิษฐ์ คิดค้นของประเทศ สำหรับแผนจัดการเรียนรู้จะมีทั้งแผนการเรียนรู้ฉบับย่อซึ่งจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคเรียน และมีแผนการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ (รายคาบ) ซึ่งจะมีเอกสารประกอบสื่อการเรียนการสอน, เครื่องมือวัดผล

ในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นด้านวิทย์และคณิตศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน และนักเรียนก็มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทย์คณิตเช่นกัน ทำให้สามารถเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นระยะๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม จะแยกเป็น

๑) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคตามโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งจะวัดผลเป็นระดับผลการเรียน

๒) จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร) เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งเป็นคนดีของสังคม โดยมีนักเรียน ๒๓ คน/ครู ๑ คน

การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

จัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้นก่อนดำเนินการสอน ด้วยการ

๑) ครูผู้สอนจัดทำแบบการจัดการเรียนรู้และจัดซื้อ/จัดหา/จัดทำสื่อและ วัสดุตามที่ระบุไว้ตามแผนโดยโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้เข้าร่วมการอบรมการผลิตสื่อกับ หน่วยงานต่างๆ และจัดอบรมการผลิตสื่อให้กับครูในโรงเรียน

การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการวางแผนการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยจัดทำ ตารางการนิเทศ และดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม การพัฒนาการนิเทศการสอนของโรงเรียน เน้นวิธีการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยเฉพาะปัญหาที่เกิด จากการทำงานในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายใน โรงเรียนทุกคน ทุกขั้นตอน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการพัฒนา กระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน ทุกๆ ด้าน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนมีการวัด ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อ ประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน นักเรียนจะมี เกียรติเสียทุกวิชาไม่ต่ำกว่า ๒.๐

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

จะจัดสรรตามกรอบของศูนย์พัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็น โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยโรงเรียนจัดทำกิจกรรม/โครงการรองรับและดำเนินการตาม กิจกรรม/โครงการ ตามแผนที่กำหนด ซึ่งโรงเรียนมีการขอการจัดตั้งงบประมาณตามกรอบที่ ศพว. กำหนด โดยจัดแบ่งเป็นงบวิชาการและงบค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ (ศพว. คือ ศูนย์พัฒนาโรงเรียน วิทยาศาสตร์ภูมิภาค สพช.) จะจัดสรรงบประมาณตามต้องการความจำเป็นของแต่ละงาน โดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินของโรงเรียน มีการวิเคราะห์ปัจจัยรอบด้านและผลที่จะได้รับ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณลงไปได้ถูกต้องตามความต้องการในการพัฒนาโรงเรียน และผู้เรียน

การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

ตามโครงสร้างโรงเรียนจุฬาภรณ แบ่งเป็น ๕ กลุ่มงาน แต่ละกลุ่มงานก็ต้องจัดทำโครงการ และกิจกรรมเพื่อรวบรวมเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีในส่วนของเงินวิชาการจะจัดสรรเข้าไปในกลุ่มวิชาการ ส่วนเงินค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ จะจัดสรรปันส่วนลงไป ๔ กลุ่มงานที่เหลือ

การบริหารงานงบประมาณ ๕ กลุ่มบริหาร ประกอบด้วยกัน คือ

๑) วิชาการ ๒) แผนงานและงบประมาณ ๓) บุคคล ๔) บริหารทั่วไป ๕) กิจกรรมนักเรียนและหอพัก

ซึ่งการบริหารงบประมาณ แยกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) งบประมาณเพื่อการจัดการเรียนการสอน (เรียกว่า งบประมาณ “วิชาการ”)

๒) งบประมาณเพื่อทักษะชีวิตนักเรียนประจำ (เรียกว่า งบประมาณ “ส่วนตัว”) โดยนักเรียนทุกคนจะได้รับเงินสนับสนุนจาก สพฐ. คนละ ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปี

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คัดค้าน ประหยัด และเหมาะสม

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ จัดซื้อ/จัดหา/จัดทำ โดยมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและได้วัสดุที่มีคุณภาพ และการจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเงิน-พัสดุ ในการจัดหาพัสดุดำเนินการตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี นอกจากนี้ยังดำเนินการในเรื่องการจัดเก็บ การรักษา การทะนุบำรุง และการจำหน่ายเป็นไปตามระเบียบพัสดุ มีการรณรงค์ให้ใช้กระดาษหน้าเดียว เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ และมีการขออนุญาตดำเนินการจัดซื้อพัสดุตามโครงการ ตามความจำเป็น พัสดุเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง แล้วลงทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมมีการเบิกจ่ายตามระบบ

การระดมทรัพยากรทางการศึกษาค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นโรงเรียนโครงการพิเศษ ทรัพยากรและการลงทุนได้มาจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัว ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา ทำให้มีทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพอเพียง

การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คัดค้าน ประหยัด และเหมาะสม ก่อนใช้งบประมาณ จะยื่นแบบเพื่อขอรายงานความก้าวหน้าและอนุมัติใช้งบประมาณตามแผน และหลังใช้งบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อฝ่ายบริหาร

เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมต้องประเมินโครงการและกิจกรรม และจัดทำรายงานถึงสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานและนำไปปรับปรุงในการจัดทำแผนครั้งต่อไป ทุกฝ่ายทุกกลุ่มงานจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ เมื่อสิ้นภาคเรียน โดยต้องแสดงให้เห็นสิ่งที่ได้รับจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

โรงเรียนจุฬาภรณเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษทางวิทย์-คณิต จำนวนบุคลากรสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย์-คณิต มีการจัดการระบบอัตรากำลังของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า และมีการกำหนดกรอบอัตรากำลังจาก ศพว. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติทั้ง ๑๒ จุฬาภรณ นอกจากนี้ มีการจ้างอัตราจ้างเพิ่มในกลุ่มสาระและกลุ่มงานบางกลุ่มที่มีปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่น งานการเงิน งานพัสดุ เป็นต้น

อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งจำนวนอัตราของครู : นักเรียน จะแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ครูผู้สอน ๑๐๐% สอนตรงการวิชาเอก/วิชาโท

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสม

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ดำเนินการจะสรรหาตามอัตราว่างของโรงเรียนตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้นสังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการวิชาเอกอะไร

การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม.

การเลื่อนขั้นเงินเดือนจะมีการประเมินผลการปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้วพิจารณาเลื่อนขั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนขั้น

การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน

การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้รับการยกย่อง/ยอมรับของสังคม และเพื่อความจริงก้าวหน้าทางอาชีพทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน/ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

- ๑) ส่งครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒) จัดอบรมฟังบรรยายเรื่อง ระเบียบวินัยและคุณธรรม
- ๓) จัดเข้าค่ายคุณธรรม
- ๔) จัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน

ส่งเสริมการเข้าร่วมพัฒนาตามรายวิชา งานที่รับผิดชอบให้ตรงตามสาขา มีการจัดกิจกรรมอวยพรวันเกิดแก่บุคลากร เยี่ยมและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่เจ็บป่วย ยกย่องเชิดชูให้คำชมเชย เกียรติบัตรแก่บุคลากรที่ทำคุณงามความดีแก่นักเรียนและแก่โรงเรียน, สังคม

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการ

๑) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายในโรงเรียนโดยหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

๒) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

๓) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกโรงเรียน

ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์รวมถึงสนับสนุนให้ศึกษาต่อ

การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่

การประเมิน

– สั้นภาคเรียนบุคลากรทุกท่านจัดส่งผลการดำเนินงาน/การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง (SARรายบุคคล)

– ครูทุกคนประเมินตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan)

– พัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ตาม ID Plan

การลงโทษทางวินัยของบุคลากร เป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียน ได้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่จัดอบรม “วินัยของข้าราชการ”

มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อนำผลมาเลื่อนขั้นเงินเดือน, ต่อสัญญาจ้าง (กรณีอัตราจ้างชั่วคราว) ในกรณีบุคลากรทำผิดวินัย จะดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ โดยโรงเรียนจะตั้งกรรมการสืบหาข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัย หากมีความผิด ก็ดำเนินการโทษทางวินัยตามลำดับโทษต่อไป

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม

โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะทำให้ระบบงานธุรการและงานสารบรรณเป็นระบบถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น การจัดเก็บหนังสือ การรับหนังสือเข้า การส่งหนังสือออก การให้บริการสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว

จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม การใช้โปรแกรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น อีออฟฟิศ

จัดให้มีบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ จัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในการทำงาน

จัดให้มีเอกสารและคู่มือในการปฏิบัติงานสารบรรณ

จัดให้มีทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ

ทั้งนี้การดำเนินการจัดทำระบบการรับ-ส่ง โต้-ตอบ หนังสือราชการ นั้นจะมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะ

การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

มีการจัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักเรียนทุกคนเมื่อมอตัวเข้ามาอยู่ในโรงเรียน โดยใช้ Program มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ. กำหนด และได้จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน

ทั้งนี้ ข้อมูลสถิติการรับนักเรียน ม.๑, ม.๔ จะถูกเก็บโดยงานรับนักเรียนใหม่ ฝ่ายวิชาการ

ข้อมูลสถิติรายชื่อ-จำนวนนักเรียน ม.๑-ม.๖ จะถูกจัดเก็บและรายงานข้อมูลโดยงานทะเบียน กลุ่มบริหารงานวิชาการ

ข้อมูลรายงานผลการเรียน ม.๑-ม.๖ จะดูแลจัดเก็บข้อมูล+รายงาน

ส่วนข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลจะจัดเก็บข้อมูลงานวัดผล ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ๑) งานแนะแนว ๒) งานหอพัก ๓) งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๔) ครูผู้สอน

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ให้สะดวกและเหมาะสม

ดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีตามหลักคุณธรรม ๑๒ ประการ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม

เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนจะเรียนเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้โรงเรียนมีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน งานประชาสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมตามความเหมาะสมแต่ละงาน มีการจัดเผยแพร่ข้อมูลโรงเรียนผ่านทาง Website และวารสารโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง มีการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ โดยส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่น ๆ มีการจัดทำค่ายอาสาของนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนานักเรียนออกค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น

การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ทำหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาอาคาร พร้อมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่ให้น่าอยู่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม

โรงเรียนจะมีมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงคอยดูแลและตรวจสอบ มีทีมงานสารสนเทศดำเนินการดูแลระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ การสืบค้นสารสนเทศขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้เนื้อที่น้อย ทางโรงเรียนมีกลุ่มงานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน/สารสนเทศภายในกลุ่มสาระฯ สารสนเทศกลุ่มงานแต่ละฝ่าย พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ หรือพรรณนางานไว้อย่างชัดเจน และมีกลุ่มบริหารงานวิชาการบริหารงานหลักสูตร ที่มีการประชุม วางแผน และวางแผนแนวทางปฏิบัติและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นรูปธรรม

การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาคอยช่วยเหลือโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา การให้ความรู้แก่ครูในจังหวัดลพบุรี เมื่อมีโครงการจะเชิญครูในจังหวัดลพบุรีมาร่วมกิจกรรม โครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพวิทย์-คณิต มีการเข้ามาเรียนรู้ค่ายวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีตั้งแต่ ม.๑-ม.๓

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนมีการบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยการบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนบริหารจัดการหลักสูตรให้เหมาะสม ตามโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนจัดทำแผนการเรียนรู้จัดทำทุกกลุ่มสาระให้สอดคล้องตามหลักสูตรของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑ เป็นหลักแล้วนำมาบูรณาการจัดให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และจัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข ยึดบริบทโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชนกับท้องถิ่น เน้นที่ตัวผู้เรียน เช่น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เรียนตามที่นักเรียนสนใจเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีนักเรียนบางคนสนใจเรียน แต่มีบางคนไม่สนใจเรียนพอจัดกิจกรรมให้ทำแล้วหันมาสนใจการเรียนมากขึ้น

มีการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างสมดุล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เรียนรู้ สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมสร้างประสบการณ์สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้รับการช่วยเหลือ เอื้ออาทร และร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันรับผิดชอบ มีระบบระเบียบข้อตกลงเพื่อสร้างวินัย

โรงเรียนจัดการบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย ที่มีคุณภาพผ่านการคัดเลือกของกรรมการโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำผลิตสื่อเอง จัดทำศูนย์สื่อนวัตกรรม กำกับติดตามประเมินผลการใช้สื่อ

โรงเรียนมีการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการประชุมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยจะกำหนดเป็นทุกวันพฤหัสบดี จัดแยกเป็นระดับชั้น เช่นระดับชั้นอนุบาลก็คุยกับชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาคุยกับระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาคุยกับระดับชั้นมัธยมศึกษา ในการมุ่งเน้นหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน

มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เดิมวัดการเรียนตามหลักสูตรนั้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แค่ ๘ ตัวชี้วัด แต่โรงเรียนในจังหวัดลพบุรี เพิ่มเติมมาอีก ๑ ตัวชี้วัด เป็นมีตัวชี้วัด ๙ ประการ ซึ่งได้แก่

(๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	(๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
(๒) ซื่อสัตย์สุจริต	(๗) รักความเป็นไทย
(๓) มีวินัย	(๘) มีจิตสาธารณะ
(๔) ใฝ่เรียนรู้	(๙) ความเป็นคนดี
(๕) อยู่อย่างพอเพียง	

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม ด้วยการนำหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ มาใช้ในการทำงานและบริหารงบประมาณ คือ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักของความโปร่งใส ๔) หลักการมีส่วนร่วม ๕) หลักความรับผิดชอบ ๖) หลักความคุ้มค่า ซึ่งการจัดตั้งงบประมาณโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหารกับหัวหน้าทั้ง ๔ ฝ่าย รวมถึงเจ้าหน้าที่การเงินในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม

มีการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม ตามภารกิจหลักของโรงเรียน ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านวิชาการ (ด้านการเรียนการสอน, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ)
- ๒) ด้านบุคลากร (พัฒนาบุคลากร)
- ๓) ด้านบริหารทั่วไป (งานกิจกรรมนักเรียน, งานอาคารสถานที่, ความสัมพันธ์ชุมชน ฯลฯ)
- ๔) ด้านบริหารงบประมาณ (งานการเงิน, พัสดุ)

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม นั้น ยึดถือหลักปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ พัดุ/ครุภัณฑ์ที่ได้มาให้นำไปใช้ประโยชน์ มีการวางแผนการใช้ การบำรุงดูแลรักษา มีผู้รับผิดชอบชัดเจน

การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสมนั้น โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากร จัดทำโครงการร่วมกับชุมชน ในเวลาที่ชุมชนจัดกิจกรรม โรงเรียนจะส่งผู้แทนที่ไม่ติดภารกิจไปร่วมงานทุกครั้ง สร้างภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ขอร่วมมือพร้อมทั้งจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ภาครัฐ เอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสมนั้น โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายในงบประมาณภายในสถานศึกษาประจำปีงบประมาณ ทุก ๆ ปี ๆ ละ ๑ ครั้ง มีทะเบียนคุมเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีแผนปฏิบัติงานหรือแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นการตรวจสอบงบประมาณระหว่างดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม และเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนกำหนดและการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมด้วยกำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน กคศ. ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังครูสายปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา อัตรานักเรียน ๓๐ คน/ครู ๑ คน และ นักเรียน ๒๕ คน/ครู ๑ คน ตามลำดับ

การจัดสรรอัตรากำลังจะจัดตามการจัดสรรของเขตพื้นที่ และโรงเรียนจะมีการสำรวจว่า โรงเรียนขาดวิชาเอกอะไร โรงเรียนมีหน้าที่กำหนดวิชาเอกเท่านั้น

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสมนั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่ในแต่ละกรณีการจัดการ

การจัดทำประวัติข้าราชการ ทางโรงเรียนกำหนดให้คุณครูและบุคลากรได้จัดทำทะเบียนประวัติของคุณครูทุกคน ตั้งแต่ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และการพัฒนาตนเอง การเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

สำหรับการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดถือแนวปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนของ กคศ. โดยมีคณะกรรมการระดับโรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร

การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม โรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้

- ๑) การให้ขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๒) การให้สวัสดิการนอกเหนือจากที่ทางราชการได้จัดให้ตามสิทธิ
- ๓) การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ เช่น การอบรม สัมมนา การศึกษาต่อ การมอบหมายการปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ โดยมีงบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท/คน

โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการศึกษาวิเคราะห์สภาพมาตรฐานของครูและบุคลากร และความต้องการของครูที่อยากจะพัฒนาในด้านใด เรื่องใด จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา อาจเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยพิจารณาจากปัญหาที่พบและความต้องการพัฒนา มีการกำหนดรูปแบบการพัฒนาครู กิจกรรม ระยะเวลาการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และปฏิบัติการพัฒนาตามแผน/กิจกรรม

ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่นั้น โรงเรียนได้กำหนดไว้ดังนี้

- ๑) ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ (งานการเรียนการสอน) และงานที่ได้รับมอบหมาย (งานพิเศษ เช่น งานกิจกรรมนักเรียน งานการเงิน พัสดุ งานอนามัยโรงเรียน ฯลฯ) ทุกภาคเรียน (ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ภายในเดือนมีนาคม ครั้งที่ ๒ ภายในเดือนกันยายน)
- ๒) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ
- ๓) ให้ขวัญกำลังใจครูผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี เช่น ให้รางวัลความดี ความชอบในกรณีที่ยังมีผลการปฏิบัติงานไม่ผ่าน แต่ให้ปรับปรุงและพัฒนา

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน ๑ คน เพื่อดำเนินงานธุรการและงานสารบรรณ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานธุรการและสารบรรณ ชัดเจน และดำเนินการปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ อีกทั้งมีการจัดงานสารบรรณที่เหมาะสม คือ งานเอกสารตั้งแต่การจัดหา การรับ-ส่ง เก็บรักษา การยืม และการทำลายเอกสาร อย่างเหมาะสม

การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดการโดย

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำสำมะโนนักเรียน
- ๒) จัดทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- ๓) จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว

มีการสำรวจทะเบียนสภานักเรียน ปีละ ๒ ครั้ง โดยการเยี่ยมบ้านเด็ก เก็บข้อมูลรายบุคคล และรายงานผล DMC กรอกข้อมูลนักเรียนทุกคน ดำเนินงาน ๑๐๐% จะมีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ในช่วงก่อนเปิดเทอม เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน เชื้อชาติของผู้เรียนทุกวันเป็นสมุดบันทึก เป็นระบบ และมีแบบแผน

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีขั้นตอนดังนี้

- ๑) มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมนักเรียน
- ๒) มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน
- ๓) จัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ได้วางแผนไว้
- ๔) มีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ
- ๕) มีการรายงานผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม

มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน เช่น โครงการขยะแลกแต้มการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมอบรมให้นักเรียนได้เลือกทำตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามนโยบายของรัฐ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการกิจกรรมร่วมกับชุมชน มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียนในเทศกาลวันสำคัญบ้าง สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ที่โรงเรียน จัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ๑๐๐% อีกทั้งมีตัวแทนชุมชนมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาและมีการช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนเมื่อมีความต้องการช่วยเหลือมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ

การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนนั้น มีแผนงานในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ การจัดสร้าง การปรับปรุง ดูแลรักษา และพัฒนา ใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งมีครูและบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน

การวางแผน อำนวยการและประสานงานการพัฒนากระบวนการเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม โรงเรียนมีแผนงานและโครงการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในแต่ละกลุ่มงาน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ประโยชน์สูงสุด มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทุกอาคารเรียน ทั้งนี้มีคณะทำงานรับผิดชอบโดยตรง ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศนั้น เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เป็นปัจจุบันทันสมัย ตรวจสอบข้อมูลได้ ข้อมูลสารสนเทศ

การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนได้จัดทำแผนงานและโครงการสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายศิษย์เก่าโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ให้หน่วยงานโรงเรียน ชุมชน ได้มาใช้บริการ อีกทั้ง ยังเป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา

เช่น มีการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนกับชุมชน หน่วยงานอื่นๆ ในด้านการใช้อาคารสถานที่ เช่น เป็นสนามสอนนักเรียน การอบรมสัมมนาต่าง ๆ

๕.๑.๒ ผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลวิจัยมีดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยบริเวณพื้นที่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัญหาอุปสรรคของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) งานด้านวิชาการมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาทำให้ต้องมีการอัปเดตอยู่ตลอดในการทำงาน

(๒) กิจกรรมและบริการเยอะมากจนครูบางสาขาอ่อนล้าเนื่องจากวันหยุดน้อยมาก

(๓) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องให้เรียนรู้จากปัญหาซึ่งเป็นที่มาซึ่งคำตอบ

(๔) ครูผู้ทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารวิชาการรวมถึงงานเลขานุการงานวิชาการทุกคนมีภาระงานสอนมาก ซึ่งต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการงานวิชาการ ทำให้งานด้านวิชาการซึ่งมีมากมาย กิจกรรมต่างๆ ในการประสานติดต่อครูในกลุ่มสาระฯ ต่าง ๆ และนักเรียนในการสมัครสอบแข่งขัน..เกิดความล่าช้าไปบ้าง และเวลาส่วนที่ใช้ในการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย.. อันอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนลดลง

(๕) ควรจัดหาสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับการใช้งานของแต่ละกลุ่มสาระ

(๖) การขาดแคลนบุคลากร การไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ

(๗) การคัดเลือกข้าราชการครู ทั้งการย้าย/สอบบรรจุ ควรจะมีการกำหนดคุณสมบัติให้เป็นไปตามบริบทของการเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

(๘) การจัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ยังขาดการบูรณาการระหว่างโครงการ/กิจกรรมทำให้บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อน และกระทบเวลาเรียนมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ขาดหลักความคุ้มค่า ความพอเพียง ประหยัด

(๒) ขั้นตอนการเสนอขอใช้งบประมาณ/การสั่งซื้อ/การจัดการสุปรายงานขอเบิกใช้ในวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ มีรูปแบบและวิธีการโดยพิมพ์ตามแบบฟอร์มซึ่งยุ่งยากซับซ้อนต้องใช้

เวลามาก ซึ่งครูไม่มีความชำนาญ ทำให้พิมพ์ล่าช้า ใช้เวลา และครูผู้สอนไม่มีเวลาว่างมากนัก มีภาระงานสอนเยอะทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานมากนัก

(๓) การขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน

(๔) การใช้งบประมาณไปกับโครงการพัฒนาวัสดุมากกว่าพัฒนาบุคลากร

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) บุคลากรที่ได้มาไม่ได้มาจากการคัดสรร แต่ก็มีภาระแก้ไขโดยมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอ

(๒) คุณธรรม

(๓) ครูที่ทำหน้าที่สรุปการมาปฏิบัติราชการ การลา การขาดของบุคลากรภายในโรงเรียน มีภาระงานในการควบคุมดูแลของนักเรียนและการสอนในคาบ ๑-๒ หรืออาจจะ ๓-๔ ด้วยจึงมักประสบปัญหาในด้านการสรุป เพื่อรายงานฝ่ายบริหาร และการมาพิมพ์สรุปเพื่อติดบอร์ดสรุปข้อมูลการมาปฏิบัติราชการบุคลากร ทำให้เกิดความล่าช้าไม่สามารถส่งถ่ายข้อมูลประสานกับงานวิชาการเพื่อจัดการเรียนการสอนแก่ครูที่ลา-ขาดไม่มาปฏิบัติงานที่ได้

(๔) การขาดแคลนบุคลากร

๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) บุคลากรมีงานมาก ทำให้มีเวลาดูแลและให้อำนวยความสะดวกยังไม่ครบถ้วน แต่คาดว่าจะได้ครูพิเศษมาช่วยงานใน ๑-๒ ปีการศึกษาหน้า (สพฐ.กำลังเสนอในขั้นตอนการแปรรูป)

(๒) การสร้างจิตสำนึก สร้างวินัย

(๓) การขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน

๒. ข้อเสนอแนะ ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ควรมีการปรับปรุงข้อมูลอยู่ตลอดในการทำงาน

(๒) ควรมีเจ้าหน้าที่ธุรการ/เอกสารด้านบริหารวิชาการที่ไม่มีคาบสอนและจัดพิมพ์การเสนอขอใช้งบประมาณ การติดต่อประสานงานกับคณะครูกลุ่มสาระฯ และนักเรียนโดยเฉพาะที่สามารถดำเนินการได้ทั้งวันโดยไม่มีการสอน จะทำให้การบริหารจัดการดำเนินการได้เร็วกว่านี้ และครูก็สามารถใช้เวลาในการเตรียมการสอนได้มากขึ้นอันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถครูและบุคลากร

(๔) ควรวางแผนการจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้บูรณาการกันอย่าง

เหมาะสม

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- (๑) ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะ ที่ไม่มีคาบสอน และจัดพิมพ์ให้กับครูทุกหมวด ทุกงานทุกกลุ่มสาระฯ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน
- (๒) ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ
- (๓) ในการทำโครงการมีการประชุม ลงมติเป็นเอกฉันท์และเรียงลำดับ ความสำคัญ ความต้องการในการพัฒนามากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- (๑) ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะ ที่ทำการนี้โดยไม่ติดกับการปฏิบัติการคุมแถว นักเรียนในตอนเช้าและมีภาระสอนให้ทำหน้าที่โดยเฉพาะ จะทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วขึ้น
- (๒) การได้รับการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอต่อความต้องการในการ ดำเนินงาน

๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การมีบุคลากรที่ปฏิบัติการด้านการดูแลบำรุงรักษาที่เพียงพอ เอาใจใส่ต่อ หน้าที่และผลประโยชน์ส่วนรวมของโรงเรียนและนักเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยบริเวณพื้นที่ โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัญหาอุปสรรค ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- (๑) งบประมาณน้อย ผู้ปกครองและนักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา เนื่องจากฐานะยากจนต้องหาเงินเลี้ยงชีพ
- (๒) โรงเรียนรับนักเรียนหลากหลาย ทำให้ยากในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากบุคลากรคงมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนให้ครบกับนักเรียนทุกประเภท
- (๓) บุคลากรงานวิชาการมีไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- (๑) งบประมาณยังไม่เพียงพอในการดำเนินงานบริหารจัดการด้านอื่นๆ
- (๒) ขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ มีแต่เครื่องที่ไม่ทันสมัย
- (๓) ต้องการรับการบริจาคข้าวปลาอาหารเพื่อทำอาหารกลางวันให้นักเรียน ได้รับประทานฟรี เนื่องจากงบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- (๑) โรงเรียนขาดบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนบางวิชา

(๒) มักพบปัญหาการขาดแคลนครูเสมอ กรณีครูย้าย ครูเกษียณระหว่างรอตำแหน่งว่าง

(๓) บุคลากรมีจำกัด บางครั้งก็ขาดแคลนในการจัดการเรียนการสอนให้ครบทุกกลุ่มสาระฯ ขาดบุคลากรเฉพาะทางบางอย่าง เช่น ครูเอกสังคมระดับประถมไม่เพียงพอ

(๔) ขาดครูวิชาเอกที่ต้องการ เนื่องจากมีการย้ายบ่อย

๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) การบริหารงาน การดำเนินงานบางอย่างยังต้องพัฒนาปรับปรุงโดยใช้งบประมาณอีกมากมาย

(๒) มีปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ

(๓) เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีฐานะค่อนข้างยากจนเสียเป็นส่วนใหญ่ การจัดกิจกรรมในบางกิจกรรมจึงดำเนินไปอย่างค่อนข้างลำบาก ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนจึงต้องใช้งบประมาณในการช่วยเหลือนักเรียน

(๔) มีสถานที่จำกัด

(๕) นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดแคลน ทุนการศึกษาพ่อแม่แยกทาง ต้องอาศัยอยู่กับญาติ ปู่ ย่า ตา ยาย จึงขาดความรัก ความอบอุ่น ทำให้ส่งผลถึงการเรียน สมาธิสั้น

๒. ข้อเสนอแนะ ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑) ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

(๒) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน

(๓) ผู้ปกครองและนักเรียนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษา

๒) ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) จัดงบประมาณตามความเหมาะสมของโครงการ

(๒) งบประมาณน้อยไม่เพียงพอ ทำให้การบริหารจัดการไม่สะดวก

๓) ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) มีบุคลากรครู ครบทุกกลุ่มสาระฯ ทุกระดับชั้นเรียน

(๒) มักพบปัญหาการขาดแคลนครู ในกรณีครูย้าย ครูเกษียณ ระหว่างรอ

ตำแหน่ง

๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๑) จัดกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

(๒) มีปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารจัดการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในแง่มุมจากความคิดเห็นของนักเรียนในเขตพื้นที่โรงเรียนบ้านเขาทับควาย อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๑) การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม

โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมดีอยู่แล้ว และทำให้มีความสุข

มีความสุขเวลาเรียนในแต่ละวิชา เช่น วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ คุณครูจะให้ฝึกเล่นดนตรีไทย มีสมุดบันทึกความดีในแต่ละวันทำให้ได้เป็นตัวแทนระดับภาคในการแข่งขันวงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่

มีความสุขเวลาเรียนในแต่ละวิชา และการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทำให้ได้ผ่อนคลาย เช่น วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ทำให้ได้เป็นตัวแทนระดับในการแข่งขันวงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ จนสามารถได้รับรางวัลเหรียญเงิน

โรงเรียนมีการเรียนการสอนตามหลักสูตร เน้นการเรียนในวิชาการ มีการจัดชั่วโมงเรียนตามใจผู้เรียนสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง

โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมดีอยู่แล้ว ก่อให้เกิดความสุขสามารถนำความรู้เข้าร่วมแข่งขันโอลิมปิกระดับภาคจนได้รับรางวัลเหรียญเงิน

๑.๒) การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการเรียนรวมทั้งหมด ๗ ชั่วโมง ภาคเช้าเรียน ๓ ชั่วโมง ภาคบ่ายเรียน ๔ ชั่วโมง มีความเหมาะสมดีแล้ว

มีการเรียน ๗ ชั่วโมง ใน ๑ วัน มีการจัดการเรียนการสอนแบบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ๕ วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา

๑.๓) การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

คอมพิวเตอร์ และทีวี ตามห้องเรียน มีความเหมาะสม แต่คอมพิวเตอร์ที่มีไว้สำหรับให้ใช้บริการในห้องคอมพิวเตอร์ชำรุดเป็นจำนวนมาก ไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียนที่มาใช้บริการ

๑.๔) การนิเทศและพัฒนากการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการจัดบอร์ด นิเทศการตามเทศกาล บอร์ดการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมแนะแนว จริยธรรมทุกวันศุกร์ วันภาษาไทย วันแม่ วันอาเซียน วันครู ทักษะวิชาการ ชุมนุมพละ การจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทำให้ทราบว่าวันสำคัญนั้นมีความเป็นมาอย่างไร เป็นต้น

๑.๕) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

ก่อนสอบคุณครูจะมีการทบทวนวิชาที่สอนแบบเข้ม ทำให้ผลการสอบได้คะแนน
ออกมาดี

มีเตรียมสอบ อ่านหนังสือ คะแนนเก็บ เช่น ใบงาน สมุด รายงาน โครงการ ทำ
สิ่งประดิษฐ์ แบ่งเป็น ๗๐: ๓๐

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑) การจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

มีงบประมาณอุปกรณ์กีฬา และหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน

๒.๒) การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

๑. ด้านวิชาการ เกี่ยวกับการเรียนการสอน

๒. ด้านบริหารทั่วไป เกี่ยวกับสถานที่

๓. ด้านการเงิน เกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย

๔. ด้านบริหารฝ่ายบุคคล เกี่ยวกับชุมชน

๒.๓) การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และ
เหมาะสม

อุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียน เมื่อใช้งานเสร็จแล้วเก็บเข้าที่เดิมให้
เรียบร้อย ไม่ปล่อยให้เกะกะ ช่วยกันรักษา ดูแลทรัพย์สินของโรงเรียน

๒.๔) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

มีจัดทุนการศึกษาให้กับนักเรียนเรียนดีและยากจน ความประพฤติดี ทุน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทุนอาหารกลางวัน

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑) การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ให้เหมาะสม

มีครูข้าราชการ ๑๙ คน ครูอัตราจ้าง ๒ คน ครูธุรการ ๑ คน

๓.๒) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มีการเข้าอบรมการสอนของคุณครูตามหลักสูตร และจะมีครูคนใหม่สอนแทน

๓.๓) การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่
ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่

เมื่อนักเรียนทำผิด คุณครูจะลงโทษด้วยการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ด้วย
บทลงโทษที่เหมาะสม

กรณีไม่ส่งงานครบตามกำหนด จะถูกทำโทษด้วยการให้กลับไปทำใหม่และให้
ทำงานเพิ่มขึ้น หากไม่เข้าใจชิ้นงานครูจะให้เพื่อนคนที่รู้ช่วยอธิบายจนเข้าใจ

กรณีแต่งชุดลูกเสือไม่ครบ ถูกทำโทษด้วยการให้เก็บขยะ ส่งการบ้านไม่ครบ ให้
วิ่งรอบโต๊ะ ฝัมายาผิดระเบียบ ถูกครูจะใช้กรรไกรขริบ ถูงเท้าผิดระเบียบ ถูกคุณครูยึด

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑) การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม

มีคุณครูที่ทำหน้าที่ธุรการ และคุณครูที่ดูแลห้องสมุด

๔.๒) การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

มีการเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยการให้แบบกรอกประวัติส่วนตัวของบิดา มารดา
ด้วยการนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บิดา มารดา และสำเนาทะเบียนบ้าน มาบันทึกในแบบ
กรอกประวัติ วัน เดือน ปีเกิด การเดินทางมาโรงเรียนด้วยวิธีใด โตขึ้นอยากเป็นอะไร และเอกสาร
ของห้องเรียน

๔.๓) การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ให้สะดวกและเหมาะสม

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ ได้แก่

๑) กิจกรรมกีฬา	๒) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด
๓) กิจกรรมบันทึกการอ่าน	๔) กิจกรรมวันเด็ก
๕) กิจกรรมไหว้ครู	๖) กิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน
๗) กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม	๘) กิจกรรมแห่เทียน
ลูกเสือ-เนตรนารี	๙) กิจกรรมวันภาษาไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ ได้แก่

๑) กิจกรรมวันภาษาไทย	๒) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด
๓) กิจกรรมวันเกษียณ	๔) กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม
๕) กิจกรรมวันพ่อ	๖) กิจกรรมท่องก่อนวัยอันควร
๗) กิจกรรมวันแม่	๘) กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี
๙) กิจกรรมวันเด็ก	๑๐) กิจกรรมชมการแสดงแสงสีเสียง

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ ได้แก่

๑) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	๒) กิจกรรมกีฬา
๓) กิจกรรมวันเด็ก	๔) กิจกรรมไหว้ครู
๕) กิจกรรมวันพ่อ	๖) กิจกรรมวันแม่
๗) กิจกรรมวันลอยกระทง	๘) กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ

- ๙) กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม ๑๐) กิจกรรมทำบุญตักบาตรอาหารแห้ง
 ๑๑) กิจกรรมทัศนศึกษา ๑๒) กิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน
 ๑๓) กิจกรรมวันอาเซียน ๑๔) กิจกรรมวันปีใหม่

๔.๔) การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม

วันพระทางโรงเรียนจะให้นักเรียนทำจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ เก็บขยะนอกโรงเรียน ทำความสะอาดบริเวณลานวัด ล้างห้องน้ำ เก็บขยะในวัดและนอกวัด

จัดให้นักเรียนใส่บาตรข้าวสารอาหารแห้งทุกวันพระและมีการทำความสะอาดแท่นเทียนพรรษา ทำความสะอาดวัด เช่น เก็บขยะ กวาดใบไม้ ล้างห้องน้ำ ทำบุญตักบาตร และถวายเทียนพรรษาแก่วัดต่าง ๆ

๔.๕) การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

แบ่งเขตให้นักเรียนรับผิดชอบตามชั้นเรียน บริเวณอาคาร สนาม ตามความเหมาะสม

๔.๖) การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม

ประชุมสถานักเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การเรียนการสอนสถานที่ เดือนละ ๑ ครั้ง

๔.๗) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ทัศนศึกษาสวนสัตว์ ได้ศึกษาความเป็นอยู่ของสัตว์ จังหวัดนครราชสีมา ชมเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ อิมแพคเมืองทองธานี เข้าค่ายอิทธิฤทธิ์ จังหวัดสระบุรี เป็นเจ้าภาพงานศิลปหัตถกรรมในกลุ่มโรงเรียน

๓. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๓.๑) ปัญหาอุปสรรค ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๓.๑.๑) เพื่อนชอบเสียงดังในเวลาเรียน ทำให้เสียสมาธิในการเรียน เพื่อนเสียงดังเวลาทำงาน ห้องเรียนมีอากาศร้อน มีการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรครูค่อนข้างบ่อย ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง

๓.๑.๒) ครูให้ใบงานน้อย เพื่อนชอบชวนเล่น คุย ในเวลาเรียนทำให้เสียสมาธิในการเรียน นอนดึกแล้วตื่นสายทำให้มาเรียนไม่ทัน ไม่ขยันทำการบ้าน

๓.๒) ข้อเสนอแนะ ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๓.๒.๑) นักเรียนไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนในเวลาเรียน เพื่อนในห้องจะได้มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น

๓.๒.๒) จัดชั่วโมงเรียนเพิ่มขึ้นในวิชาที่เปลี่ยนคุณครูผู้สอนบ่อย เพื่อให้การเรียนการสอนไม่สะดุด

๓.๒.๓) ตั้งใจเรียน ไม่ชวนเพื่อนคุย ไม่เสียงดังเวลาทำงาน และเพิ่มพัดลมในห้องเรียนเพื่อลดความร้อน

๓.๒.๓) ตั้งใจเรียน ไม่เล่น ไม่คุย กับเพื่อน ในเวลาเรียน รีบเข้านอนเพื่อจะได้ตื่นแต่เช้ามาทันเวลาเรียน

๓.๒.๔) ครูเพิ่มใบงานเพื่อมีสื่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น

๓.๒.๕) อยากให้โรงเรียนมีชั้นเรียน ม.๑-ม.๖

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง การศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษา เพื่อการนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลวิจัยมีดังนี้

โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม

โรงเรียนใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง จัดทำหลักสูตรร่วมกันกับโรงเรียนในเครือจุฬารณราชวิทยาลัยทั้ง ๑๒ แห่ง เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความเหมาะสมและเกิดความสุขกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และได้ปฏิบัติจริง ซึ่งหลักสูตรจะมีการทบทวนและปรับปรุงทุก ๓ ปี เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามอุดมการณ์ของการจัดตั้งโรงเรียน คือให้นักเรียนมีความพร้อมในการเป็นนักวิจัย ประดิษฐ์ คิดค้นของประเทศ สำหรับแผนจัดการเรียนรู้จะมีทั้งแผนการเรียนรู้รายบทย่อยซึ่งจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคเรียน และมีแผนการเรียนรู้รายสมบูรณ์ (รายคาบ) ซึ่งจะมีเอกสารประกอบสื่อการเรียนการสอน, เครื่องมือวัดผล

ในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นด้านวิทย์และคณิตศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน และนักเรียนก็มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทย์คณิตเช่นกัน ทำให้สามารถเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย เป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม จะแยกเป็น

๑) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคตามโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งจะวัดผลเป็นระดับผลการเรียน

๒) จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นเยาวชนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งเป็นคนดีของสังคม โดยมีนักเรียน ๒๓ คน/ครู ๑ คน

การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

จัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้นก่อนดำเนินการสอน ด้วยการ

๑) ครูผู้สอนจัดทำแบบการจัดการเรียนรู้และจัดซื้อ/จัดหา/จัดทำสื่อและวัสดุตามที่ระบุไว้ในแผนโดยโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้เข้าร่วมการอบรมการผลิตสื่อกับหน่วยงานต่าง ๆ และจัดอบรมการผลิตสื่อให้กับครูในโรงเรียน

การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

มีการวางแผนการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยจัดทำตารางการนิเทศ และดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม การพัฒนาการนิเทศการสอนของโรงเรียน เน้นวิธีการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการทำงานในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน ทุกขั้นตอน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม

ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนมีการวัดประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน นักเรียนจะมีเกรดเฉลี่ยทุกวิชาไม่ต่ำกว่า ๒.๐

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

จะจัดสรรตามกรอบของศูนย์พัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยโรงเรียนจัดทำกิจกรรม/โครงการรองรับและดำเนินการตามกิจกรรม/โครงการ ตามแผนที่กำหนด ซึ่งโรงเรียนมีกรอบการจัดตั้งงบประมาณตามกรอบที่ ศพว. กำหนด โดยจัดแบ่งเป็นงบวิชาการและงบค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ (ศพว. คือ ศูนย์พัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค สพข.) จะจัดสรรงบประมาณตามความต้องการความจำเป็นของแต่ละงาน โดยมี การวางแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินของโรงเรียน มีการวิเคราะห์ปัจจัยรอบด้านและผลที่จะได้รับ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณลงไปได้ถูกต้องตามความต้องการในการพัฒนาโรงเรียน และผู้เรียน

การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

ตามโครงสร้างโรงเรียนจุฬาภรณ แบ่งเป็น ๕ กลุ่มงาน แต่ละกลุ่มงานก็ต้องจัดทำโครงการ และกิจกรรมเพื่อรวบรวมเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีในส่วนของเงินวิชาการจะจัดสรรเข้าไปในกลุ่มวิชาการ ส่วนเงินค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ จะจัดสรรปันส่วนลงไป ๔ กลุ่มงานที่เหลือ

การบริหารงานงบประมาณ ๕ กลุ่มบริหาร ประกอบด้วยกัน คือ

๑) วิชาการ ๒) แผนงานและงบประมาณ ๓) บุคคล ๔) บริหารทั่วไป ๕) กิจกรรมนักเรียนและหอพัก

ซึ่งการบริหารงบประมาณ แยกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) งบประมาณเพื่อการจัดการเรียนการสอน (เรียกว่า งบประมาณ “วิชาการ”)

๒) งบประมาณเพื่อทักษะชีวิตนักเรียนประจำ (เรียกว่า งบประมาณ “ส่วนตัว”) โดยนักเรียนทุกคนจะได้รับเงินสนับสนุนจาก สพฐ. คนละ ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปี

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ จัดซื้อ/จัดหา/จัดทำ โดยมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและได้วัสดุที่มีคุณภาพ และการจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเงิน-พัสดุ ในการจัดหาพัสดุดำเนินการตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี นอกจากนี้ยังดำเนินการในเรื่องการจัดเก็บ การรักษา การทะนุบำรุง และการจำหน่ายเป็นไปตามระเบียบพัสดุ มีการรณรงค์ให้ใช้กระดาษหน้าเดียว เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ และมีการขออนุญาตดำเนินการจัดซื้อพัสดุตามโครงการ ตามความจำเป็น พัสดุเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง แล้วลงทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมมีการเบิกจ่ายตามระบบ

การระดมทรัพยากรทางการศึกษาค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นโรงเรียนโครงการพิเศษ ทรัพยากรและการลงทุนได้มาจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

ใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัว ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา ทำให้มีทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพอเพียง

การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

ก่อนใช้งบประมาณ จะยื่นแบบเพื่อขอรายงานความก้าวหน้าและอนุมัติใช้งบประมาณตามแผน และหลังใช้งบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อฝ่ายบริหาร

เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมต้องประเมินโครงการและกิจกรรม และจัดทำรายงานถึงสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานและนำไปปรับปรุงในการจัดทำแผนครั้งต่อไป

ทุกฝ่ายทุกกลุ่มงานจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน โดยต้องแสดงให้เห็นสิ่งที่ได้รับจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

โรงเรียนจุฬาภรณเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษทางวิทย์-คณิต จำนวนบุคลากรสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย์-คณิต มีการจัดการระบบอัตรากำลังของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า และมีการกำหนดกรอบอัตรากำลังจาก ศพว. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติทั้ง ๑๒ จุฬาภรณ นอกจากนี้ มีการจ้างอัตราจ้างเพิ่มในกลุ่มสาระและกลุ่มงานบางกลุ่มที่มีปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่น งานการเงิน งานพัสดุ เป็นต้น

อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งจำนวนอัตราของครู : นักเรียน จะแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ครูผู้สอน ๑๐๐% สอนตรงการวิชาเอก/วิชาโท

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสม

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ดำเนินการจะสรรหาตามอัตรารว่างของโรงเรียนตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้นสังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการวิชาเอกอะไร

การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม.

การเลื่อนชั้นเงินเดือนจะมีการประเมินผลการปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้วพิจารณาเลื่อนชั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนชั้น

การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน

การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้รับการยกย่อง/ยอมรับของสังคม และเพื่อความจริงก้าวหน้าทางอาชีพทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน/ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

- ๑) ส่งครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒) จัดอบรมฟังบรรยายเรื่อง ระเบียบวินัยและคุณธรรม
- ๓) จัดเข้าค่ายคุณธรรม
- ๔) จัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน

ส่งเสริมการเข้าร่วมพัฒนาตามรายวิชา งานที่รับผิดชอบให้ตรงตามสาขา มีการจัดกิจกรรมอวยพรวันเกิดแก่บุคลากร เยี่ยมและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่เจ็บป่วย ยกย่องเชิดชูให้คำชมเชย เกียรติบัตรแก่บุคลากรที่ทำคุณงามความดีแก่นักเรียนและแก่โรงเรียน, สังคม

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการ

- ๑) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายในโรงเรียนโดยหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน
- ๒) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย
- ๓) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน

ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์รวมถึงสนับสนุนให้ศึกษาต่อ

การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่

การประเมิน

- สิ้นภาคเรียนบุคลากรทุกท่านจัดส่งผลการดำเนินงาน/การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง (SAR รายบุคคล)
- ครูทุกคนประเมินตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan)
- พัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ตาม ID Plan

การลงโทษทางวินัยของบุคลากร เป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียน ได้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่จัดอบรม “วินัยของข้าราชการ”

มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อนำผลมาเลื่อนขั้นเงินเดือน, ต่อสัญญาจ้าง (กรณีอัตราจ้างชั่วคราว) ในกรณีบุคลากรทำผิดวินัย จะดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ โดยโรงเรียนจะตั้งกรรมการสืบหาข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัย หากมีความผิด ก็ดำเนินการโทษทางวินัยตามลำดับโทษต่อไป

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม

โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะทำให้ระบบงานธุรการและงานสารบรรณเป็นระบบถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น การจัดเก็บหนังสือ การรับหนังสือเข้า การส่งหนังสือออก การให้บริการสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว

จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม การใช้โปรแกรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น อีออฟฟิศ

จัดให้มีบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ จัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในการทำงาน

จัดให้มีเอกสารและคู่มือในการปฏิบัติงานสารบรรณ

จัดให้มีทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ

ทั้งนี้การดำเนินการจัดทำระบบการรับ-ส่ง โต้-ตอบ หนังสือราชการ นั้นจะมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะ

การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

มีการจัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักเรียนทุกคนเมื่อมอตัวเข้ามาอยู่ในโรงเรียน โดยใช้ Program มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ.กำหนด และได้จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน

ทั้งนี้ ข้อมูลสถิติการรับนักเรียน ม.๑, ม.๔ จะถูกเก็บโดยงานรับนักเรียนใหม่ ฝ่ายวิชาการ

ข้อมูลสถิติรายชื่อ-จำนวนนักเรียน ม.๑-ม.๖ จะถูกจัดเก็บและรายงานข้อมูลโดยงานทะเบียน กลุ่มบริหารงานวิชาการ

ข้อมูลรายงานผลการเรียน ม.๑-ม.๖ จะดูแลจัดเก็บข้อมูล+รายงาน

ส่วนข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลจะจัดเก็บข้อมูลงานวัดผล ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ๑) งานแนะแนว ๒) งานหอพัก ๓) งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๔) ครูผู้สอน

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ให้สะดวกและเหมาะสม

ดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีตามหลักคุณธรรม ๑๒ ประการ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม

เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนจะเรียนเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้โรงเรียนมีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน งานประชาสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมตามความเหมาะสมแต่ละงาน มีการจัดเผยแพร่ข้อมูลโรงเรียนผ่านทาง Website และวารสารโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง มีการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ โดยส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่น ๆ มีการจัดทำค่ายอาสาของนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนานักเรียนออกค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น

การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ทำหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาอาคาร พร้อมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่ให้น่าอยู่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม

โรงเรียนจะมีมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงคอยดูแลและตรวจสอบ มีทีมงานสารสนเทศดำเนินการดูแลระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ การสืบค้นสารสนเทศขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้เนื้อที่น้อย ทางโรงเรียนมีกลุ่มงานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน/สารสนเทศภายในกลุ่มสาระฯ สารสนเทศกลุ่มงานแต่ละฝ่าย พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ หรือพรรณนางานไว้อย่างชัดเจน และมีกลุ่มบริหารงานวิชาการบริหารงานหลักสูตร ที่มีการประชุม วางแผน และวางแผนแนวทางปฏิบัติและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นรูปธรรม

การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาคอยช่วยเหลือโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา การให้ความรู้แก่ครูในจังหวัดลพบุรี เมื่อมีโครงการจะเชิญครูในจังหวัดลพบุรีมาร่วมกิจกรรม โครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพวิทย์-คณิต มีการเข้ามาเรียนรู้ค่ายวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีตั้งแต่ ม.๑-ม.๓

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ผลการวิจัยพบว่า

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนมีการบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยการบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน บริหารจัดการหลักสูตรให้เหมาะสม ตามโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดทำทุกกลุ่มสาระให้สอดคล้องตามหลักสูตรของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑ เป็นหลักแล้วนำมาบูรณาการจัดให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้คู่คุณธรรม และจัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข ยึดบริบทโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชนกับท้องถิ่น เน้นที่ตัวผู้เรียน เช่น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เรียนตามที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้เด็กมีความสุขในการเรียน มีนักเรียนบางคนสนใจเรียน แต่มีบางคนไม่สนใจเรียนพอจัดกิจกรรมให้ทำแล้วหันมาสนใจการเรียนมากขึ้น

มีการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างสมดุล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เรียนรู้ สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมสร้างประสบการณ์สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้รับการช่วยเหลือ เอื้ออาทร และร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันรับผิดชอบ มีระบบ ระเบียบข้อตกลงเพื่อสร้างวินัย

โรงเรียนจัดการบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย ที่มีคุณภาพผ่านจากการคัดเลือกของกรรมการโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำผลิตสื่อเอง จัดทำศูนย์สื่อนวัตกรรม กำกับติดตามประเมินผลการใช้สื่อ

โรงเรียนมีการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการประชุมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยจะกำหนดเป็นทุกวันพฤหัสบดี จัดแยกเป็นระดับชั้น เช่นระดับชั้นอนุบาลก็คุยกับชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาคุยกับระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา คุยกับระดับชั้นมัธยมศึกษา ในการมุ่งเน้นหาวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน

มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เดิมวัดการเรียนตามหลักสูตรนั้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แค่ ๘ ตัวชี้วัด แต่โรงเรียนในจังหวัดลพบุรี เพิ่มเติมมาอีก ๑ ตัวชี้วัด เป็นมีตัวชี้วัด ๙ ประการ ซึ่งได้แก่

(๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	(๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
(๒) ซื่อสัตย์สุจริต	(๗) รักความเป็นไทย
(๓) มีวินัย	(๘) มีจิตสาธารณะ
(๔) ใฝ่เรียนรู้	(๙) ความเป็นคนดี
(๕) อยู่อย่างพอเพียง	

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม ด้วยการนำหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ มาใช้ในการทำงานและบริหารงบประมาณ คือ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักของความโปร่งใส ๔) หลักการมีส่วนร่วม ๕) หลักความรับผิดชอบต่อ ๖) หลักความคุ้มค่า ซึ่งการจัดตั้งงบตามโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหารกับหัวหน้าทั้ง ๔ ฝ่าย รวมถึงเจ้าหน้าที่การเงินในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม

มีการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม ตามภารกิจหลักของโรงเรียน ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านวิชาการ (ด้านการเรียนการสอน, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ)
- ๒) ด้านบุคลากร (พัฒนาบุคลากร)
- ๓) ด้านบริหารทั่วไป (งานกิจกรรมนักเรียน, งานอาคารสถานที่, ความสัมพันธ์ชุมชน ฯลฯ)
- ๔) ด้านบริหารงบประมาณ (งานการเงิน, พัสดุ)

การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม นั้น ยึดถือหลักปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ พัสตุ/ครุภัณฑ์ที่ได้มาให้นำไปใช้ประโยชน์ มีการวางแผนการใช้ การบำรุงดูแลรักษา มีผู้รับผิดชอบชัดเจน

การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสมนั้น โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากร จัดทำโครงการร่วมกับชุมชน ในเวลาที่ชุมชนจัดกิจกรรม โรงเรียนจะส่งผู้แทนที่ไม่ติดภารกิจไปร่วมงานทุกครั้ง สร้างภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ขอร่วมมือพร้อมทั้งจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ภาครัฐ เอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสมนั้น โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายในงบประมาณภายในสถานศึกษาประจำปีงบประมาณทุก ๆ ปี ๆ ละ ๑ ครั้ง มีทะเบียนคุมเงินงบ-ประมาณที่ได้รับจัดสรร มีแผนปฏิบัติงานหรือแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นการตรวจสอบงบประมาณระหว่างดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม และเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนกำหนดและการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมด้วยกำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน กคศ. ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังครูสายปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา อัตรานักเรียน ๓๐ คน/ครู ๑ คน และ นักเรียน ๒๕ คน/ครู ๑ คน ตามลำดับ

การจัดสรรอัตรากำลังจะจัดตามการจัดสรรของเขตพื้นที่ และโรงเรียนจะมีการสำรวจว่า โรงเรียนขาดวิชาเอกอะไร โรงเรียนมีหน้าที่กำหนดวิชาเอกเท่านั้น

การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสมนั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่ในแต่ละกรณีการจัดการ

การจัดทำประวัติข้าราชการ ทางโรงเรียนกำหนดให้คุณครูและบุคลากรได้จัดทำทะเบียนประวัติของคุณครูทุกคน ตั้งแต่ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และการพัฒนาตนเอง การเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

สำหรับการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดถือแนวปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนของ กคศ. โดยมีคณะกรรมการระดับโรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร

การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม โรงเรียนได้ดำเนินการดังนี้

๑) การให้ขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒) การให้สวัสดิการนอกเหนือจากที่ทางราชการได้จัดให้ตามสิทธิ

๓) การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ เช่น การอบรม สัมมนา การศึกษาต่อ การมอบหมายการปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ โดยมีงบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท/คน

โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการศึกษาวเคราะห์สภาพมาตรฐานของครูและบุคลากร และความต้องการของครูที่อยากจะพัฒนาในด้านใด เรื่องใด จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา อาจเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยพิจารณาจากปัญหาที่พบและความต้องการพัฒนา มีการกำหนดรูปแบบการพัฒนาครู กิจกรรม ระยะเวลาการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และปฏิบัติการพัฒนาตามแผน/กิจกรรม

ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่นั้น โรงเรียนได้กำหนดไว้ดังนี้

๑) ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ (งานการเรียนการสอน) และงานที่ได้รับมอบหมาย (งานพิเศษ เช่น งานกิจกรรมนักเรียน งานการเงิน พัสดุ งานอนามัยโรงเรียน ฯลฯ) ทุกภาคเรียน (ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ภายในเดือนมีนาคม ครั้งที่ ๒ ภายในเดือนกันยายน)

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

๓) ให้ขวัญกำลังใจครูผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี เช่น ให้รางวัลความดี ความชอบในกรณีที่ยังมีผลการปฏิบัติงานไม่ผ่าน แต่ให้ปรับปรุงและพัฒนา

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน ๑ คน เพื่อดำเนินงานธุรการและงานสารบรรณ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานธุรการและสารบรรณ ชัดเจน และดำเนินการปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ อีกทั้งมีการจัดงานสารบรรณที่เหมาะสม คือ งานเอกสารตั้งแต่การจัดหา การรับ-ส่ง เก็บรักษา การยืม และการทำลายเอกสาร อย่างเหมาะสม

การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดการโดย

๑) กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำสำมะโนนักเรียน

๒) จัดทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๓) จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว

มีการสำรวจทะเบียนสถิติด้านนักเรียน ปีละ ๒ ครั้ง โดยการเยี่ยมบ้านเด็ก เก็บข้อมูลรายบุคคล และรายงานผล DMC กรอกรายชื่อข้อมูลนักเรียนทุกคน ดำเนินงาน ๑๐๐% จะมีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ในช่วงก่อนเปิดเทอม เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน เชื้อสถิติของผู้เรียนทุกวันเป็นสมุดบันทึก เป็นระบบ และมีแบบแผน

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีขั้นตอนดังนี้

๑) มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมนักเรียน

๒) มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน

๓) จัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ได้วางแผนไว้

๔) มีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ

๕) มีการรายงานผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม

มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน เช่น โครงการขยะแลกแต้มการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมอบรมให้นักเรียนได้เลือกทำตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามนโยบายของรัฐ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการกิจกรรมร่วมกับชุมชน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา รับผิดชอบชัดเจน มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียนในเทศกาลวันสำคัญบ้าง สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ที่โรงเรียน จัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ๑๐๐% อีกทั้งมีตัวแทนชุมชนมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาและมีการช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนเมื่อมีความต้องการช่วยเหลือมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ

การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนนั้น มีแผนงานในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ การจัดสร้าง การปรับปรุง ดูแลรักษา และพัฒนา ใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งมีครูและบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน

การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนากระบวนการเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม โรงเรียนมีแผนงานและโครงการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในแต่ละกลุ่มงาน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ประโยชน์สูงสุด มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทุกอาคารเรียน ทั้งนี้มีคณะทำงานรับผิดชอบโดยตรง ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศนั้น เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เป็นปัจจุบันทันสมัย ตรวจสอบข้อมูลได้ ข้อมูลสารสนเทศ

การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนได้จัดทำแผนงานและโครงการสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเชื่อมเครือข่ายศิษย์เก่าโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ให้หน่วยงานโรงเรียน ชุมชน ได้มาใช้บริการ อีกทั้ง ยังเป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา เช่น มีการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนกับชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ ในด้านการใช้อาคารสถานที่ เช่น เป็นสนามสอนนักเรียน การอบรมสัมมนาต่าง ๆ

สรุปผลการวิจัยตามตารางเปรียบเทียบของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยลพบุรี และโรงเรียนบ้านเขาทับควายลพบุรี

สรุปผลการวิจัย รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มี ๒ โรงเรียน คือ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรีและโรงเรียนบ้านเขาทับควาย ลพบุรี ตามตารางที่ได้เปรียบเทียบไว้ ดังนี้

ปัจจัย	โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี	โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ลพบุรี
๑.ด้านการบริหารงานวิชาการ ๑.๑ การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้	ใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค	ใช้หลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑
๑.๒ การจัดการเรียนการสอน	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นโครงงานเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักกระบวนการแก้ไขปัญหา	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ
๑.๓ การบริหารจัดการสื่อและวัสดุ	จัดทำสื่อและวัสดุตามที่ระบุไว้ในแผนซึ่งโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	จัดทำสื่อและวัสดุตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ
๑.๔ การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน	เน้นวิธีการที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดจากการทำงาน พัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน	เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง สร้างสรรค์ ส่งเสริมความถนัดของครูรายบุคคล รวบรวมผลการปฏิบัติและนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ
๑.๕ การวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	มีการวัดประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน	วัดการเรียนรู้ (๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน
๒.ด้านการบริหารงบประมาณ ๒.๑ การจัดตั้งงบประมาณ	จัดสรรตามกรอบของศูนย์พัฒนาโรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยจัดทำกิจกรรม/โครงการรองรับและดำเนินการตามกิจกรรม/โครงการตามแผนที่กำหนด โดยจัดแบ่งเป็นงบประมาณและงบค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำ สพช.	นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณ หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า จัดตั้งงบประมาณตามโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี พิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม
๒.๒ การบริหารงบประมาณ	บริหารงานงบประมาณ ๕ กลุ่มบริหาร ประกอบด้วย กลุ่มวิชาการ กลุ่มแผนงานและงบประมาณ กลุ่มบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มกิจการนักเรียนและหอพัก	บริหารงบประมาณ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงบประมาณ

๒.๓ การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์	จัดซื้อ/จัดหา/จัดทำ พัสตครุภัณฑ์ โดยมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและได้วัสดุที่มีคุณภาพ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเงิน-พัสดุ	ยึดถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒.๔ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	มีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นโรงเรียนโครงการพิเศษ ทรัพยากรและการลงทุนได้มาจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัว ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา ทำให้มีทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพอเพียง	มีการประชุมวางแผน จัดทำโครงการร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา สร้างภาคีเครือข่าย ขอความร่วมมือ จัดกิจกรรม ชุมชน ภาครัฐ เอกชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้รับทุนอุดหนุนรายหัว ๓๕,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา
๒.๕ การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ	มีนโยบายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มงานต่างๆ ของฝ่ายบริหารต่างๆ ของโรงเรียนได้มีสรุปรายงานผลการดำเนินงาน การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เป็นรายภาคเรียนเพื่อเสนอรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบในแต่ละกลุ่มงาน แต่ละฝ่ายเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม และคุ้มค่าของการปฏิบัติงาน	มีทะเบียนคุมเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ระหว่างดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม และเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน กำหนดและการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี
๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ๓.๑ การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	จำนวนบุคลากรสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย์-คณิต มีการจัดการระบบอัตรากำลังของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า โดยมีอัตรานักเรียน ๒๓ คน ต่อ ครู ๑ คน	การจัดสรรอัตรากำลังจะจัดตามการจัดสรรของเขตพื้นที่ และโรงเรียนจะมีการสำรวจว่า โรงเรียนขาดวิชาเอกอะไร โรงเรียนมีหน้าที่เพียงแค่การกำหนดวิชาเอก โดยมีอัตรานักเรียน ๓๐ คน ต่อ ครู ๑ คน และ ๒๕ คน ต่อ ครู ๑ คน
๓.๒ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครู	- การสรรหาตามอัตรารว่างของโรงเรียนตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้นสังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความประสงค์ว่าต้องการวิชาเอกอะไร - การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม. - การเลื่อนขั้นเงินเดือนจะมีการ	- การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่ง และการย้ายข้าราชการครูเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่ในแต่ละกรณีการจัดการ - การจัดทำประวัติข้าราชการ มีกำหนดให้จัดทำทะเบียนประวัติของคุณครูทุกคน

	ประเมินผลการปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้วพิจารณาเลื่อนขั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนขั้น - การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน	- การเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดถือแนวปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนของ กคศ. - การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน
๓.๓ การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู	๑) ส่งครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ๒) จัดอบรมฟังบรรยายเรื่อง ระเบียบวินัยและคุณธรรม ๓) จัดเข้าค่ายคุณธรรม ๔) จัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน	๑) การให้ขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา ๒) การให้สวัสดิการนอกเหนือจากที่ทางราชการได้จัดให้ตามสิทธิ ๓) การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
๓.๔ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๑) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการภายในโรงเรียนโดยหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงเรียน ๒) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนาในกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ๓) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกโรงเรียน	๑) โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพมาตรฐานของครูและบุคลากรและความต้องการของครูที่อยากจะพัฒนาในด้านใด เรื่องใด ๒) จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา อาจเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยพิจารณาจากปัญหาที่พบ และความต้องการพัฒนา ๓) กำหนดรูปแบบการพัฒนาครู กิจกรรม ระยะเวลาการกำกับติดตามประเมินผลและรายงานผล ๔) ปฏิบัติการพัฒนาตามแผน/กิจกรรม เช่น การศึกษาอบรม-การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๓.๕ การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่	มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อนำผลมาเลื่อนขั้นเงินเดือน, ต่อสัญญาจ้าง (กรณีอัตราจ้างชั่วคราว) - สิ้นภาคเรียนบุคลากรทุกท่านจัดส่งผลการดำเนินงาน/การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง (SARรายบุคคล) - ครูทุกคนประเมินตนเองและจัดทำ	๑) ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ (งานการเรียนการสอน) และงานที่ได้รับมอบหมาย (งานพิเศษ เช่น งานกิจกรรมนักเรียน งานการเงินพัสดุ งานอนามัยโรงเรียน ฯลฯ) ทุกภาคเรียน (ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ภายในเดือนมีนาคม ครั้งที่ ๒ ภายใน

	แผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) – พัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ตาม ID Plan การลงโทษทางวินัยของบุคลากรเป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่จัดอบรม “วินัยของข้าราชการ”	เดือนกันยายน) ๒) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ ๓) ให้ขวัญกำลังใจครูผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี การลงโทษทางวินัยของบุคลากรเป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียนตาม “วินัยของข้าราชการ”
๔. ด้านการบริหารงานทั่วไป ๔.๑ การบริหารงานธุรการ และงานสารบรรณ	มีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ	มีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ
๔.๒ การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน	มี Program การจัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักเรียนเมื่อมอตัวเข้ามาในโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ.กำหนด และได้จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน	กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำสถิติข้อมูลสารสนเทศ จัดทำสำมะโนนักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว มีการสำรวจทะเบียนสถิติด้านนักเรียน ปีละ 2 ครั้ง โดยการเยี่ยมบ้านเด็ก เก็บข้อมูลรายบุคคล และรายงานผล DMC
๔.๓ การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ	แบ่งการดำเนินงานเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมตามวาระต่างๆ ของโรงเรียน	ส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในทุกๆ ด้าน โดยเลือกทำตามความสนใจและความถนัด ในหลักสูตรต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนตามนโยบายเขตพื้นที่การศึกษา
๔.๔ การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	มีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน ส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่นๆ จัดทำค่ายอาสาของนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่พัฒนา นักเรียนออกค่ายจิตอาสา พัฒนาชุมชน เป็นต้น	มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียนในเทศกาลวันสำคัญตามประเพณี เยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ในโรงเรียน
๔.๕ การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	มีคณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ทำหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาอาคาร พร้อมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่ให้น่าอยู่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้	มีแผนงาน/โครงการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ จัดสร้าง การปรับปรุง และพัฒนา จัดครูและบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน

๔.๖ การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษา	การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ มีมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงคอยดูแลและตรวจสอบ มีทีมงานสารสนเทศดำเนินการดูแลระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน	มีการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในแต่ละกลุ่มงาน ให้เป็นปัจจุบัน มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทุกอาคารเรียน มีคณะทำงานรับผิดชอบโดยตรง ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
๔.๗ การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนา คอยช่วยดูแลโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา	มีโครงการสัมพันธ์กับชุมชน เครือข่ายศิษย์เก่าโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการวิจัยรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ และน่าสนใจเกี่ยวกับพบว่า จากการอภิปรายผลเป็นรายข้อตามลำดับ ดังนี้

๕.๒.๑ ผลการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๑ การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

๑.๒ การจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นโครงงานเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักกระบวนการแก้ปัญหา

๑.๓ การบริหารจัดการสื่อและวัสดุ จัดทำสื่อและวัสดุตามที่ระบุไว้ตามแผนซึ่งโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑.๔ การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน เน้นวิธีการที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดจากการทำงาน พัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน

๑.๕ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีการวัดประเมินผลก่อนเรียน เพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑ การจัดตั้งงบประมาณ จัดสรรตามกรอบของศูนย์พัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยจัดทำกิจกรรม/โครงการรองรับและดำเนินการตามกิจกรรม/โครงการ ตามแผนที่กำหนด โดยจัดแบ่งเป็นงบวิชาการและงบค่าใช้จ่ายนักเรียนประจำสหฯ.

๒.๒ การบริหารงบประมาณ บริหารงานงบประมาณ ๕ กลุ่มบริหาร ประกอบด้วย กลุ่มวิชาการ กลุ่มแผนงานและงบประมาณ กลุ่มบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป และกลุ่มกิจการนักเรียนและหอพัก

๒.๓ การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ จัดซื้อ/จัดหา/จัดทำ พัสดุครุภัณฑ์ โดยมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและได้วัสดุที่มีคุณภาพ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเงิน-พัสดุ

๒.๔ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นโรงเรียนโครงการพิเศษ ทรัพยากรและการลงทุนได้มาจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัว ๘๔,๐๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา ทำให้มีทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพอเพียง

๒.๕ การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ มีนโยบายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มงานต่าง ๆ ของฝ่ายบริหารต่าง ๆ ของโรงเรียนได้มีสรุปรายงานผลการดำเนินงาน การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เป็นรายภาคเรียนเพื่อเสนอ รายงานให้ฝ่ายบริหารทราบในแต่ละกลุ่มงาน แต่ละฝ่ายเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม และคุ้มค่าของการปฏิบัติงาน

๓. ด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑ การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวนบุคลากรสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย์-คณิต มีการจัดการระบบอัตรากำลังของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า โดยมีอัตรานักเรียน ๒๓ คน ต่อ ครู ๑ คน

๓.๒ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครู

- การสรรหาตามอัตราว่างของโรงเรียนตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้นสังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการวิชาเอกอะไร

- การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม.

- การเลื่อนขั้นเงินเดือนจะมีการประเมินผลการปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้วพิจารณาเลื่อนขั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนขั้น

- การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน

๓.๓ การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

- ๑) ส่งครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒) จัดอบรมฟังบรรยายเรื่อง ระเบียบวินัยและคุณธรรม
- ๓) จัดเข้าค่ายคุณธรรม
- ๔) จัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน

๓.๔ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑) จัดอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายในโรงเรียนโดยหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

๒) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

๓) ส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน

๓.๕ การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่ มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อนำผลมาเลื่อนขั้นเงินเดือน, ต่อสัญญาจ้าง (กรณีอัตราจ้างชั่วคราว)

– สิ้นภาคเรียนบุคลากรทุกท่านจัดส่งผลการดำเนินงาน/การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง (SARรายบุคคล)

– ครูทุกคนประเมินตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan)

– พัฒนาคณะในรูปแบบต่าง ๆ ตาม ID Plan การลงโทษทางวินัยของบุคลากร เป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่จัดอบรม “วินัยของข้าราชการ”

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑ การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ มีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะ ปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ

๔.๒ การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียนมี Program การจัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักเรียนเมื่อมอตัวเข้ามาในโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ.กำหนด และได้จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน

๔.๓ การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ แบ่งการดำเนินงานเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมตามวาระต่าง ๆ ของโรงเรียน

๔.๔ การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน ส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่น ๆ จัดทำค่ายอาสาของ

นักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนานักเรียนออกค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น

๔.๕ การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน มีคณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ทำหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาอาคาร พร้อมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่ให้น่าอยู่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

๔.๖ การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษา การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ มีมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงคอยดูแลและตรวจสอบ มีทีมงานสารสนเทศดำเนินการดูแลระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน

๔.๗ การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาคอยช่วยดูแลโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา

เนื่องจากโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี เป็นโรงเรียนสหศึกษา แบบประจำ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง จัดทำหลักสูตรร่วมกันกับโรงเรียนในเครือจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง ๑๒ แห่ง เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความเหมาะสมและเกิดความสุขกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และได้ปฏิบัติจริง ซึ่งหลักสูตรจะมีการทบทวนและปรับปรุงทุก ๓ ปี เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามอุดมการณ์ของการจัดตั้งโรงเรียน คือให้นักเรียนมีความพร้อมในการเป็นนักวิจัย ประดิษฐ์ คิดค้นของประเทศ สำหรับแผนจัดการเรียนรู้จะมีทั้งแผนการเรียนรู้ฉบับย่อซึ่งจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคเรียน และมีแผนการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ (รายคาบ) ซึ่งจะมีเอกสารประกอบสื่อการเรียนการสอน, เครื่องมือวัดผล

ในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นด้านวิทย์และคณิตศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน และนักเรียนก็มีกระบวนการคัดเลือกที่เน้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทย์คณิตเช่นกัน ทำให้สามารถเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม จะแยกเป็น

๑) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคตามโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งจะวัดผลเป็นระดับผลการเรียน

๒) จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร) เพื่อให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งเป็นคนดีของสังคม โดยมีนักเรียน ๒๓ คน/ครู ๑ คน

การบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม จัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้นก่อนดำเนินการสอน

๑) ครูผู้สอนจัดทำแบบการจัดการเรียนรู้และจัดซื้อ/จัดหา/จัดทำสื่อและวัสดุตามที่ระบุไว้ในแผนโดยโรงเรียนจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้เข้าร่วมการอบรมการผลิตสื่อกับหน่วยงานต่าง ๆ และจัดอบรมการผลิตสื่อให้กับครูในโรงเรียน

การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม มีการวางแผนการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนโดยจัดทำตารางการนิเทศ และดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม การพัฒนาการนิเทศการสอนของโรงเรียน เน้นวิธีการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการทำงานในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน ทุกขั้นตอน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุก ๆ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนมีการวัดประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อประเมินการพัฒนาของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน นักเรียนจะมีเกรดเฉลี่ยทุกวิชาไม่ต่ำกว่า ๒.๐ จึงทำให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการมากพอสมควร มีนักเรียนที่มีคุณภาพ มีการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๑ การบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ใช้หลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑

๑.๒ การจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ

๑.๓ การบริหารจัดการสื่อและวัสดุ จัดทำสื่อและวัสดุตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ

๑.๔ การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง สร้างสรรค์ ส่งเสริมความถนัดของครูรายบุคคล รวบรวมผลการปฏิบัติและนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ

๑.๕ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน วัดการเรียนรู้ (๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑ การจัดตั้งงบประมาณ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณ หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า จัดตั้งงบประมาณ โครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปี พิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม

๒.๒ การบริหารงบประมาณ บริหารงบประมาณ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงบประมาณ

๒.๓ การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ ยึดถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๔ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการประชุมวางแผน จัดทำโครงการร่วมกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา สร้างภาคีเครือข่าย ขอความร่วมมือ จัดกิจกรรม ชุมชน ภาครัฐ เอกชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้รับทุนอุดหนุนรายหัว ๓,๕๐๐ บาท/คน/ปีการศึกษา

๒.๕ การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ มีทะเบียนคุมเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ระหว่างดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม และเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนกำหนดและการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๓. ด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑ การวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดสรรอัตรากำลังจะจัดตามการจัดสรรของเขตพื้นที่ และโรงเรียนจะมีการสำรวจว่า โรงเรียนขาดวิชาเอกอะไร โรงเรียนมีหน้าที่เพียงแค่การกำหนดวิชาเอก โดยมีอัตรานักเรียน ๓๐ คน ต่อ ครู ๑ คน และ ๒๕ คน ต่อ ครู ๑ คน

๓.๒ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครู

- การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่ง และการย้าย ข้าราชการครูเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา แล้วแต่ในแต่ละกรณีการจัดการ

- การจัดทำประวัติข้าราชการ มีกำหนดให้จัดทำทะเบียนประวัติของคุณครูทุกคน

- การเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดถือแนวปฏิบัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนของ กคศ.

- การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของโรงเรียนที่สอดคล้องกัน

๓.๓ การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

- ๓.๓.๑ การให้ขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - ๓.๓.๒ การให้สวัสดิการนอกเหนือจากที่ทางราชการได้จัดให้ตามสิทธิ
 - ๓.๓.๓ การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
 - ๓.๔ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - ๓.๔.๑ โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพมาตรฐานของครูและบุคลากร และความต้องการของครูที่อยากจะพัฒนาในด้านใด เรื่องใด
 - ๓.๔.๒ จัดกลุ่มครูที่จะพัฒนา อาจเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยพิจารณาจากปัญหาที่พบ และความต้องการพัฒนา
 - ๓.๔.๓ กำหนดรูปแบบการพัฒนาครู กิจกรรม ระยะเวลาการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผล
 - ๓.๔.๔ ปฏิบัติการพัฒนาตามแผน/กิจกรรม เช่น การศึกษาอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - ๓.๕ การประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่
 - ๓.๕.๑ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ (งานการเรียนการสอน) และงานที่ได้รับมอบหมาย (งานพิเศษ เช่น งานกิจกรรมนักเรียน งานการเงินพัสดุ งานอนามัยโรงเรียน ฯลฯ) ทุกภาคเรียน (ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ภายในเดือนมีนาคม ครั้งที่ ๒ ภายในเดือนกันยายน)
 - ๓.๕.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ
 - ๓.๕.๓ ให้ขวัญกำลังใจครูผู้มีผลการปฏิบัติงานดี
- การลงโทษทางวินัยของบุคลากร เป็นไปตามแนวปฏิบัติของโรงเรียน ตาม“วินัยของข้าราชการ”

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ๔.๑ การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ มีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะ ปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณ
- ๔.๒ การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ จัดทำสำมะโนนักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว มีการสำรวจทะเบียนสถิตินักเรียน ปีละ ๒ ครั้ง โดยการเยี่ยมบ้านเด็ก เก็บข้อมูลรายบุคคล และรายงานผล DMC
- ๔.๓ การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ ส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในทุกๆ ด้าน โดยเลือกทำตามความสนใจและความถนัด ในหลักสูตรต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนตามนโยบายเขตพื้นที่การศึกษา
- ๔.๔ การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีแผนงาน/โครงการ กิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียน

ในเทศกาลวันสำคัญตามประเพณี เยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ในโรงเรียน

๔.๕ การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน มีแผนงาน/โครงการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ จัดสร้าง การปรับปรุง และพัฒนา จัดครูและบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน

๔.๖ การวางแผน อำนวยความสะดวกและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษา มีการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในแต่ละกลุ่มงานให้เป็นปัจจุบัน มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทุกอาคารเรียน มีคณะทำงานรับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

๔.๗ การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา มีโครงการสัมพันธ์กับชุมชน เครือข่ายศิษย์เก่า โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา

เนื่องจากโรงเรียนบ้านเขาทับควาย มีการบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยการบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดบริการเอกสารหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน บริหารจัดการหลักสูตรให้เหมาะสม ตามโครงสร้างการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการเรียนรู้ จัดทำทุกกลุ่มสาระให้สอดคล้องตามหลักสูตรของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑ เป็นหลักแล้วนำมาบูรณาการจัดให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และจัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข ยึดบริบทโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชนกับท้องถิ่น เน้นที่ตัวผู้เรียน เช่น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เรียนตามที่นักเรียนสนใจเพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีนักเรียนบางคนสนใจเรียน แต่มีบางคนไม่สนใจเรียนพอจัดกิจกรรมให้ทำแล้วหันมาสนใจการเรียนมากขึ้น

มีการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างสมดุล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เรียนรู้ สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอน เสริมสร้างประสบการณ์สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้รับการช่วยเหลือ เอื้ออาทร และร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันรับผิดชอบ มีระบบ ระเบียบข้อตกลงเพื่อสร้างวินัย

โรงเรียนจัดการบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย ที่มีคุณภาพผ่านการคัดเลือกของกรรมการโรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำผลิตสื่อเอง จัดทำศูนย์สอนนวัตกรรม กำกับติดตามประเมินผลการใช้สื่อ

โรงเรียนมีการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม ด้วยการประชุมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยจะกำหนดเป็นทุกวันพฤหัสบดี จัดแยกเป็นระดับชั้น เช่นระดับชั้นอนุบาลก็คุยกับชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาคุยกับระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาคุยกับระดับชั้นมัธยมศึกษา ในการมุ่งเน้นหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน มีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เดิมวัดการเรียนตามหลักสูตรนั้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แค่ ๘ ตัวชี้วัด แต่โรงเรียนในจังหวัดลพบุรี เพิ่มเติมมาอีก ๑ ตัวชี้วัด เป็นมีตัวชี้วัด ๙ ประการ ซึ่งได้แก่

(๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	(๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
(๒) ซื่อสัตย์สุจริต	(๗) รักความเป็นไทย
(๓) มีวินัย	(๘) มีจิตสาธารณะ
(๔) ใฝ่เรียนรู้	(๙) ความเป็นคนดี
(๕) อยู่อย่างพอเพียง	

โรงเรียนบ้านเขาทับควายถึงจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนงบประมาณ แต่ก็สามารถบริหารจัดการให้โรงเรียนมีคุณภาพด้วย เน้นให้นักเรียน อ่านออกเขียนได้ ฟังตัวเองได้ มีคุณธรรมเป็นคนดีสามารถเอาตัวรอดได้ในสังคม ถึงจะไม่เก่งมากแต่ถ้านักเรียนเป็นคนดี อดทน ขยัน กตัญญูรู้คุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ก็จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิตได้มีความสุขในสังคมได้เช่นกัน

การบริหารงานในสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เทคนิค วิธีการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขโดยต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน ทั้งครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักการภารโรงแตกต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาไร้พรมแดน ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจะต้องจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูและนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ เชษฐพันธ์ ได้กล่าวถึงภารกิจการบริหารการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียน ควรจะต้องประกอบด้วย ๕ งาน คือ ๑. งานวิชาการ ๒. งานธุรการ ๓. งานบริหารบุคคล ๔. งานกิจการนักเรียน ๕. งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน^๑

๕.๒.๒ ผลการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า

โรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย ลพบุรี มักจะพบปัญหาอุปสรรคดังนี้ งานด้านวิชาการมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาทำให้ต้องมีการอัปเดตอยู่ตลอดเวลาในการทำงานกิจกรรมและบริการ

^๑ ประเสริฐ เชษฐพันธ์, การบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๒), หน้า ๘๘.

เยอะมากจนครูบางสาขาอ่อนล้าเนื่องจากวันหยุดน้อยมาก รูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องให้เรียนรู้จากปัญหาซึ่งเป็นที่มาซึ่งคำตอบครูผู้ทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารวิชาการรวมถึงงานเลขานุการงานวิชาการ ทุกคนมีภาระงานสอนมากซึ่งต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการงานวิชาการ ทำให้งานด้านวิชาการซึ่งมีมากมาย กิจกรรมต่าง ๆ ในการประสานติดต่อครูในกลุ่มสาระฯ ต่าง ๆ และนักเรียนในการสมัครสอบแข่งขัน เกิดความล่าช้าไปบ้างและเวลาส่วนที่ใช้ในการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย อันอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนลดลงควรจัดหาสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับการใช้งานของแต่ละกลุ่มสาระ การขาดแคลนบุคลากร การไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรต่าง ๆ การคัดเลือกข้าราชการครู ทั้งการย้าย/สอบบรรจุ ควรจะมีการกำหนดคุณสมบัติให้เป็นไปตามบริบทของการเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด การจัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ยังขาดการบูรณาการระหว่างโครงการ/กิจกรรมทำให้บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อน และกระทบเวลาเรียนมากเกินไป

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ดังนี้ ควรมีการปรับปรุงข้อมูลอยู่ตลอดเวลาในการทำงานควรมีเจ้าหน้าที่ธุรการ/เอกสารด้านบริหารวิชาการที่ไม่มีคาบสอนและจัดพิมพ์การเสนอขอใช้งบประมาณการติดต่อประสานงานกับคณะครูกลุ่มสาระฯ และนักเรียนโดยเฉพาะที่สามารถดำเนินการได้ทั้งวันโดยไม่มีการสอนจะทำให้การบริหารจัดการดำเนินการได้เร็วกว่านี้ และครูก็สามารถใช้เวลาในการเตรียมการสอนได้มากขึ้นอันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้สามารถครูและบุคลากรควรวางแผนการจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้บูรณาการกันอย่างเหมาะสมสร้างเทคนิคความรู้ใหม่ ๆ แก่นักเรียน ครูควรจะต้องดูแลนักเรียนเป็นพิเศษเอาใจใส่เพราะเป็นโรงเรียนประจำ

เนื่องจากโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี มีความพร้อมในทุกด้าน จึงทำให้พบปัญหาได้น้อยมาก หรือแทบจะไม่มีเลย ในบางครั้งจะมีปัญหาในเรื่องของการทำงานเอกสารที่ล่าช้าบ้าง ไม่ตรงต่อเวลาบ้าง แต่เมื่อได้มีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลาทุกสัปดาห์ มีการประชุมเป็นประจำทุก ๆ สัปดาห์ มีการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กันจึงทำให้โรงเรียนมีคุณสมบัติตรงตามกระทรวงศึกษาธิการรับรอง รักษาคุณภาพของความเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคไว้ได้

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย มักจะพบปัญหาอุปสรรคดังนี้ มีงบประมาณน้อยจึงไม่เพียงพอต่อการบริหารงานด้านต่างๆของโรงเรียนเด็กๆส่วนใหญ่ล้วนมีผู้ปกครองฐานะยากจนและนักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาจึงมีวุ่นแต่ทำมาหาเลี้ยงชีพไม่ได้ใส่ใจในการศึกษาของลูกของตนเองเท่าที่ควร โรงเรียนรับนักเรียนหลากหลายเด็ก ๆ จะมีความรู้ความสามารถที่ค่อนข้างแตกต่างกัน ทำให้ยากในการจัดการเรียนการสอนจึงมีผลการเรียนที่แตกต่างกันบางคนเรียนเก่งแต่อีกบางคนอ่านหนังสือไม่ออกแต่ก็มีน้อยมากสำหรับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เนื่องจากบุคลากรคงมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนให้ครบกับนักเรียนทุกประเภทกว่าครูจะย้ายมาก็ใช้เวลานานจนโรงเรียนต้องใช้วิธีลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติมากกว่าอยู่ห้องเรียนเวลาที่เรียน เพื่อนนักเรียนชอบเสียงดังในเวลาเรียนทำให้เสียสมาธิในการเรียนในการทำงานและห้องเรียนมีอากาศร้อนทำให้เสียบรรยากาศในการเรียน โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรครู

ค่อนข้างบ่อย ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง บางครั้งครูให้ใบงานน้อย บางครั้งนักเรียนนอนดึกแล้วตื่นสายทำให้มาเรียนไม่ทัน ไม่ขยันทำการบ้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนบ้านเขาทับควายมีดังนี้ โรงเรียนควรสอนให้นักเรียนพึ่งตัวเองมีความขยัน มีความรับผิดชอบตั้งใจเรียนรักการอ่าน ความมีระเบียบวินัยกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ความประหยัดมัธยัสถ์ การรักษาความสะอาดเห็นคุณค่าสิ่งของรู้จักรักษาสินของ โต๊ะ เก้าอี้ หนังสือเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์การเรียนต่างๆและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ควรมีครูที่เก่งรักการสอนจะทำให้สามารถสอนนักเรียนได้อย่างมีความสุขและนักเรียนจะมีความสุขในการเรียน เอาใจใส่นักเรียน ครู บุคลากรอยู่เสมอหมั่นประชุมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมีความถูกต้องชัดเจนในการบริหารงานทุกด้านมีความเป็นธรรมเสมอกัน

เนื่องจากโรงเรียนบ้านเขาทับควาย มีนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ปานกลางถึงยากจน นักเรียนบางคนมีหน้าที่ช่วยพ่อแม่หารายได้จากการรับจ้างทำงาน มาเรียนบ้างหยุดเรียนบ้างเป็นบางวันที่ต้องไปรับจ้างหารายได้พร้อมกับครอบครัว จึงทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อผลการเรียนการสอน ตลอดจนถึงการที่นักเรียนต้องเรียนให้จบการศึกษาภาคบังคับตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จนกระทั่งครูต้องติดตามให้กลับมาเรียนให้จบ เน้นลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในด้านที่นักเรียนถนัด เพื่อทำให้นักเรียนมีความสุขในเวลาที่มาโรงเรียน สามารถเรียนจบหลักสูตรที่กำหนดได้ และเจริญเติบโตขึ้นเพื่อเป็นคนดีของสังคมต่อไป

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาประเทศเพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพดังนั้นการจัดการศึกษาที่ดีจะทำให้การพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพตามต้องการได้ การบริหารการศึกษาไทย แต่เดิมใช้รูปแบบการรวมอำนาจ การบริหารและการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางและมีอำนาจการบริหารการตัดสินใจเพียงบางส่วนไปให้หน่วยราชการที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาส่วนภูมิภาคและสถานศึกษาแต่แนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีข้อกำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปให้หน่วยงานระดับปฏิบัติงานอันได้แก่โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุดโดยการบริหารส่วนกลางจะทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายการวางแผนการจัดสรรงบประมาณการกำหนดและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นประการสำคัญได้แก่

- ๑) การบริหารงานวิชาการ ๒) การบริหารงบประมาณและการเงิน
- ๓) การบริหารบุคคล ๔) การบริหารงานทั่วไป^๒

สรุปได้ว่า การบริหารงานในสถานศึกษา ประกอบด้วยงานที่สำคัญ ๔ งาน คือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณและการเงิน การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งแต่ละงานจะมีรายละเอียดในการปฏิบัติงานที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

^๒ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

๕.๒.๓ ผลการวิเคราะห์การนำเสนอการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัย พบว่า

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรีเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษทางวิทย-
คณิต จำนวนบุคลากรสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนที่เน้นทางวิทย-คณิต มีการจัดการระบบ
อัตรากำลังของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งมากกว่าโรงเรียนปกติ ๒ เท่า และมีการกำหนด
กรอบอัตรากำลังจาก ศพว. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติทั้ง ๑๒ จุฬาภรณ์ นอกจากนี้ มีการจ้างอัตร
จ้างเพิ่มในกลุ่มสาระและกลุ่มงานบางกลุ่มที่มีปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่น งานการเงิน งานพัสดุ เป็น
ต้น อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังของโรงเรียน
วิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งจำนวนอัตรของครู : นักเรียน จะแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ครูผู้สอน
๑๐๐% สอนตรงการวิชาเอก/วิชาโท การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้น
เงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสม การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
ดำเนินการจะสรรหาตามอัตรว่างของโรงเรียนตามกรอบโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยผ่านต้น
สังกัด คือ สพม. ทั้งนี้โรงเรียนต้องแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการวิชาเอกอะไร

การจัดทำประวัติดำเนินการโดย สพม. การเลื่อนขั้นเงินเดือนจะมีการประเมินผล
การปฏิบัติในรอบ ๑ ภาคเรียน แล้วพิจารณาเลื่อนขั้นตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจะดำเนินการ
ตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อน
ขั้น

การย้ายเข้า-ออก เป็นไปตามความต้องการของผู้ย้ายและความต้องการของ
โรงเรียนที่สอดคล้องกัน การบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ
วิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูศึกษาให้เหมาะสม ส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้รับการยกย่อง/ยอมรับของ
สังคม และเพื่อความจริงก้าวหน้าทางอาชีพทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน/ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการโดยเฉพาะทำให้ระบบงานธุรการและงานสารบรรณ เป็น
ระบบถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น การจัดเก็บหนังสือ การรับหนังสือเข้า การส่งหนังสือออก การ
ให้บริการสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม การใช้
โปรแกรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น อีออฟฟิศ จัดให้มีบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ จัดหาครุภัณฑ์
และอุปกรณ์ในการทำงาน จัดให้มีเอกสารและคู่มือในการปฏิบัติงานสารบรรณ จัดให้มีทะเบียนรับ-ส่ง
หนังสือ ทั้งนี้การดำเนินการจัดทำระบบการรับ-ส่ง ได้ตอบ หนังสือราชการ นั้นจะมีเจ้าหน้าที่ธุรการ
โดยเฉพาะ การบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน มีการจัดทำทะเบียน
ข้อมูลประวัตินักเรียนทุกคนเมื่อมอตัวเข้ามาอยู่ในโรงเรียน โดยใช้ Program มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
จัดเก็บข้อมูลลงในโปรแกรมที่ สพฐ.กำหนด และได้จัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จัดระบบ
เครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษา ประเมินและประสานงาน ทั้งนี้ ข้อมูลสถิติการรับ
นักเรียน ม.๑, ม.๔ จะถูกเก็บโดยงานรับนักเรียนใหม่ ฝ่ายวิชาการ ข้อมูลสถิติรายชื่อ-จำนวนนักเรียน
ม.๑-ม.๖ จะถูกจัดเก็บและรายงานข้อมูลโดยงานทะเบียน กลุ่มบริหารงานวิชาการข้อมูลรายงานผล

การเรียน ม.๑-ม.๖ จะดูแลจัดเก็บข้อมูล+รายงาน ส่วนข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลจะจัดเก็บข้อมูลงานวัดผล ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ๑) งานแนะแนว ๒) งานหอพัก ๓) งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๔) ครูผู้สอนการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ให้สะดวกและเหมาะสม ดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีตามหลักคุณธรรม ๑๒ ประการ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสมเมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนจะเรียนเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้โรงเรียนมีกลุ่มบริหารทั่วไปที่มีงานชุมชน งานประชาสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมตามความเหมาะสมแต่ละงาน มีการจัดเผยแพร่ข้อมูลโรงเรียนผ่านทาง Website และวารสารโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง มีการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการโดยส่งครู/บุคลากร ไปช่วยสอน, เป็นวิทยากรให้ความรู้กับโรงเรียนอื่น ๆ มีการจัดทำค่ายอาสาของนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนที่ขาดแคลน ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนานักเรียนออกค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ทำหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาอาคาร พร้อมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่ให้น่าอยู่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ การวางแผน อำนวยการและประสานงานการพัฒนาาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสม โรงเรียนจะมีมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงคอยดูแลและตรวจสอบ มีทีมงานสารสนเทศดำเนินการดูแลระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ การสืบค้นสารสนเทศขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้เนื้อที่น้อย ทางโรงเรียนมีกลุ่มงานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน/สารสนเทศภายในกลุ่มสาระฯ สารสนเทศกลุ่มงานแต่ละฝ่าย พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ หรือพรรณนางานไว้อย่างชัดเจน และมีกลุ่มบริหารงานวิชาการบริหารงานหลักสูตร ที่มีการประชุม วางแผน และวางแผนทางปฏิบัติและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

มีการจัดทำโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาคอยช่วยเหลือโรงเรียนที่ด้อยกว่า ช่วยพัฒนาในด้านวิชาการจุดประกายนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา การให้ความรู้แก่ครูในจังหวัดลพบุรี เมื่อมีโครงการจะเชิญครูในจังหวัดลพบุรีมาเข้าร่วมกิจกรรม โครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพวิทย์-คณิต มีการเข้ามาเรียนรู้ค่ายวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีตั้งแต่ ม.๑-ม.๓

ดังนั้น โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี จึงมีนักเรียนที่มีคุณภาพมากมีผลการเรียนในระดับดี ถึงระดับดีมาก มีความพร้อมที่จะเรียนอยู่ตลอดเวลา และนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนเต็มทีเพราะเป็นโรงเรียนสหศึกษา แบบประจำ (กิน นอน) ฉะนั้น เวลาส่วนใหญ่นักเรียนจะใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน ขณะที่เรียนที่โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย ลพบุรี นักเรียนอยู่ในท่ามกลางเพื่อน ๆ ที่เก่งที่มีการแข่งขันสูง จึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีที่ทำให้นักเรียนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจะรวมกลุ่ม

กันอ่านหนังสือ ทำการบ้าน ทบทวนให้เข้าใจ เอาใจใส่ในการเรียน จึงทำให้ง่ายต่อการพัฒนาการบริหารโรงเรียนทั้ง ๕ ด้านให้มีประสิทธิภาพสูง มีความสุขและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านเขาทับควายเป็นโรงเรียนชุมชนชนบทควรเน้นคุณธรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียนการรักการอ่านให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาต่อและดำรงชีวิตได้โรงเรียนใช้หลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี ๒๕๕๑ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ จัดทำสื่อและวัสดุตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามงบประมาณเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ เนื่องจากมีงบประมาณอย่างจำกัดไม่เพียงพอจึงใช้งบประมาณให้คุ้มค่าและให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดและใช้ได้นานยั่งยืน ถึงจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเราก็มีคุณภาพสามารถผลิตนักเรียนให้ไปแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับจังหวัด ระดับภาคได้รับรางวัลกลับมาสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน โรงเรียนต้องอาศัยชุมชนองค์กรต่าง ๆ ศิษย์เก่าของโรงเรียนเพื่อระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน เช่น โครงการขยะแลกแต้มการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมอบรมให้นักเรียนได้เลือกทำตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามนโยบายของรัฐ

การบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้สะดวกและเหมาะสม โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการกิจกรรมร่วมกับชุมชน มีครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบชัดเจน มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน/นอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้เยี่ยมเยียนในเทศกาลวันสำคัญบ้าง สนับสนุนให้ชุมชนมาใช้สถานที่ที่โรงเรียน จัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ๑๐๐% อีกทั้งมีตัวแทนชุมชนมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาและมีการช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนเมื่อมีความต้องการช่วยเหลือมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนนั้น มีแผนงานในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ การจัดสร้าง การปรับปรุง ดูแลรักษา และพัฒนา ใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งมีครูและบุคลากรรับผิดชอบชัดเจนการส่งเสริมสนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนได้จัดทำแผนงานและโครงการสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายศิษย์เก่าโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีการบริการสถานที่เพื่อการศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ให้หน่วยงานโรงเรียน ชุมชน ได้มาใช้บริการ อีกทั้ง ยังเป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา เช่น มีการประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนกับชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ ในด้านการใช้อาคารสถานที่ เช่น เป็นสนามสอนนักเรียน การอบรมสัมมนาต่าง ๆ งาน

วิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินงานได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ

การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ถึงแม้จะมีเด็กนักเรียนที่เรียนเก่งจำนวนไม่มาก มีการเรียนในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ แต่ความอดทน ความเป็นคนดี คุณธรรมจะพัฒนานักเรียนให้มีความสุขได้ ซึ่งการเน้นภาคปฏิบัติ พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เน้นให้นักเรียนรักการอ่านก็จะทำให้นักเรียนเป็นคนเก่งเป็นคนดีได้ สามารถแข่งขันกับโรงเรียนอื่นได้ และมีนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันวัดความรู้ในระดับจังหวัด อำเภอ จังหวัด ภาค และชมเชยในระดับประเทศด้วย ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างโรงเรียนบ้านเขาทับควายที่มีโอกาสประสบความสำเร็จเช่นเดียวกันกับที่อื่น

๑. งานวิชาการมีขอบข่ายดังนี้

- ๑.๑ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๑.๒ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- ๑.๓ การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- ๑.๔ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ๑.๕ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ๑.๖ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- ๑.๗ การนิเทศการศึกษา
- ๑.๘ การแนะแนวการศึกษา
- ๑.๙ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ๑.๑๐ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- ๑.๑๑ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

๑.๑๒ การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา^๓

๒. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนการบริหารงบประมาณมีขอบข่าย ดังนี้

- ๒.๑ การจัดและเสนอของบประมาณ
- ๒.๒ การจัดสรรงบประมาณ

^๓ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, หน้า ๑๒.

๒.๓ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผล
การดำเนินงาน

๒.๔ การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

๒.๕ การบริหารการเงิน

๒.๖ การบริหารบัญชี

๒.๗ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

๓. การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้
สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการด้านการบริหาร
งานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ บุคลากรต้องได้รับการพัฒนา มี
ความรู้ ความสามารถมีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่ง
จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารงานบุคคลมีขอบข่ายดังนี้

๓.๑ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

๓.๒ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

๓.๓ การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

๓.๔ วินัยและการรักษาวินัย

๓.๕ การออกจากราชการ

๔. การบริหารงานทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้
บริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการ
ประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการบริการการศึกษาทุก
รูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการ
บริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็น
หลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน
และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลงานการบริหารทั่วไปมี
ขอบข่าย ดังนี้

๔.๑ การดำเนินงานธุรการ

๔.๒ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๓ การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

๔.๔ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

๔.๕ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

๔.๖ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔.๗ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหาร

ทั่วไป

๔.๘ การดูแลสถานที่และสภาพแวดล้อม

๔.๙ การจัดทำสำมะโนนักเรียน

๔.๑๐ การรับนักเรียน

๔.๑๑ การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบ

และตามอัธยาศัย

๔.๑๒ การระดมทรัพยากรเพื่อศึกษา

๔.๑๓ การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน

๔.๑๔ การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

๔.๑๕ การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล
ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

๔.๑๖ งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

๔.๑๗ การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

๔.๑๘ งานบริการสาธารณะ

๔.๑๙ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(๑) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ควรวางนโยบายในรูปแบบการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพใน
ทุกๆ ด้านตาม พรบ.การศึกษา

(๒) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ควรปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ครูบุคลากรภายในโรงเรียน

(๓) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ควรปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี รักการอ่าน ขยันอดทนไม่ย่อท้อต่อความ
ลำบาก

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(๑) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนควรนำรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จาก
การวิจัยนี้ไปประยุกต์ปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนให้เกิดคุณภาพเพิ่มมากขึ้นเป็นที่ยอมรับของสังคม
เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

(๒) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนควรจัดอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศน่าเรียนอยู่เสมอ

(๓) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนควรให้ความยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูบุคลากรต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดีเพื่อเป็นการให้กำลังใจในการทำงานและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นด้วย

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(๑) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถนำเอาความรู้จากรูปแบบการบริหารการศึกษามาพัฒนาตนเอง ครอบครัว โรงเรียนอื่น ๆ ชุมชน สังคมได้อย่างมีคุณภาพมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น มีความสุขและเหมาะสมกับสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

(๒) จากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ควรนำเอาคุณธรรมมาใช้คู่กับความรู้จะทำให้เกิดผลดีแก่ตัวเราเอง โรงเรียนอื่น ๆ ครอบครัว ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข

๕.๓.๔ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(๑) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ทำใน ๒ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตำบลห้วยโป่ง อำเภอดงหลวง จังหวัดลพบุรี คือ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี และโรงเรียนบ้านเขาทับควาย เท่านั้น ยังไม่ได้กระจายไปในหลาย ๆ โรงเรียนในระดับจังหวัด ระดับประเทศ ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำในโรงเรียนอื่น เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีรูปแบบการบริหารที่แตกต่างกันออกไปแต่มีความยั่งยืนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

(๒) ควรทำการวิจัยแบบอื่นบ้าง เช่น เชิงผสมผสาน เชิงปริมาณ เชิงทดลองก็ตาม เพื่อให้มีความเข้าใจที่หลากหลายในการวิจัย

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. เอกสารชั้นปฐมภูมิ

-

ข. เอกสารชั้นทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

ชัยวัฒน์ เจริญสินโอฬาร. **Development Discourse วาทกรรมการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิภาษา, ๒๕๔๙.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. **ทฤษฎีการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น, ๒๕๕๒.

ธงชัย ชิวปรีชา. **แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๐.

นรินทร์ ภาระศรี. **การบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: บิ๊กพอย์ท์, ๒๕๔๕.

ประเสริฐ เชษฐพันธ์. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๒.

ปองสิน วิเศษศิริ. **การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, ๒๕๕๐.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **การพัฒนาตนที่ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๙.

_____. **การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๘.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. **คำพ่อสอน: ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๒.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **การศึกษาทั่วไปเพื่อสร้างบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร, ๒๕๓๘.

ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิและวิบูลย์ ไตรณะบุตร. **หลักและทฤษฎีบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.

รัตนา ดวงแก้ว. **การพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๗.

วรกรรณ์ สามโกเศศ และคณะ. **รายงานข้อเสนอทางเลือกที่เหมาะสมกับสุขภาวะ คนไทย**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, ๒๕๕๕.

วัฒนา ระงับทุกข์. **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธนพร, ๒๕๔๑.

ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา. **กระทรวงศึกษาธิการ. ปฏิรูปการศึกษาก้าวหน้าอย่างมั่นใจ**. กรุงเทพฯ: การศาสนา, ๒๕๕๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดการ
พัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย”. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ . กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ๒๕๔๕.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ๒๕๔๕.
- อัษฎา ชัยนาม. แผนปฏิบัติการ ๒๑ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บริษัท
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๗.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

- จินตนา ศักดิ์ภู่อารม. การนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนในกา กับของรัฐสำหรับประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๔๕.
- ชนริสานันท์ เดชสุระ. รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. รูปแบบการบริหารปรัชญาโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.
- ปิตินาย ตันปิติ. การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้น
ฐาน. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- ปิลัญ ปฎิพิมพาคม. รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชน ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.
- พรทิพย์ สุพรรณกุล. การพัฒนารูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓.
- พิมลพรรณ ดุษิยามิ. บริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัยดุษฎีบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.
- ศักดิ์จิต มาศจิตต์. การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน
ในเขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศุภร เยวรักษ์. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียน
อัสสัมชัญแผนกประถม. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหา-
วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖.
- สุนันทา จุลชาติ. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖.
- สุรัชย์ ช่วยเกิด. คุณลักษณะของผู้บริหาร และวัฒนธรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลโรงเรียน
ภายใต้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สารนิพนธ์ สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๗.

(๓) รายงานวิจัย:

-

(๔) บทความ:

- ทอมสันคอยส์วดี. “การจะเป็นผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาที่ยั่งยืน”. ในจดหมายจากลอนดอน. โลกสีเขียว. ฉบับที่ ๒ (พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๓๖): ๔.

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่:

-

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

- ไกรยส ภัทราวาท. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ๑๗ ประการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.qlf.or.th/Home/Contents/1065> [๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙].
- ธอร์นไดค์ (Thorndike). ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์.[ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://sohedu.blogspot.com/2012/09/blog-post_5312.html [๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑].
- _____. การศึกษาในประเทศไทย. ออนไลน์. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/การศึกษาในประเทศไทย#ระดับการศึกษาในมัธยมศึกษา>[๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑].
- _____. ประเภทของโรงเรียนมัธยม. ออนไลน์. แหล่งที่มา <http://www.smart-nz.com/ประเภทของโรงเรียนมัธยม> [๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑].
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม ๑๑๖
ตอนที่ ๗๔ ก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm#5>[๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑].
- มูลนิธิมั่นพัฒนา. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.tsdf.or.th/th/seminar-event/10268> [๑๓ กันยายน.๒๕๖๐].

บรรณานุกรม (ต่อ)

- โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย. **อนาคตนักวิทยาศาสตร์เริ่มต้นที่นี่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.ondemand.in.th/โรงเรียนจุฬาภรณ> [๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑].
- วีรญา ปรียาพันธ์. **ก้าวสู่ยุค SDGs**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaicssr.com/2015/01/sdgs.html> [๑๑ กันยายน ๒๕๖๐].
- _____. **การศึกษาในสังคมไทย**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sriprawat.net/17se.pdf> [๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐].

(๖) สัมภาษณ์

- สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี, ๕ มกราคม ๒๕๖๑.
- สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนเขาทับควาย, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๖-๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐.
- สัมภาษณ์ คณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑.
- สัมภาษณ์ คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย, ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

๒. ภาษาอังกฤษ

1. Primary Sources

-

2. Secondary Sources

(I) Books:

- Duke, D. L. *School Leadership and Instructional Improvement*. New York: Random House, 1987.
- Edmond, R.R. **Effective School For the Urban Poor. Educational Leadership**, (October 1979).
- Hightt, N.T., *School Effectiveness and Ineffective Parent's Principal' and Superintendents' Perspectives. Unpublished doctoral dissertation*, University of Alberta. Edmonton, AB., 1989.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Michael Redclift. **Sustainable Development : Economic and the Environment**. In M.Redclift and C. Sage (eds.). Strategies for Sustainable Development: Local Agenda for theSouthern Hemisphere. U.K : John Wiley & Sons Ltd., 1994.

Sergiovanni,T.J. **The principalship: A Reflectine Practice Perspective**. 2ed. Needham Heights : Allyn and Bacon. , 1991.

(II) Articles:

-

(III) Report of the Research:

Superintendents' Perspectives. Unpublished doctoral dissertation, University of Alberta. Edmonton. AB., 1989.

Hill, D.A. **What makes Total Quality Management work : A study of obstacles and outcomes**. Dissertation Doctor of Philosophy in Managemen. Capella University, 2008.

(IV) Electornics:

Comin,M.C. **Continuous improvement in New York state school district : A case study. Development, and Retention of Teachers**. [Online], Available from<http://www.nber.org/papers/w17177>. [20 February 2017].

United Nations Thailand. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.un.or.th/globalgoals/th/the-goals/>[๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศาสตร์ ๓ ท่าน แบบสัมภาษณ์จะแก้ไขปรับปรุงจนผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นว่า “ผ่าน” จึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย

๑. อาจารย์สุรียา ชินณะพงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ
๒. ดร.สามารถ รอดสำราญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
๓. พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร ตำแหน่ง คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
และการหาดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและหาค่า CVI)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๖๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๘-๗๙

๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร นายสุรียา ชินณะพงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต (ถาวร) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๔๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอสุริยา จังหวัดลพบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนา
สังคม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยเป็น
อย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบ
มาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพราเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.)

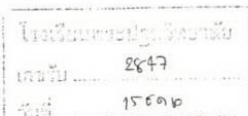
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

-
-

๑๔ ต.๖๐

ผู้ประสานงาน : พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต
นิสิตหลักสูตร พธ.ม. สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
โทร. ๐๘๐-๐๒๑-๗๕๘๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๖๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๘-๗๙

๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร ดร.สามารถ รอดสำราญ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต (ถาวร) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๔๔ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตำบลห้วยโป่ง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลพบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยเป็น
อย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบ
มาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
ขอพระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต (ถาวร)
-พร้อม-

๙
๒๕๖๐

ขอเจริญพร

(พระสุวิรัตน์บัณฑิต, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ผู้ประสานงาน : พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต
นิสิตหลักสูตร พธ.ม. สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
โทร. ๐๘๐-๐๒๑-๗๕๘๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา โทร. (ภายใน) ๒๑๒๒, ๘๒๗๘, ๘๒๗๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/๓๒๕

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน/เจริญพร พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.

ด้วย พระมหาสัมฤทธิ์ อธิจิตโต (ถาวร) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๔๔ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอสุริยง จังหวัดลพบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการทำวิทยานิพนธ์อย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียน/เจริญพร มาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

๑๖๐๑/๑๖

(พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

๑๓ ธ.ค. ๖๐

ผู้ประสานงาน : พระมหาสัมฤทธิ์ อธิจิตโต
นิสิตหลักสูตร พธ.ม. สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
โทร. ๐๘๐-๐๒๑-๗๕๘๙

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๗๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๘-๗๙

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติสัณนิษฐานเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
 เจริญพร นายสมิง กุลธิ ผู้อำนวยการโรงเรียนจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสัณนิษฐานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต (ถาวร) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๔๔ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิ มหาวชิราวุธราชวิทยาลัย ได้
 ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
 ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอสุริยวง จังหวัดลพบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องสัณนิษฐานท่านเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับใช้
 ในการทำวิจัย ทางหลักสูตรฯ จึงขออนุมัติสัณนิษฐานจากท่านให้นิสิตดำเนินการสัณนิษฐานเพื่อจะเป็นประโยชน์
 ในทางวิชาการต่อไป โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิ มหาวชิราวุธราชวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพรม

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิ

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๗๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๘-๗๙

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติสัณนิษฐานเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
 เจริญพร นายพิเชษฐ ชังใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาทับควาย
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสัณนิษฐานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาสัมฤทธิ์ อธิจิตโต (ภาพร) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๔๔ นิสิตปริญญาโท
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิ มหาวชิราวุธราชวิทยาลัย ได้
 ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
 ตำบลห้วยโป่ง อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องสัณนิษฐานท่านเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับใช้
 ในการทำวิจัย ทางหลักสูตรฯ จึงขออนุมัติสัณนิษฐานจากท่านให้นิสิตดำเนินการสัณนิษฐานเพื่อจะเป็นประโยชน์
 ในทางวิชาการต่อไป โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิ มหาวชิราวุธราชวิทยาลัย
 หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิ

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง : รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยนี้ จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาวิจัยในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
พัฒนาสังคมโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะ
ปกปิดข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับและใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้เท่านั้น แบ่งออกเป็น ๓
ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี

ตอนที่ ๓ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล
สัมภาษณ์ ครังนี้เป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณและขอเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

พระมหาสัมฤทธิ์ อธิจิตโต
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ.....นามสกุล.....
 อายุ.....ปี อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ตั้งแต่เวลา.....น ถึง.....น.
 สถานที่ให้สัมภาษณ์.....
 ผู้สัมภาษณ์ ผู้วิจัย
 บันทึกข้อมูล ผู้วิจัย(จดบันทึก,บันทึกเสียง)

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ๑) โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้อะไรบ้าง ที่ก่อให้เกิดความสุขและเหมาะสม
- ๒) โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ที่ทำให้มีความสุขและเหมาะสม
- ๓) โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนอย่างไรบ้างให้มีความสุขและเหมาะสม
- ๔) โรงเรียนของท่านมีการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไรบ้างให้มีความสุขและเหมาะสม
- ๕) โรงเรียนของท่านมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างไรบ้างให้มีความสุขและเหมาะสม

๒. ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ๑) โรงเรียนของท่านมีการจัดตั้งงบประมาณอย่างไรบ้าง จึงสามารถบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม
- ๒) โรงเรียนของท่านมีการบริหารงานงบประมาณเป็นกี่ยี่สิบ อย่างไรบ้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม
- ๓) โรงเรียนท่านมีการบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์อย่างไรบ้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม
- ๔) โรงเรียนของท่านมีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม
- ๕) โรงเรียนของท่านมีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณอย่างไรบ้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ประหยัด และเหมาะสม

๓. ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ๑) โรงเรียนของท่านมีการวางแผนและจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมอย่างไรบ้าง
- ๒) โรงเรียนของท่านมีการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง จัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายข้าราชการครูให้เหมาะสม อย่างไรบ้าง
- ๓) โรงเรียนของท่านมีการบำรุงรักษาบุคลากร การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสุขและเหมาะสมอย่างไรบ้าง
- ๔) โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างไรบ้าง
- ๕) โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและมีบทลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบกพร่องต่อหน้าที่อย่างไรบ้าง

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ๑) โรงเรียนของท่านมีการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณให้สะดวกและเหมาะสมอย่างไรบ้าง
- ๒) โรงเรียนของท่านมีการบริหารงานทะเบียนสถิติและรายงาน การจัดทำสำมะโนผู้เรียน อย่างไรบ้าง
- ๓) โรงเรียนของท่านมีการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนและบริการต่างๆ ให้สะดวกและเหมาะสมอย่างไรบ้าง
- ๔) โรงเรียนของท่านมีการบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้สะดวกและเหมาะสมอย่างไรบ้าง
- ๕) โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างไรบ้าง
- ๖) โรงเรียนของท่านมีการวางแผน อำนาจการและประสานงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารการศึกษาให้เหมาะสมอย่างไร
- ๗) โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา อย่างไรบ้าง

ตอนที่ ๓ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๑. ปัญหาอุปสรรค ของรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

- ๑) ปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) ปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๓) ปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๔) ปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. ข้อเสนอแนะ

- ๑) ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๓) ข้อเสนอแนะ ด้านการบริหารบุคคลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๔) ข้อเสนอแนะ ด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ขออนุโมทนาบุญทุกท่านที่เมตตาอนุเคราะห์ ขอความสุขสวัสดิ์ ความเจริญจงมีแก่ทุกท่านด้วยเทอญ

ภาคผนวก ง

ประมวลภาพจากการศึกษาภาคสนาม/การสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม

ประมวลภาพกิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูล

แผนภาพที่ ๑ สัมภาษณ์คณะครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี

แผนภาพที่ ๒ สัมภาษณ์ครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี

แผนภาพที่ ๓ สัมภาษณ์ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนบ้านเขาทับควาย
ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอสุริยา จังหวัดลพบุรี

แผนภาพที่ ๔ สัมภาษณ์คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย
ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอสุริยา จังหวัดลพบุรี

แผนภาพที่ ๕ สัมภาษณ์คณะนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย
ตำบลห้วยโป่ง อำเภอกอสุริยา จังหวัดลพบุรี

แผนภาพที่ ๖ สทนากลุ่มย่อยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แผนภาพที่ ๗ สนทนากลุ่มย่อยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตำบลห้วยโป่ง อำเภอดงหลวง จังหวัดดงหลวง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พระมหาสมณฤทธิ์ อธิจิตโต นามสกุล ฉาพร
เกิด/วัน/เดือน/ปี	๑๙ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๒
การศึกษา	
ทางโลก	- ชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านโสกใหญ่ อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนลือวิทยาคม อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ - ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนลือวิทยาคม อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ - ปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มจร.(วัดไร่ขิง)
ทางธรรม	นักธรรมเอก บาลีชั้นประโยค ป.ธ.๕
ประสบการณ์	เป็นครูพระสอนศีลธรรม ครูสอนนักธรรม
อุปสมบท	๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ วัดจันทรังษี ตำบลลือ อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ
ปีที่เข้าศึกษา	ปการศึกษา ๒๕๕๙
ปีที่สำเร็จการศึกษา	ปีการศึกษา ๒๕๖๑
ที่อยู่ปัจจุบัน	วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม